

KYLKIRAUTA

KADETTIKUNTA RY:N JÄRJESTÖLEHTI

N:o 3/1983



TERVETULOA SALLAAN

Vapaata majoitustilaa syksyksi ja talveksi
viihtyisissä tiloissa

MOTELLI



TAKKA-VALKEA
98900 SALLA puh 992-31801

KALKKI

KASVUALUSTAN TERVEHDYTTÄJÄ

- POISTAA HAITALLISEN HAPPAMUUDEN
- TÄYDENTÄÄ MAAN KALSIIUM-
JA MAGNESIUMVAROJA
- PARANTAA RAVINTEIDEN LIUKOISUUTTA
- ELVYTTÄÄ HYÖDYLLISEN PIENELIÖSTÖN
TOIMINTAA

KALKITUSYHDISTYS

KALKKITEHTAAT

Eteläranta 10 00130 HELSINKI 30 Puh. 90-651053



KUUSAMOSSA

Viihtyisä hirsirakenteinen ravintola 120 paikkaa A-oikeuksin. Suosittu ruokailu- ja tanssipaiikka Rukan talviurheilukeskuksen välittömässä läheisyydessä viitostien varrella. Lähin hiihtohissi 600 m. Kahdeksan 2-3 hengen huonetta, 2 kabinettia, kirjasto, rantasauna. Puoli- ja täysihoitoa. Tanssia joka iltä.

757 Ukkoherra
93999 Kuusamo
☎ 989-81121

Kohtuulliset hinnat.

MUISTA:

Kun päätät ase- ja panoskaupoista, ota yhteys
Seppo Kastepohja Ky

SE KANNATTAA!

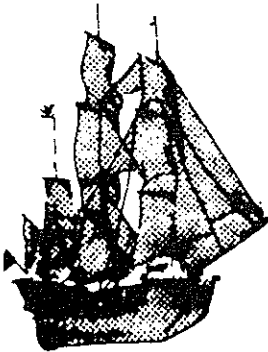


Aseita Ampumatarvikkeita
Seppo Kastepohja Ky

Parolantie 68 A
13100 Hämeenlinna 10

Puhelin
917-22219

UUDET ISÄNNÄT UUDET TUULET



Kalastus
Mökkejä
Huoneita
Ravintola
A-oikeudet
Tanssia

MERI Y
MOTELLI

KUSTANI PUH 922-77855

TIKNOX KY

PL 18 55801 IMATRA 80
puh. 954-32811

Valmistamme lujitemuovituotteita:

- rajapaaluja
- erityyppisiä rajamerkkejä
- sekä vapaa-ajan viettoon kanootteja,
ahkioita

SOITTELE!

MONO OY

Laatikkotehtaankatu 2

Lahti

Oy Laivateollisuus Ab

Pansio
20100 Turku 10
Puh. 921-401444

VAMMALA KARKKU

Päiväniemen Virkistyskeskus

Päiväniemen Virkistyskeskus, 38100 Karkku 932-34 147

- 1—2 hengen huoneita
- Erikokoisia mökkejä + täysihoito
- Sauna
- Kokoontumistiloja, mm. kirkkosaali, takahuone
- Järjestettyä hengellistä ohjelmaa
- Sijaitsee Ellivuoren talviurheilukeskuksen läheisyydessä.

ANNA AUTON ELÄÄ auton ruosteenestomenetelmä



Vammalan Ruosteenesto



Kertakäsittelyllä
alle vuoden
ikäiseen autoon
takuu 7 vuotta

38200 Vammala, Hopun teollisuusalue
Puhelin (932) 43500, myös iltaisin

Mukavissa hetkissä mukana:

SINUHEN HYVÄT

leipomotuotteet ja kahvilat Lahdessa



Konditoria-kahvilat
kaupungin keskustassa:

Aleksi 9	puh. 26 100
Mariankatu 21	511 620
Rauhankatu 6	27 176
Rauhankatu 19	29 021
Vuoripojankatu 9	27 177
Aleksi 27	46 326

Tilaa



HEVOSURHEILU

pysyt kärryillä



TUORETTA HEVOSASIAA
KAHDESTI VIIKOSSA

Suomen Hippos
☎ 90-492 335

Lähtölistat, vihjeet, tulokset

KIINTEISTÖJEN Jäteautot

- | | |
|--------------------------|-----------------|
| ● Helsinki | Puh. 90-406055 |
| ● Järvenpää | Puh. 90-289311 |
| ● Turku | Puh. 921-337900 |
| ● Karhula | Puh. 952- 63400 |
| ● Kouvola ympäristöineen | Puh. 951-860470 |
| ● Loviisa ympäristöineen | |

Eiser



Eiser -Trading Oy

PL 116 Box
00181 Helsinki 18 Helsingfors

Puh. 90-6947044

EDULLISIA HIIHTOMATKOJA

Itävaltaan, Ruotsiin ja
Suomen lappiin.

TILAA ESITE
NUMEROSTA
939-414260

MATKATOIMISTO 
LÄNSIMATKAT
Yrjönk. 15 — 28100 PORI 10

— 22 vuotta suosittuja bussimatkoja —

KUKKOLA-YHTYMÄ

IVALO
Puh. 997-12548
ilt. 12435 ja 11285

TOIMITAMME:

- VALMISBETONIA
- SEULOTTUA SORAA
- TÄYTESORAA
- TÄYTEHIEKKAA

SUORITAMME:

- MAANSIIRTOTYÖT
- AURAUKSET
- LUMITYÖT
- KAUKAKUORMAAJATYÖT YM.

— AUTONOSTURIPALVELU

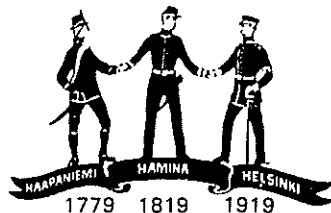
KYLKIRAUTA

N:o 3/1983

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Sotilaita pidetään rauhan vihollisina, jotka vain odottavat sotaan pääsyä. Sodan kokeneet miehet jos ketkä tietävät, ettei sota ole leikkiä. He toivovat, ettei sotaa koskaan tulisi. Kenraaliluutnantti Magnus Haaksalo muistelee sotakokemuksiaan ja tarkastelee tämän päivän virtauksia.	4
Keijo Mikola tunnetaan suomalaisen sotahistorian ruumiillistumana. Sotahistorian merkitys ei hänen mielestään ole vähentynyt teknologian edistymisestä huolimatta. Historiaa kannattaa lukea ymmärtääkseen nykypäivää.	8
10-kysymyksessä tiedustelemme sotahistorian toimiston päälliköltä everstiluutnantti Anssi Vuorenmaalta nykynäkymistä. Työstä ei kuulema ole puutetta.	10
Lützenin taistelu on jäänyt elämään kaikkiin historiankirjoihin oman aikansa merkittävimpanä. Tapahtumat ovat tuttuja kaikille histori-anystäville. Anssi Vuorenmaa tarkastelee Lützeniä normaalista poikkeavasta näkökulmasta, joka osoittaa historian toistavan itseään.	12
Nuorimman kadettikurssin maasotalinjan priimus on tuttu Kylkiraudan lukijoille jo neljän vuoden takaa.	14
Sotilaspiirin päällikkö on menevä mies. Esikunnassa ei ole mahdollisuutta kovin paljon istua, mutta työn kannalta se ei olisi edes mielekäästä.	16
Meklari pakisee tällä kertaa vartioparaateista ja siviilipalvelumiehistä. Molemmissa on ruotimista.	21
Palle valottaa simputuksen perinteitä. Simputus alun perin ei ole ollut niin negatiivinen käsite kuin tänä päivänä.	22
Eversti Valo Nihtilän muistoksi on pystytetty muistokivi.	26
Komentaja vaihtui	28
Uudet luutnantit	30
Ajatuksia rauhasta	33
Kirjat	35
Kadettikunta	36
Kurssikuulumisia	40
Itse asiasta	46
In memoriam	48

Kansikuva: Panssarintorjuntaan on hankittu uusia toisen polven ohjuksia.
SA-kuva



Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 139
N:o 3/1983

Päätoimittaja: Evi Martti Sinerma
Tammahaantie 2 E 43
02720 Espoo 72
puh. 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen,
puh. 90-625801

Toimituksen osoite:
Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:
Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Seppo Sarlund
Hannu Sinerma
Tauno Äijälä

Toimitusneuvosto
Jukka Pajala pj.
Timo Apajakari
Matti Kausto
Jyri Paulaharju
Martti Sinerma

Ilmoitushankinta
Lars Böök
Hämeentie 62 C 32
00500 Helsinki 50
puh. 90-736978, 736328

Taloudenhoito
Marjukka Lehtinen, Kadetti-
kunnan toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Marjukka Lehtinen, Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15, puh. Hki 665 739

Tilauhinta 20 mk/v
Irtonumerot 5 mk

ISSN 0454-7357

Loimaan Kirjapaino - Loimaa 1983

Sotahistorian opetukset

Sotaa tuskin kukaan pitää toivottavana tapahtumana. Silti joku valtakunta tai sen johtohenkilöt voivat nähdä sodan ainoana keinona asioiden ratkaisemiseksi – valitettavasti. Näin on vielä tänään ja näin saattaa olla pitkälle tulevaisuuteenkin. Yhden ihmisen asenteen muuttuminen ei kokonaisen kansakunnan asenteissa vielä merkitse yhtään mitään.

Sotahistoriaa voidaan pitää historiantutkimukseen liittyvänä tieteenhaarana, jolla on tutkimusaineistoa käytettävänä yllin kyllin. Onhan ihmiskunnan historia yhteiskuntakokonaisuuksien muodostumisen jälkeen ollut pelottavan sotaisaa.

Sotilaat ovat aina tutkineet sotahistoriaa. Sotilaallisessa opetuksessa sotahistoria tarjoaa valmiita toimintamalleja, miten erilaisissa tilanteissa pitää toimia, jotta menestys olisi mahdollisimman hyvä. Taktisilla ratkaisuilla on useimissa tapauksissa oma kaavansa, josta poikkeaminen saattaa olla tuhoisaa taistelussa. Sotilaat ovat realisteja siinä mielessä, että he pyrkivät rauhanaikaisessa koulutuksessaan käyttämään hyväkseen sotien kokemukset. Tämä käy päinsä vain tutkimalla sotahistoriaa.

Sotahistoria, laajassa mielessä, antaa mahdollisuuden tutkia myös sodan syitä ja niitä esteitä, jotka ovat olleet rauhaan pääsyn tiellä. Monet saattavat kutsua tätä aluetta kansainväliseksi politiikaksi tai poliittiseksi historiaksi, mutta useimmiten tapahtumat liittyvät aivan olennaisesti varsinaiseen sodankäyntiin. Ei olekaan ihme, että monet arvostetut ulkomaiset rauhantutkijat pitävät erittäin tärkeänä perehtyä syvällisesti sotahistoriaan. Sotahistoria tarjoaa tietystä mielessä mahdollisuuden ymmärtää myös nykyhetken tapahtumia ja oloja.

Sotahistorian tutkiminen ja sen hyödyntäminen ei suinkaan tarkoita muumioitumista ja jähmettymistä paikoilleen, vaan nykyaikaan projisoituna se on rauhantyötä ja pyrkimystä oppia entisaikojen tapahtumista.

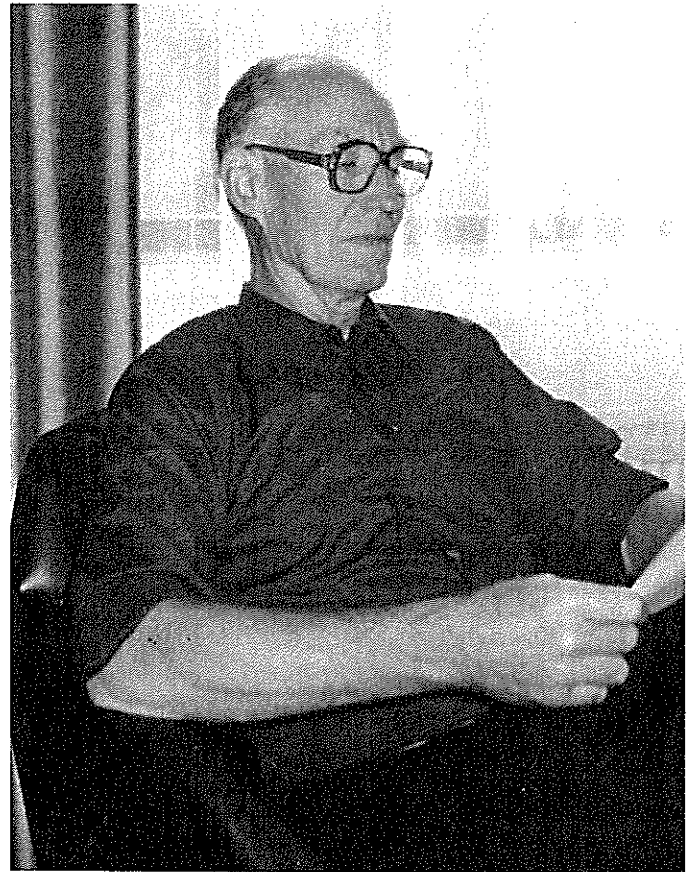
Martti Sinerma

Sotien tärkein opetus:

Ei koskaan enää!

Haastattelu ja kuvat:
MARTTI SINERMA

Kenraaliluutnantti Magnus Haaksalo on eläkepäivinänsä saanut täysin rinnoin omistautua harrastuksilleen. Ja niitä riittää. Rintamamiesveteraaniliiton puheenjohtajana hän pitää tiiviisti yhteyttä entisiin taistelutovereihin. Hänen mielestään suomalainen sotilas on erinomainen, kunhan häntä osataan johtaa oikein. Sodan kokeneet miehet ovat parhaita rauhan ystäviä, sillä he tuntevat sodan kauhut. Niitä he eivät toivo kenellekään.



Sodan käyneet miehet ovat suurimpia rauhan ystäviä.

Kenraaliluutnantti Magnus Haaksalo viettää eläkepäiviään Veikkolassa, Helsingistä Turun moottoritietä runsaat kolme peninkulmaa. Pohjois-Suomen sotilasläänin entinen komentaja, mutta myös Sisä-Suomessa komentajana ollut ja nuoremmalle upseeristolle erityisesti tuttu Kadettikoulun johtajana, ei juuri laiskanpäiviä vietä. Siitä pitävät huolen viehättävä asunto luonnon keskellä, puheenjohtajuus Rintamamiesveteraanien liitossa sekä lukuisat muut harrastukset kuten metsästys, liikunta, muovailu ja kuvanveistoon liittyvä puunkäsittely.

Pitkän ja vaativan opettajauransa jälkeen sotakouluissa Haaksalo sai komentoonsa Rannikkojääkäripataljoonan, jonka komentajuutta Kadettikoulun johtajan tehtävien ohella hän pitää yhtenä uransa ”hienoimmista”. Sehän on Suomen ainoa merijalkaväkijoukko-osasto! Periaatteessa sen ainoa taistelulaji on hyökkäys. Silmissään haiseus ja samalla innostus Haak-

salo selvittää, kuinka Rannikkojääkäripataljoona on sellainen keihäänkärkijoukko, joka mähinnousussa menee ensimmäisenä tai saaristopuolustuksessa täyttää torjuntatehtävänsä iskemällä, hyökkäämällä ja siten kulluttamalla vihollista.

Rauhanaate ja maanpuolustus eivät ristiriidassa

Magnus Haaksalo on yksi merkittävimmistä sodanjälkeisistä taktiikan vaikuttajistamme, olihan hän Sotakorkeakoulussa taktiikan opettajana viisi ja puoli vuotta. Merkittäviä taktisia kokemuksia hän sai taistellen sodissamme mm. komppanianpäällikkönä ja pataljoonan komentajana. Mitä sota sitten oikeastaan opetti?

– Kyllä kai tärkeintä on omaksumamme ajatus, ettei soata enää koskaan tulisi, kenraali painottaa. Nykyään rauhantyo on niin suurta valttia ja siitä pidetään niin mahdotonta meteliä, että luullaan meidän vanho-

jen veteraanien ihannoivan soata. Arvellaan meidän vain mieltävän, että kunhan pääsisi vielä kerran yrittämään. Asia on aivan päinvastoin. Sodan käyneet miehet ovat kaikkein suurimpia rauhan ystäviä, mitä tässä maassa ja muuallakin maailmassa on. Sen huomaa myös kansainvälisissä konferensseissa, joissa olen ollut aika pal-

jon mukana. On valitettavaa, että rauhanaate nykyään menee hieman väärille urille, jotkut ryhmäkunnat ovat ottaneet sen ikään kuin omaksi yksityisoikeudekseen. Näinhän asia ei saisi olla. Rauhankysymys ja aseistariisunta ovat saaneet hysteerisiä muotoja, niillä pelotellaan. Tämä ei sovellu meikäläiseen mentaliteettiin. Sillä tehdään rauhan

työlle hallaa eikä suinkaan hyötyä. Pelottelu saattaa vaikuttaa jopa mielenterveyteen varsinkin nuoremmilla ikäluokilla. Oli suorastaan järkyttävää lukea Tiina Lillakin haastattelu, missä hän ilmoitti pelkäävänsä sotaa ja näkevänsä siitä painajaisia yöllä. Varmasti hänellä ei ole minkäänlaisia omakohtaisia näkemyksiä tai kokemuksia sodasta, ellei nyt isä ole kertonut.

– Aina kun puhutaan aseistariisunnasta ja rauhantyyöstä, on pidettävä jalat tukevasti maassa. Minulle oli iloinen yllätys, kun seurasin televisiosta erästä "rauhanohjelmaa". Ajattelin, että jaa-ha, se on sitä samaa laulua kuin ennenkin. Ohjelmassa esiintyi norjalainen rauhantutkija, John Galtung. Kun häneltä kysyttiin mitä hän ajattelee yksipuolisesta aseistariisunnasta, eikä Suomikin voisi näyttää esimerkkiä ja riisua aseensa pois, Galtung vastasi, että hän ei kannata lainkaan tämän tyyppistä aseistariisuntaa. Hän on sillä kannalla, että jokainen maa pitää verraten vahvan mutta puolustuksellisen aseistuksen, jolla pystyy hoitamaan omat alueensa, huolehtimaan siitä, ettei aseeton tyhjiö täyty ulkoapäin.

– Samantyyppinen lausunto oli presidentti Koiviston puheessa nuorten upseerien ylentämistilaisuudessa muutama kuukausi sitten. Hän sanoi mielestäni hyvin sattuvasti, että aseistariisunta ja rauhankäsitykset eivät suinkaan ole ristiriidassa meidän oikein mitoitettujen turvallisuuspoliittisiin päämääriin tähtäävien varustautumistoimenpiteiden kanssa. Puolustusvoimiemme pitää olla olemassa, jotta pystymme turvaamaan oman puolueettomuutemme ja myös suojaamaan itsemme tarvittaessa.

Magnus Haaksalo toteaa, että sota ei ole häntä koskaan vaivannut sen kummemmin. Hän ei ole koskaan nähnyt siitä unta edes pätkeäkään. Puhumattaakaan, että siitä olisi tullut hänelle painajaisia. Sota oli hänen mielestään työtä, jota silloinen sotilas- ja nykyinen veteraanipolvi joutui tekemään, jotta maan itsenäisyys ja vapaus säilyisi.

– Ja mehän onnistuimme siinä tehtävässämme ihmeen hyvin, jopa niin hyvin, että sitä jatkuvasti näin vanhana miehenä



Suomalainen on hyvä sotilas.

ihmettelee. Saavutus oli varmasti kansan yksimielisyyden ansiota. Lisäksi suomalainen sotilas – vaikka hänellä on hatu vinossa, napit auki ja purnaus mielesään – on tavattoman hyvä sotilas. Kuitenkin tätä hyvää sotilasta piti sodassa käsitellä oikein. Hän ei ollut alainen, jota komennettiin preussilaiseen tapaan. Hän oli tavallaan kuin metsästyskaveri. Siinä oltiin kuin yhteisellä asialla. Minä olin komppanian päällikkönä metsästyksen johtaja. Kaverit taas toimivat sen mukaan, mitä minä neuvoin.

Suomalainen sotilas ja mies

– Suomalaiset sotilaat toimivat hyvin ja tottelivat hyvin sen jälkeen kun he olivat todenneet jossain käytännön tilanteessa, esimerkiksi ensimmäisessä hyökkäyksessä, että päällikkö tietää, miten tässä pitää toimia, osaa toimia taktisesti oikein ja pitää lupauksensa. Pidän alkuun pojille sellaisen puhuttelun, että saatte olla varmat, etten vie teitä paikkaan, mistä emme selviä. Mutta teidän on myös pidettävä huoli siitä, että pysymme koossa ja yhdessä. Ja komppaniani olikin sellainen, ettei se hajaantunut edes kesällä 1944 kertaa-

kaan. Suomalainen sotilas uskoo ja luottaa johtajaansa, jos hän tietää, että tällä on hyvä ammattitaito ja että tämä kohtelee alaisiaan reilusti, oikeudenmukaisesti ja järkevasti.

– Suomalainen sotilas suoritti tehtävänsä hyvin, mutta silloin piti unohtaa ohjesäännössä pakulla alleviivattu kohta, että käskyä ei saanut perustella. Aina kun joutui antamaan vaikeaa tehtävää edellyttävän käskyn, niin se piti perustella alaisille. Useimmiten oli syytä jopa neuvotella komppanianpäällikkönä aina viimeistä rivimiestä myöten, jos se vain oli mahdollista. Oli mentävä juttelemaan etulinjaan kavereiden kanssa ja sanoa, että tuonne kukkulalle meidän nyt pitäisi hyökätä. Jos emme saa tuota kukkulaa, niin olemme itse pahemmanlaatuisessa liemessä tai naapuri on. Se on siis otettava. Mitenkähän me sen tekisimme? Tähän suomalainen korpisoturi totesi, että "hera luutnantti, eiköhän tuota peitteistä maastoa pitkin tuolta oikealta kiertäen se menisi hyvin". Jolloin minä totesin, että siellä on havaittu mahdollittoman tiiviit miinoitteet. Sieltä ei oikein tahdo päästä. Nyt kaveri esitti, että sitten on mentävä suoraan.

– Nyt saattoi antaa käskyn,

että komppania hyökkää tuosta noin, ja miehet olivat omaksuneet tämän ajatuksen. Se oli ikäänkuin heidän hyväksymänsä ja tehtävä suoritettiin hyvin. On selvää, että monta kertaa tuli sellaisia tilanteita, joissa ei ehtinyt eikä saanutkaan missään tapauksessa neuvotella. Nämä tulivat tietysti päällikön nopeina käskyinä. Mutta sitä noudatettiin silmänräpäyksessä, koska miehet olivat oppineet, että mitä tuo äijä sanoo, kun jotain pitää tehdä äkkiä, niin se on oikein ja se pitää tehdä.

– Painotin aina myös kadeitteille Kadettikoulun johtajana, että suomalainen mies on hyvä yksilö ja hyvä sotilas ja että hän on yhtä arvokas kuin te itsekkin olette. Vaikka hän on hieman jästipää, Sven Tuuva -tyyppinen, eikä mikään ruudinkeksijä, ei häntä kuitenkaan pidä missään tapauksessa aliarvioida. Suomalaista miestä ei myöskään koskaan, missään tilanteessa saa asettaa naurunalaiseksi. Kun hän huomaa, että häntä kunnioitetaan ja arvostetaan ihmisenä ja myös kehutaan, jos edes yritys on ollut hyvä, niin silloin hän toimii hyvin.

– Minulla on mielessäni hyvin karmaiseva omakohtainen esimerkki, miten ei pidä kohdella alaisiaan. Kun otin vastaan komppanian kesällä 1941 – juuri 21 vuotta täyttäneenä ja juuri valmistuneena aktiiviupseerina – komppanian entinen päällikkö, vanhempi reservin kapteeni – taisi olla esimiesasemassa jossain tehtaassa – esitteli minut miehille. Teltta teltalta kävimme komppanian läpi, ja joka teltassa hän muisti sanoa miesten kuullen: "Niin Haaksalo, tässä nyt on näitä tehtaan poikia, ei näistä sotahommissa ole mihinkään." Voi hyvin arvata, millainen into miehillä oli toteuttaa tällaisen esimiehen käskyt.

– Sain sitten pojat mukaani viemällä läpi ensimmäiset hyökkäykset aivan koulutustyyliin. Kun niissä vielä oli onnea mukana sikäli, että päästiin tuloksiin ja pojat saivat ensimmäiset sota-saaliinsa, panin heidät taistelun jälkeen riviin ja sanoin: "Eihän se edellisen päällikön sanonta pitänyt lainkaan paikkaansa. Tehän tappelitte kuin leijonat ja hyökkäys meni erittäin hienosti." Silloin poikien rinta nousi.

Ei koskaan enää

Viimeinen keino: hyökkäys

– Erästä muuallakin maailmassa jo vanhoista ajoista asti noudatettua periaatetta pidän tärkeänä. Se on myös omia sotakokemuksiani. Käytin sitä Sotakorkeakoulun taktiikan opetuksessa ja tietysti kaverit ja oppilaat sille jossain vaiheessa nauroivat: ”Jaa-ha, se oli taas Mannun idea.” Jos ei mitään ole tehtävissä, eikä ole toiveita menestyä vaikeassa tilanteessa, miehiä ja ampumatarvikkeita on vähän ja ylivoimainen vihollinen pakkaa päälle, on jäljellä enää yksi ainoa keino: hyökkäys! Silloin pitää hyökätä ja temmata aloite. On iskettävä! Otetaan viholliselta usko pois. Ehkä hyvinkin ylivoimainen vihollinen voidaan saada sekasortoon, ja pienelläkin joukolla. Tätä periaatetta on noudatettu meidän sodissamme monen monta kertaa ja melkeinpä aina se on pätenyt. Oppilaat oppivat SKK:ssa jo tietämään, että jos oli viivytys, puolustuksesta puhumattakaan, Haaksalon koulutyössä, ja jos siinä ei ainakin pataljoonalla jossain hyökätty, niin koulutyö meni huonosti. Viivytyksessäkin pitää antaa vastustajalle iskuja. Hyökkäys on aina paras puolustus.

– Eihän käytäntö sitten kuitenkaan ole aina sama kuin teoria. Tästäkin minulla on oma kohtainen kokemus Kannakselta kesällä 1944. Vastustaja pääsi Näätälan Kollivuoressa murtoon. Rykmenttihan sieltä oli tulossa ja toinen rykmentti perästä. Pataljoonamme oli kärsinyt viivytyksen aikana melkoisia tappioita, mutta sai kuitenkin vastahyökkäystehtävän. Hyökkäys suoritettiin ja minun kompaniani joutui kärkeen. Se aloitettiin rynnäköllä suoraan rintamasta. Ensimmäinen rynnäkö torjuttiin. Sitten punoimme hie-man sotajuonia, minkä jälkeen rynnäköhuudon ja samanaikaisen kovan tulituksen avulla saatiin vihollisen hermot repeämään ja se joutui pakokauhun valtaan. Työnsimme vastustajan suuria tappioita kärsineenä taak-

sepäin ja palautimme entiset asemat. Ensimmäisen kerran rykmenttimme pystyi Kannakseen raskaan viivytyksen aikana näin iskemään takaisin.

– Vaikka omatkin tappiot olivat melkoiset, niin mieliala muuttui aivan kuin yhdellä iskulla. Tempasimme aloitteen ja tämän jälkeen linjamme säilyivät. Hyökkäys tehtiin sillä tavalla, että jos joku Sotakorkeakoulun oppilas olisi esittänyt sen taktisena ratkaisuna koulutyössä minulle, niin se olisi ollut ilman muuta hylätty. Hyökkäys tapahtui aivan liian pienellä joukolla vahvaa vihollista vastaan ja suoraan rintamasta. Tosin meidän etumme oli siinä, että se tapahtui metsässä, missä vastustaja tunsii olonsa epämukavaksi.

Aseistakieltäytyjäkin voi kunnioittaa

Aseistakieltäytymisen yhteydessä Haaksalo puhuu mielellään ”aseistakieltäytymismarkkinoinnista”. Hänen mielestään eräät piirit ovat kovasti huolissaan siitä, että meillä ei saada aseistakieltäytymisprosenttia nousemaan edes Tanskan 2–3 %:n tasolle. Suomalainen mies jaksaa palvella velvollisuutensa aseensa kanssa. Eikä kenraali hyväksy siviilipalveluspaikaksi mitä tahansa, vaan siviilipalvelumiehen pitää palvella kurinalaisessa joukossa eikä ”lintsaus”

saa tulla kysymykseen. Oman siviilityön hoitaminen tai harjoittelu sitä silmällä pitäen ei voi olla oikein.

– Sellaista aseistakieltäytyjä minä kunnioitan, jollainen minulla oli lähettinä viime sodan aikana. Hän ei ottanut uskonnollisista syistä asetta käteensä. Sanoin hänelle joskus, että kun hän nyt menee tuon tietömän taipaleen kautta sanomansa kera, niin hänen pitäisi ajatella, miten vaarallista homma on. Jos vihollinen nousee puskaista ja tähtää häntä kiväärillä, eikö silloin viimeistään tule mieleen, että olisi hyvä olla oma torrakko mukana. Sillä pystyisi puolustautumaan ja ampumaan ensin. Hän sanoi siihen: ”Jos se on sallittua, että sieltä nousee vihollinen ja jos hän vielä ampuikin, niin jos se on sallittua, niin hän osuu minuun. Mutta jos se ei ole sallittua, niin hän ei osu.” Eikä mies ottanut asetta. Hän meni mukisematta kaikkein pahimpiinkin paikkoihin, ja säilyi hengissä.

– Sodan jälkeen käpykaartilaisille joku hoksasi sanoa, että kieltäydyitte solidaarisuudesta silloista vastustajaa kohtaan tais-telemaista ja lähditte sen tähden lipettiin. Näinhän nämä sitten toistivat ja saivat tekonsa anteeksi. Tämä ei kuitenkaan pitänyt paikkaansa. Ne jotka lähtivät käpykaartiin, olivat sen veran pelkureita, etteivät pysty-

neet itseään hallitsemaan, vaan painuivat pakoon. Sellaisesta miehestä ei ollut ainakaan johtajaksi. Hänet oli muutenkin syytä siirtää pois. Jokainenhan sodassa pelkää, mutta pelko pitää pystyä hallitsemaan. Suurin osa suomalaisista miehistä hallitsi pelkonsa.

– Nämä edellä mainitsemiani kokemukset ovat sellaisia oppoja sodasta, että ne ovat yleispäteviä edelleenkin. Johtajien toiminta alaportaasta lähtien aina pataljoonaan asti näyttelee erittäin suurta osaa mahdollisessa tulevassakin sodassa – jota emme tietenkään toivo – koska joudutaan toimimaan laajoilla alueille ja hajanaisina joukkojen osina. Yksittäisen miehen kyky ja johtajan taito ovat varmasti valttia tulevaisuudessakin.

Itsenäisyys on säilytettävä

– Puhutaan paljon ydinsodasta ja sen uhkasta. Tällä hetkelläkin käydään yli neljääkymmentä sotaa eri puolilla maailmaa. Ja ne toista sataa sotaa, jotka on käyty toisen maailmansodan jälkeen on käyty tavanomaisin aseina. Uskon vakaasti, että ydinsotaa ei tulla koskaan käymään. Jos syntyy joku konflikti tai laajempikin sota, niin se käydään edelleen tavanomaisin aseina. Neuvostoliitto on tämän oivalta- nut jo aikoja sitten. Se pitää kunnossa tavanomaisen aseistuksensa. Nykyisin se oivalle-



Puun käsittely on mieleisimpiä harrastuksia.

taan myös Atlantin takana ja myös muissa länsimaissa. Ehkä suurin vaara piilee siinä, että syntyy jonkinlainen ydinasetorismi. Annettiinhan televisiosakin joku aika sitten oikein opetusta, miten sellaisessa tilanteessa terroristit toimivat. Mitä on tehtävä, jos aikoo anastaa ydinaseen tai rakentaa sellaisen itse.

– Me tulemme toimeen, kun toimimme omaksumiemme oppien mukaisesti sekä suomalaisista miestä ja myös naista näihin tehtäviin valmentaan. Jos lisäksi olemme yksimielisiä, pienimmästä joukosta lähtien koko kansakuntaan asti ja omaamme korkean puolustustahdon – jota muuten ei voida koskaan liiaksi korostaa – niin meillä on kaikki itsenäisenä säilymisen edellytykset. Oma kansallinen itsenäisyys ja itsemääräämisoikeus ovat kaiken pohja ja perusta. Sen eteenhän me sota-aikana uhrasimme paljonkin ja näinhän ovat tehneet esi-isämmekin menneinä vuosisatoina. Nyt kun ne on saavutettu, ei pitäa säilyttää, ehdottomasti.

– Nykyaikaiset idealistit, monet nuoret, vouhottavat aika paljon ylikansallisuudesta ja kansainvälisyydestä. Heidän mielestään kansallisuksien rajojen poistaminen on edellytyksenä kaikelle hyvinvoinnille. Mutta on muistettava, että ilman kansallista, omaa kansallisuutta, ei voida ajatellakaan kansainvälisyyttä. Nämä nuoret

yltiöpäät tukevat silmät palaen jos jossain maassa syntyy kapina tai joku kansa pyrkii itsenäisyyteen imperialistien sorron alta. Kuitenkaan he eivät muista, että ei ole pitkä aika siitä, kun me pääsimme pois sorron alta. Kyllä meidän on se pyrittävä säilyttämään vapautemme, samalla tavalla kuin joku nykyisin itsenäisyyteen pyrkivä.

Rintamaveteraanien puheenjohtajana

Vuoden 1982 alusta lähtien kenraaliluutnantti Haaksalo on toiminut Rintamamiesveteraanien Liiton puheenjohtajana. Maassamme toimii toinenkin rintamamiesten asiaa ajava veteraanijärjestö, vanhempi ja suurempi, Suomen Sotaveteraaniliitto, joka oli aikaisemmin Rintamamiesveteraanien liiton ankara kilpailija. Sivullinen sai helposti sellaisen kuvan, että suoranaista kiistaakin käytiin näiden kahden järjestön kesken. Haaksalo kuitenkin vakuuttaa, että ainakaan nykyisin sellaista ei esiinny.

Haaksalo oli ollut aikaisemmin kontaktissa Rintamamiesveteraanien Liiton kanssa ollessaan sotilasläänin komentajana Sisä-Suomessa ja Pohjois-Suomessa. Hän kävi puhumassa liiton vuosikokouksissa ja esiintyi niissä puolustusvoimien edustajana.

– Minua kyllä varoiteltiin, että tämä on poliittinen homma,

äläkä ryhdy sellaiseen, Haaksalo muistelee hymyillen. Mutta kyllähän asia niin on, että jos nämä pojat haluavat puheenjohtajakseen kentsun, niin onhan siihen tehtävään ryhdyttävä. Onhan kentsu sopiva keulakuva, kun keulakuvat ovat yleensä puuta. Tosin eihän tämä minun osaltani ole jäänyt ainoastaan keulakuvana olemiseksi. Olen tosiaan joutunut töihin kierrellessäni ympäri Suomea erilaisissa tilaisuuksissa. Puheita ei enää pidetä sillä päätöksellä kuin ennen, mutta silti kaikkia hyviä perinteitä muistellen. Yhteydenpito ”joukkoihin” on erittäin tärkeä.

– Tämän lisäksi joudun pitämään yhteyttä valtiovaltaan, jotta veteraanien hyvin alimitoitettuja vaatimuksia turvatusta elämän illasta saataisiin läpi. Nyt on sikäli hyvä tilanne, että meidän neljä näyttäviä veteraanijärjestöämme, Suomen Sotaveteraaniliitto, Sotainvalidien Veljesliitto ja Rintamanaisten liitto sekä oma järjestömme, istuvat yhdessä vakituksessa sosiaali- ja terveystieteiden alaisuuteen perustetussa neuvottelukunnassa. Meidän lisäksi siellä on edustus neljästä suurimmasta eduskuntapuolueesta, sosiaali- ja terveystieteiden alaisuudesta ja valtiovarainministeriöstä. Tämän neuvottelukunnan avulla veteraanijärjestöjen yhteistyö on muodostunut erittäin hyväksi ja positiiviseksi. Olemme neuvotte-

lunnassa yksimielisiä. Yhteistyön kautta rintamamiesten asia on menossa eteenpäin.

– Toinen mielenkiintoinen puoli veteraanityössä on kansainvälinen yhteistyö. Liittomme kuuluu jäsenliittona Maailman Veteraanijärjestöön, jossa on henkilöjäseniä 25 miljoonaa. Kansainväliseltä kentältä me saamme virikkeitä ja myös annamme muille viitteitä, miten meillä asiat on järjestetty. Viime toukokuussa kävin viimeksi Wienissä, jossa oli Maailman Veteraanijärjestön Euroopan komitean työkokous.

– Sodan aikana taistelimme kaikki yhdessä. Siksi veteraanien pitäisi kuulua yhteen liittoon. Näinhän asian laita olikin sodan aikana ja vielä sen jälkeenkin. Rauhansopimuksen vaatimusten mukaisesti Aseveliliitto kuitenkin lakkautettiin. Nyt meillä on kaksi liittoa, joiden yhtymistä näillä näkymin ei ole odotettavissa.

– Kaksiliittoisuus meillä ei sinänsä ole mikään tehokkaan toiminnan este. Mm. Ranskassa on lähes 50 veteraanijärjestöä ja kaikilla on työtä yllin kyllin. Totuus on myös, että kaksi veteraanijärjestöä saa suuremman joukon veteraaneja liikkeelle kuin yksi järjestö. Veteraanijärjestöjen työ korostaa rauhan asiaa. Rauha on meille tärkeä. Mehän jos ketkä tiedämme sodan kauhuja ja onnettomuudet.

Asianajotoimisto Risto Kärjä

Sibeliuksenkatu 23 C 27 Järvenpää
Puh. 90-2911 922



LÄNSIRANNIKON Sähkötyö OY

Vasaratie 10 Hammarvägen 65350 Vaasa-Vasa 35
Puh. 153 500 Tel.

JD-MARKETING OY

Savonkatu 23 45100 Kouvola 10
Puh. 951-11842

KYSELKÄÄ TUOTTEITAMME



Sotahistorian merkitys ei ole vähentynyt

TEKSTI JA KUVAT:
HARRI VÄNSKÄ

Sotahistoriasta ja sen merkityksestä nykyajalle taitetaan peistä aika-ajoin. Eversti Keijo Mikola ei ymmärrä vähättelijöiden ajatuksia. Hän todella uskoo asiaansa. Suomessa virallista sotahistoriaa kirjoitetaan liian suppeilla resursseilla, joten työtä riittää vielä pitkäksi aikaa.

Suomalaisen sotahistorian kirjoituksen vahva mies eversti evp Keijo Mikola, 71 torjuu suoralta kädeltä sotahistorian merkitystä väheksyvien julkisuudessa esittämät mielipiteet.

— Eräskin paljon arvostettu sotilas on julkisuudessa sanonut, ettei sotahistoriasta ole hyötyä koska historia ei pysty osoittamaan kuinka toimitaan tämän päivän tilanteissa nykyisillä välineillä.

— Tällainen on sotahistorian suurta väheksymistä ja jääköön tuollaisten ajatusten esittäjän tajunnan pimeäksi pilkuksi, sanoo Mikola.

Keijo Mikola on itse ollut tunnettu aktiivisena kirjoittajana ja sotahistorian harrastajana. Hänen artikkeleitaan on julkaistu lukuisissa lehdissä ja Mikolan kynän jälki näkyy myös monissa teoksissa, jotka käsittelevät suomalaista sotahistoriaa.



Yhtenäinen puolustusvoimien historiategos puuttuu yhä.

Hän laskee sotahistoriasta kertovat teokset matka ja muistelmakirjallisuuden piiriin. Niitä tutkimalla elämäkatsomus avartuu ja suhteellisuudentaju kasvaa.

Mikola ilmoittaa olevansa lähellä niitä ajatuksia, joilla perustellaan sotahistorian opetuksen merkitystä itänaapurissamme:

— Mitä useampia tapahtumaesimerkkejä on hankkinut lukemalla tajuntaansa sitä paremmin on "rokotettu" ottamaan vastaan myös ne tositapahtumat, jotka saattavat olla itsellä edessä.

Erityisen tärkeänä hän pitää sotahistorian merkitystä upseerien koulutuksessa, koska historia valaisee johtajan merkitystä taistelukentällä. Antiikin historiasta löytyy opetukseen hyvin käyttökelpoisia ja pelkistettyjä esimerkkejä siitä kuinka saarrosta ja reserviä käytetään taistelussa hyväksi. Klassisista tais-

teluista riittää paljon opittavaa vielä tämän päivän sotilaskoulutuksessakin.

Opetuksessa sotahistoria ja -taktiikka kulkevat hyvin lähellä toisiaan, itse asiassa käsi kädessä. Keijo Mikolan mielestä niiden välillä täytyy pitää kuitenkin tietty eronsa, jotta voitaisiin välttää "tendenssihistoria ja jäykistetty taktiikka".

— Ei riitä se, että kun tarkastellaan jotakin historiallista tilannetta ja taistelua, että etsittäisiin vastausta siihen mitä tapahtui missäkin tilanteessa. Täytyy selvittää se, mistä oli kysymys, painottaa Mikola.

Hän on hieman tyytymätön siihen, että meillä Suomessa kirjoitetaan virallista sotahistoriaa suppeilla resursseilla. Myönteistä sen sijaan on se, että nyt on saatu valmiiksi runkoteokset sekä talvi- että jatkosodan historia-

Lukijoita riittää

— On hyvä, että perusteokset on nyt saatu valmiiksi. Myöhemässä vaiheessa tehtävät sotien eri vaiheista ja eri joukko-osastoista kertovat kirjat on sitten helppo "oksastaa laajempaan kokonaisuuteen".

Mikola sanoo hymyssä suin, että näin on saatu tehtyä myös raamit joukko-osastojen vaiheista kertoville kirjoille:

"Että kun se meidän divisioon oli siellä ja teki sitä ja tätä ...

Nyt jo olemassa olevaa talvisodan historiaa hän pitää hyvänä. Jatkosodan tapahtumista kertova aikaansaannos ei yllä samalle tasolle. "Mutta pian on tulossa kuitenkin paremmin lukijan käteen sopiva esitys", eläk-

keellä oleva eversti kertoo.

Hän näkee puutteeksi myös sen, ettei vapaussodasta ole olemassa hyvää kirjaa. Nykyiset ovat hänen mielestään subjektiivisesti kirjoitettuja.

Kattavin esitys Suomen sodan kulusta on Mikolan arvion mukaan kirjoitettu todella kauan sitten. Se on edelleenkin Danielsson-Kalmanrin "Suomen sota ja sotilaat vv. 1808—09."

— Ja mikä sitten puuttuu vielä, on yhtenäinen Suomen puolustusvoimien historia. Se palvelisi apuna kun käytäisiin läpi puolustusvoimien kehityskulkua ja olisi hyvä muutenkin oman maan tuntemisen kannalta. Selainen on kyllä vähän suunnitteilla, valottaa Keijo Mikola.

Kustantajat tuovat markkinoille jatkuvasti uusia eri sodista tehtyjä kirjoja. Se kertoo, et-

tä suuren yleisön kiinnostus näihin asioihin on yhä suuri. Mikola myöntää välillä sitä itsekkin ihmetelleensä.

— Lukijakuntaa näyttää riittävän kaikenlaisille sotahistorian kirjoille, eikä historia näinollen ole päässyt pölyttymään.

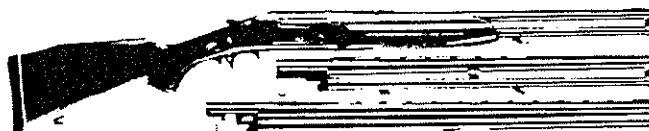
— Paljon on kirjoitettu ja monen tasoista. Hyvällä onnella voi löytää parhaat teokset, sanoo Mikola.

Hän kertoo, että meillä on sotilaiden ja siviilien joukossa hyvää nuorta polvea, jotka kirjoittavat pätevästi ja ovat kiinnostuneita aihepiiristä.

— Jo julkaistujen kirjojen joukkoon mahtuu hyvin eritasoisia teoksia, sanoo Keijo Mikola ja samalla osoittaa kirjahyllytään kolmiosaista kirjaa:

— Tuonkin kirjoittaja kirjoittaa niin subjektiivisesti että ihan hirvittää.

VALMET 412 combi ase.



Käy tutustumassa lähimmässä urheiluliikkeessä.

Perusaseena vahva ja monipuolinen päällekkäispiippuinen haulikko. Siihen voidaan normaalkinimittävällä lisäyksellä liittää monipuolinen valikoima erilaisia vaihtopiippuja kaksoislaukun piiput haulikkorihla-piiput tai haulipiiput.
Puolen tuuman kukkarinkinnitysjalusta myös haulipiipussa vahvistettu lisäsuululla varustettu lukonkehys. 1-lipaiseminen mekanismi, kylmätaotut piiput, magnum-patruunat mahdollisia tilauksesta kovakromatut haulipiiput.



FUTURASTA[®]

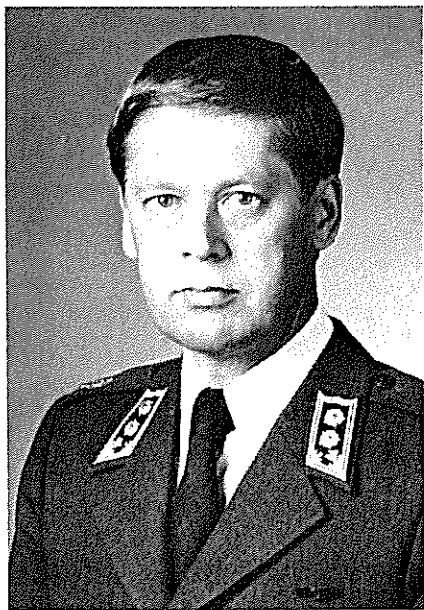
Tulevaisuuden sijoitus — vain Eläke-Varmasta.

Kysy lisätietoja Futurasta asiantuntijoiltamme.
Puhelin 90-61 651, Eläke-Varma, yhteysosasto.

ELÄKE-VARMA

Yhteistyö on toimintamme perusta.

10 KYSYMYSTÄ



Anssi Vuorenmaa

Sotahistorian merkityksestä ollaan monta eri mieltä. On väitetty, ettei sotahistoriasta ole hyötyä, koska historia ei pysty osoittamaan kuinka toimitaan tämän päivän tilanteessa nykyisillä välineillä.

Joidenkin mielestä jopa antiikin taistelukupvauksista on opittavaa vielä tämän päivän sotilaskoulutuksessakin. Sotahistorian toimiston päällikkö, everstiluutnantti Anssi Vuorenmaa on vakuuttanut sotahistorian merkityksestä.

- 1. Miten määrittelisit sotahistorian tutkimuksen — ja historian tutkimuksen laajemminkin mielessä — sisällön ja olemuksen?**

Jukka Tarkka kirjoittaa erään tutkimuksensa esipuheessa: "Sitä, mitä ei voi tutkia alkuperäislähteistä, täytyy tutkia niistä lähteistä, mitä on. Se, mitä ei tiedetä, täytyy päätellä. Ja siitä, mitä ei tiedetä eikä voida päätellä, voi esittää oletuksia. Myöhempi tutkimus osoittaa ne oikeiksi tai vääriksi." Selitys on hyvä, mutta käsittäkseni tässä saattaa piillä se vaara, että auktoriteetin mielipide — perustui se sitten päättelyyn tai oletukseen — muuttuu varsin helposti yleiseksi mielipiteeksi, jota ei muuta toiseksi jonkin toisen henkilön tai tutkijan kenties aivan oikeakin tulkinta. Tutkimus on määritelty myös näin: Menneisyys nykyisyyden projektin kautta tulevaisuuden valkokankaalle.

- 2. Kannattaako vanhoja menneitä tapahtumia enää penkoa? Voiko historian tutkimus johtaa esimerkiksi tulevaisuuden harhaiseen ennustamiseen?**

Toiset ovat puolesta, toiset vastaan. Jos emme tunne aikaisemmin tehtyjä päätöksiä ja toteutettuja toimenpiteitä sekä ennenkaikeka niiden taustoja saattaa olla vaarana, että tehdyt virheet toistuvat. Yleensä opin, jotta se pysyisi mielessä, olisi tultava kantapään kautta, ei mitu-menetelmällä. Toisaalta on todettava, että historiaan liiaksi tuijottava ja laput silmillä kulkeva voi tehdä vääriäkin tilannearvioita. Esimerkiksi väite, että sotien nimenomaisina syinä ovat sotilaat, perustuu historiasta tehtyihin yksipuolisiin ja vääriin johtopäätöksiin. Historiasta on varsin vaikea osoittaa valtioiden keskeisiä sotia, joiden syyttäjänä on ollut sotilas. Kyllä käskyn antajana on aina ollut poliitikko, joka palkkaa tai pakottaa sotilaan tappelemaan puolestaan tai valtansa puolesta. Sisällissodat ovat asia erikseen. Ei sotilaita poistamalla rauhaa synny. Jokaisessa maassa on armeija, joko oma

tai vieras. On yksi ja sama, millä nimellä sitä kutsutaan: armeija, puolustusvoimat, itsepuolustusvoimat, kansanmiliisi, kansalliskaarti, vahvistetut poliisijoukot tai joku muu. Lopputulos on sama: sitä käytetään valtakunnan ulkoista tai sisäistä vihollista vastaan. Valitettavasti kaikki tieto ei ole käytettävissä: osa on vielä lukkojen takana ja osa on tuhottu. Näin viha valtakuntien kesken edelleen pysyy. Ideologia tutkimuksen palveluksessa ei enää ole kenties suurin peikko. Sen taakse nähdään nykyään jo varsin selvästi.

- 3. Onko Suomen sotien historia jo tutkittu?**

Ei vielä ole. Vielä tällä hetkellä saamme uutta tietoa esimerkiksi Suuresta Pohjansodasta, Hattujen sodasta sekä vuosien 1808–09 sodasta, kun niitä koskevia ennen käyttämättömiä lähteitä aina silloin tällöin putkahtaa esiin ja luotu kuva täydentyy. Vapaussotamme on varsin perusteellisesti tutkittu punakaartien osalta, mutta vastaavanlaista tutkimusta valkokaartien osalta ei ole vielä tehty. Talvisota, joka tunnetusti on ollut meille pyhä sota, on käytännöllisesti katsoen puikoissa. Jatkosotamme kohdalla on aukkoja, jopa aivan selviä virheitä, joiden perusteella meillä paljolti vielä luullaan. Sarkaa siis on.

- 4. Olen pannut merkille, että puolustusvoimiemme historia on antanut odottaa itseään. Sodista on kyllä virallisia tutkimuksia, mutta miten on rauhan ajan laita?**

Asia korjaantuu muutaman vuoden sisässä, jos suunnitelmamme toteutuvat.

- 5. Väitetään, että myös sotahistorialliset tutkimukset tahtovat olla kuivia, ja että tätä kuivuutta lisää vielä runsas lähdevitteiden eli noottien käyttö. Voidaanko tutkimuksia tässä suhteessa keventää esimerkiksi jättämällä ne pois, toisin sanoen "popolarisoimalla" tiedettä?**

10 KYSYMYSTÄ

Tämä on niitä ikuisuuskyshyöntejä, joista toiset ovat puolesta ja toiset vastaan. Hankaluuksia on siinä, että kumpikin käyttäjä puolustaa paikkaansa. Näyttää kuitenkin siltä, että useimmat kustantajat mielellään jättävät lähdeviitteet pois, lisäävät hän nootit palstatilaa ja siis kustannuksia. Jotkut kustantajat jopa väittävät, että jos teos on liian tieteellinen ulkonäöltään, kirjaa ei osteta, koska sen luetavuus kärsii. Jotkut tunnetut tutkijat käyttävät vain aivan tärkeimpien asioiden yhteydessä lähdeviitteitä joko aina sivun alareunassa tai kootusti luvun lopussa, toiset mainitsevat esipuheessa, että täydellisin lähdeviitein varustettu kappale on jossakin arkistossa tai kirjastossa tutkijoiden käytettävissä ja eräät tutkijat (kirjoittajat) sijoittavat teoksensa loppuun luettelon tärkeimmistä kirjallisuus-, arkistoyhteistyölähteistään. Viimeksi mainittu tapa on helppo keino kiertää tieteellisiä vaatimuksia. Henkilökohtainen käsitykseni on, että perustutkimukset tulisi varustaa täydellisin lähdeviitein, mutta

soveltavassa tutkimuksessa niitä voidaan luopua tai ainakin käytöstä tinkiä. On palstatilan haaskausta tehdä tutkimus toiselle tutkijalle; se on tehtävä suurelle yleisölle, jotta se todellakiksi sitä.

6. Toimit Sotatieteen laitoksessa sotahistorian toimiston päällikkönä. Mitä toimistosi tutkii?

Viittaan vastauksiini 3 ja 4.

7. Mitä Sinä muuta teet kuin tutkit?

Nyt täytyy sanoa, että sotahistorian toimiston päällikkö ei ole varsinainen kokopäiväinen tutkija toimistossaan. Päällikköllä on varsin paljon muutakin tekemistä jopa niin, että se tutkimus tahtoo jäädä muiden asioiden jalkoihin. Puhelimet soivat ja mitä ihmeellisempiä kysymyksiä esitetään. Jos niihin ei meillä vastata, niin kuka niihin vastaa? Rintamasotilasasiat teettävät työtä, valtion virastot, pääesikunta ja muut yhteisöt pyytävät tietoja ja lausuntoja, ulkomailta tulee sotiemme tapahtumia koskevia tiedusteluja viikoittain ja yhteydet ulospäin vaativat osan ajasta. Kokouksia ja palaveria on jonkin verran, samoin yleisiä "sotilaallisia" tehtäviä. Juuri ulkolaiset tiedustelut ovat "riesa-

na", mutta meidän intrusisämme on vastata niihin, sillä tällä tavoin saamme oikaistuksi aivan selviä virheellisiä käsityksiä sodistamme ja asemastamme. Lisäksi ole opettanut sotahistoriaa eräillä kapteenikursseilla. Siinäpä tärkeimmät.

8. Mitä yhteyksiä sotahistorian toimistolla on lähinnä puolustusvoimien ulkopuolelle?

Pohjoismaihin meillä on laitoksen puitteissa "virkasuhteet". Pyrimme vuorotellen järjestämään yhteisiä kokouksia, joissa kukin tekee selkoa tutkimustilanteestaan. Samalla pyritään pohjoismaista tutkimusta jonkin verran myös koordinoimaan päällekkäisyyksien välttämiseksi. Kotimaassa olemme osallistuneet useisiin kansainvälisiin historiantutkijoiden symposiumeihin, olemme olleet läheisessä yhteistoiminnassa Kansainvälisen sotahistorian komission ja sen suomalaisen alakomission kanssa sekä tukeneet eri tavoin mm Sotahistoriallista Seuraa ja Suomen Sotatieteellistä Seuraa. Olemme myös olleet mukana professori Olli Vehviläisen johtaman SUOMA -projektin (Suomi toisessa maailmansodassa) kanssa viran puolesta. Tässä tärkeimmät yhteistoimintakohteet.

9. Mikä Sinua kiusaa?

Ihmisten ehdottomuus historian tapahtumien tarkastelussa. asiat nähdään mustina tai valkoisina. Kun jokin asia muuttuu ihmisen mielessä uskomukseksi, sitä ei voida millään loogisilla perusteluilla horjuttaa, saati muuttaa. Tällainen ihminen on tavallaan kuuro ja sokea. Näyttää siltä, että supervallat ovat tällä hetkellä tällaisessa olotilassa: toisesta uskotaan historiaan vedoten pelkkää pahaa. Yhteistä säveltä ei löydetä millään. Tendenssi toisen maailmansodan jälkeen on ollutkin pelon ja hysterian luominen muissa kansoissa omaa asemahtia samalla korostaen. Muuten kiusaa Itä-Helsingin minun kannaltani surkeat liikennejärjestelyt.

10. Mistä olet iloinen?

Tämä on jo läheisempi asia. Tutkimuksen kannalta on vällän erinomainen asia, että pienintäkään kiistakapulaa saati juopaa ei ole ilmennyt meidän sotilaiden ja siviilihistoriantutkijoiden välillä. Suhteet ovat mielestäni mitä parhaat. Kumpikaan ei myöskään ole esiintunut paheksuntaa siitä, että leikitään mahdollisesti toisen hiekkalaatikkolla. Muuten olen aina iloinen vaimon tekemistä lihappullista.

Linja-autoliikenne

Oy Hj. HOLMSTRÖM AB

Mariankatu 22, Loviisa
Puh. 915-52 511



**Keski-Suomen
PUUTUOTE OY**

Varaslahdentie 1 941-262311
40800 VAAJAKOSKI

HJORTH
URHEILUTUKKU

Kohmankaari 7
33310 tampere 31
puh. (931) 443133

PAINEILMASTA ENEMMÄN

Tekninen

KONE-LAMMI

20760 Piispanristi - Puh. (921) 421 900

Kassakaapit, holvinovet, kassa-arkut, rahalippaat

Kaipio Varmuutta!

Myös Suomen Puolustusvoimain
hyväksymiä kotimaisia
malleja.

Uutuutena kipplovet
kysy Kaipioilta!

Kaipio OY TAMPERE
FINLAND
KALKUN VERTOTIE 2. 33330 TAMPERE 33. PUH. 931 430 400

**KARJALAN
LAATUASUNTO OY**

Rantakatu 27 80100 Joensuu 10
Puh. 973-29571

Sankarikuningas vastaan palkkasotilaspäällikkö Lützen 6.11.1932

”Sinua olen jo kauan hakenut”, karjaisi everstiluutnantti Moritz von Falkenberg ja laukaisi pistoolinsa kohti kuningas Kustaa II Adolfia. Vakavasti vatsan seutuville haavoittunut kuningas horjahti satulasta ja putosi maahan. Pillastunut ratsu raahasi kuningasta mukanaan, kunnes saapas irtosi jalustimesta. Nuori aseenkantaja yritti turhaan nostaa kuningasta oman ratsunsa selkään. Silloin eräs herttua Wallensteinin komentaman keisarillisen armeijan ratsumies ampui läheltä kuningasta päähän. Sankarikuninkaan elämä päättyi pistoolinlaukaukseen Lützenin verisellä kentällä suomalaisena marraskuun päivänä.

Preventiivihyökkäykö?

Kolmatta vuotta aikaisemmin Kustaa II Adolf oli joukkoineen astunut Saksan maaperälle. Uskonnolliset, mutta ennenkaikkea poliittiset syyt olivat aiheuttaneet hänen sekaantumisensa Saksassa riehuneeseen sotaan, jota on alettu kutsua kolmikymmenvuotiseksi sodaksi. Herttuan arvon saanut Wallensteinin puolestaan oli ottanut laajoin valtuuksin komentoonsa keisarillisen armeijan ja ryhtynyt sotilaallisiin toimenpiteisiin Itämeren herruuden siirtämiseksi keisarin käsiin. Kustaa II Adolf ei Ruotsin suurvalta-aseman huomioon ottaen voinut sitä seurata kädet ristissä. Hän lähetti Wieniin ultimaatumia, jossa vaadit-

tiin sotilaallisten toimenpiteiden keskeyttämistä status quon säilyttämiseksi. Wien lähetti ”lumininkuninkaan” noottiin varsin kopean vastauksen.

Eräät tutkijat ovat sitä mieltä, että ellei Kustaa-kuningas olisi sekaantunut sotaan, niin todennäköisesti keisarilliset olisivat ennenpikkää siirtäneet sota-toimet Ruotsin maaperälle, sillä olihan sentään kyse Itämeren herruudesta. Kustaa II Adolfin strategiana oli tämän tulkinnan mukaan estää maansa joutuminen sotatoimialueeksi preventiivisellä — ennalta ehkäisevällä — hyökkäyksellä, jolla mainittu uhka poistettaisiin. Uskonkysymykset tarjosivat tähän sopivan syyn. — Todettakoon tässä yhteydessä, että v 1935 lähettiläs Assmus tosiasiallisesti uhkasi Suomea preventiivihyökkäyksellä, jos Saksan ja Neuvostoliiton kesken sytty sota. Vuonna 1941 meillä pelättiin Neuvostoliiton preventiivihyökkäystä juuri samasta syystä, ja jolla mielialoja osaltaan muokattiin. Israelin hyökkäystä Egyptiin v 1967 voidaan pitää tyypillisinä preventiivihyökkäyksenä, kun taas maan hyökkäystä Libanoniin v 1982 on jo vaikeampi pitää selälaisena tietyn vaiheen jälkeen.

Kuninkaan päätöstä lähteä sotaan protestanttien puolella mahtavaa keisaria vastaan on pidettävä varsin rohkeana, ottaen huomioon voimasuhteet ja valtakuntien voimavarat. Kuningas kuitenkin tiesi joukkojensa pa-

remmuuden koulutuksen, organisaation, kurin, moraalien ja sotatavarustuksen suhteen keisarillisiin nähden. Lisäksi Saksan valtioiden joukosta oli odotettavissa liittolaisia. Myös Ranska ja Englanti tukivat kuningasta eri tavoin.

Taktilliselta ajattelukyvyltään Kustaa II Adolf oli aikalaisiaan edellä. Hän osasi käyttää eri taistelutajeja vastustajan toiminnasta riippuen. Herrtua Wallenstein oli sotapäällikkönä lähes kuninkaan veroinen. Vaikka tietty kaavoihin kangistunut ajattelutapa häntä jonkin verran kahlitsikin, hän osasi ottaa oppia sekä omista että varsinkin toisten virheistä.

Syksyllä 1632 Wallenstein aloitti sotatoimet Saksin vaaliruhtinasta vastaan pakottaakseen tämän luopumaan liitosta Ruotsin kanssa. Oli pelättävissä, että jo aikaisemminkin horjuvaksi liittolaiseksi osoittautunut vaaliruhtinas rikkoi sopimuksen. Operatiivisesti kuninkaalla oli toinenkin pakottava syy kääntyä Wallensteinia vastaan: mikäli keisarilliset kykenisivät yltämään ja pitämään hallussaan Elben ylimenopaikat, Ruotsin armeijan yhteydet pohjoiseen ja kotimaahan pahoin vaikeutuisivat kenties kokonaan estyisivät. Kuninkaalla oli huolia myös muualla. Huhut tiesivät Tanskan aloittaneen varustautumisen ja Ranskankin politiikka oli kääntymässä ruotsinvastaiseksi. Tässä tilanteessa

kuninkaalla oli vain yksi mahdollisuus ja se olisi onnistuessaan todellinen valtti: Wallensteinin lyöminen. Kuultuaan herttuan hajoittaneen voimiaan mm lähettämällä Pappenheimin 6 000 miehen kanssa Reinille, kuningas teki päätöksen marssia Wallensteinia vastaan, joka oli asettumassa talvileiriin. Kuningas pyrki siis saamaan aloitteen haltuunsa yllättämällä vastustajansa, joka lähestyvän talven vuoksi oli arvioinut myös kuninkaan jättävän sotatoimet toistaiseksi.

Kohtaaminen Lützenissä

Kustaa II Adolfin suunnittelema operatiivinen yllätys ei kuitenkaan täysin onnistunut, sillä sateisen syyssään johdosta lähestymismarssi hidastui. Marraskuun 5. päivän illalla Ruotsin armeija saapui väsyneenä Lützenin lähistölle. Olosuhteiden vuoksi taistelu oli jätettävä seuraavaan päivään.

Wallenstein, joka oli hämmästyntynyt kuninkaan yllättävästä ilmanautumisesta, ei kuitenkaan hukannut aikaa. Armeijansa haajaantumista ja vaikeasta kiihdistään huolimatta hän päätti taistella. Henkilökohtaisesti hän valvoi ryhmittymistä taisteluryhmittymykseen. Pikalähettäjä lähetettiin kokoamaan joukkoja ja käskemään erityisesti Pappenheimin osastoineen takaisin. Molemmat johtajat, kuningas ja

herttua, tiesivät ajan työskentelevän keisarillisten eduksi. Kuninkaan oli heti hyökättävä ja herttuan puolestaan oli ryhmitettävä huomattava osa joukostaan viivytystehtävään.

Aamulla 6.11. molemmat armeijat seisoivat taisteluvalmiina vastakkain. Osapuolet eivät nähneet toisiaan tiheän sumun vuoksi, vaikka tiesivätkin toistensa valmistautuvan ratkaisevaan koitokseen. Kustaa oli kärsimätön, sillä hän pelkäsi Pappenheimin ehtivän palata ennen taistelun ratkaisua. Aamutuulen hieman raottaessa sumuverhoa noin klo 11 aikaan kuningas antoi hyökkäysmerkin. Wallensteinin taisteluryhmytyksen paljastuksessa sumun seasta kuningas koki yllätyksen: herttua oli ottanut oppia aikaisemmista taisteluista ja luopunut raskaasti liikuteltavista ja suurista espanjalaisista neliöistä ja muodostanut niiden tilalle kevyempiä ja helpommin liikuteltavia muodostelmia. Yleensäkin Wallensteinin armeijassa tulivoimaa oli lisätty taistelusuunnitelman perustessa yhtenäiseen muskettien ja tykistötulen tuliverkkoon eli puolustukselliseen taistelulajiin, jolla Kustaa-kuningas oli voittanut Breitenfeldissä. Kuninkaan toiminta puolestaan osoitti, että hän kykeni myös hyökkäämään. Kuninkaan rintama alkoi vyöryä eteenpäin. Hän itse johti, kuten aikaisemmissakin taisteluissa, oikeata ratsuväkisiipeä. Wallenstein puolestaan pyrki johtamaan koko armeijaansa eikä vain jottain sen osaa.

Herttuan asettamat viivytysosastot aiheuttivat ruotsalaisille melkoisia tappioita saaden ryhmytyksen jonkin verran sekaisin. Kun keisarillisten vastahyökkäys horjutti ruotsalaisten keskustaa, kuningas komensi ratsuväkensä seuraamaan ja ryynnisti apuun. Nopea ratsu vei kuninkaan kuitenkin erilleen miehistään ja hän katosi jälleen tihevään sumuun. Taistelun

tuoksinassa kuningasta ammuttiin useaan kohtaan, kunnes päähän ammuttu luoti sitten hänet surmasi. Kuninkaan kuoltua herttua Bernhard otti armeijan komentoonsa päättäen jatkaa taistelua. Pappenheimin ilmaantumisen taistelukentälle sai vaa'an kallistumaan keisarillisten puolelle, kunnes luoti kohtasi hänetkin. Wallenstein yritti kiivustaan huolimatta vielä luoda uskoa joukkoihinsa, mutta turhaan, sillä ruotsalaisten reservi yhtyi taisteluun. Keisarillinen armeija alkoi horjua ja Wallensteinin oli annettava vetäytymiskäsky. Sumun suojassa armeijan jäljellä olleiden joukkojen onnistui irtautua Leipzingin suuntaan, mutta koko tykistö jäi ruotsalaisille. Taistelukentälle jäi noin 4000 kaatunutta keisarillista ja 3300 ruotsalaiseen armeijaan kuulunutta sotilasta. Väsymyksen vuoksi takaa-ajoa ei suoritettu, joten taistelu jäi lopullisesti ratkaisematta. Suomalaisista joukoista osallistuiivat Lützenin taisteluun Savon Jalkaväkirykmentti (200 miestä) sekä Uudenmaan ja Hämeen Ratsurykmenteistä yhdistetty ratsuväkirykmentti (500 miestä).

Arviointia

Valtakunnan hallitsijana Kustaa II Adolf ei ollut sotatilanteessa kenellekään vastuussa teoistaan. Näin häneltä puuttui selustatuki, jota ylempi johtaja alaiselleen osoittaa. Tämän vuoksi hänestä oli kehittynyt aloitteellinen ja yritteliäs sotapäällikkö, joka taistelussa kuitenkin innostui johtamaan yksitistä, tosin tärkeintä osaa joukoistaan. Kustaa II Adolf olikin ensi sijassa käytännön taktikko, mutta toisaalta myös teoreetikko, joka osasi yhdistää nämä kaksi komponenttia. Poliitiikan ja sotilasstrategian kuningas kylä taisi, joskin sana sodanjohtaja on liian paljon sanottu hänen kohdallaan. Herttua Wallens-

tein puolestaan oli armeijan komentaja, joka saattoi tukeutua keisariinsa. Tämä seikka oli tehnyt hänestä varovaisen hämmästyttävän ja passiivisen sotapäällikön, joka ei koskaan halunnut vaarantaa mitään, jos suinkin saattoi riskin välttää. Toisaalta Wallenstein kykeni toimimaan myös nopeasti ja häikäilemättä, kuten mm Lützenin taistelupäätös osoittaa. Todellisenä sotapäällikkönä Wallenstein osasi myös kiristää keisarilta valtuuksia, jotka ovat verrattavissa esimerkiksi kenraali MacArthurin valtuuksiin Tyynen meren rinta-

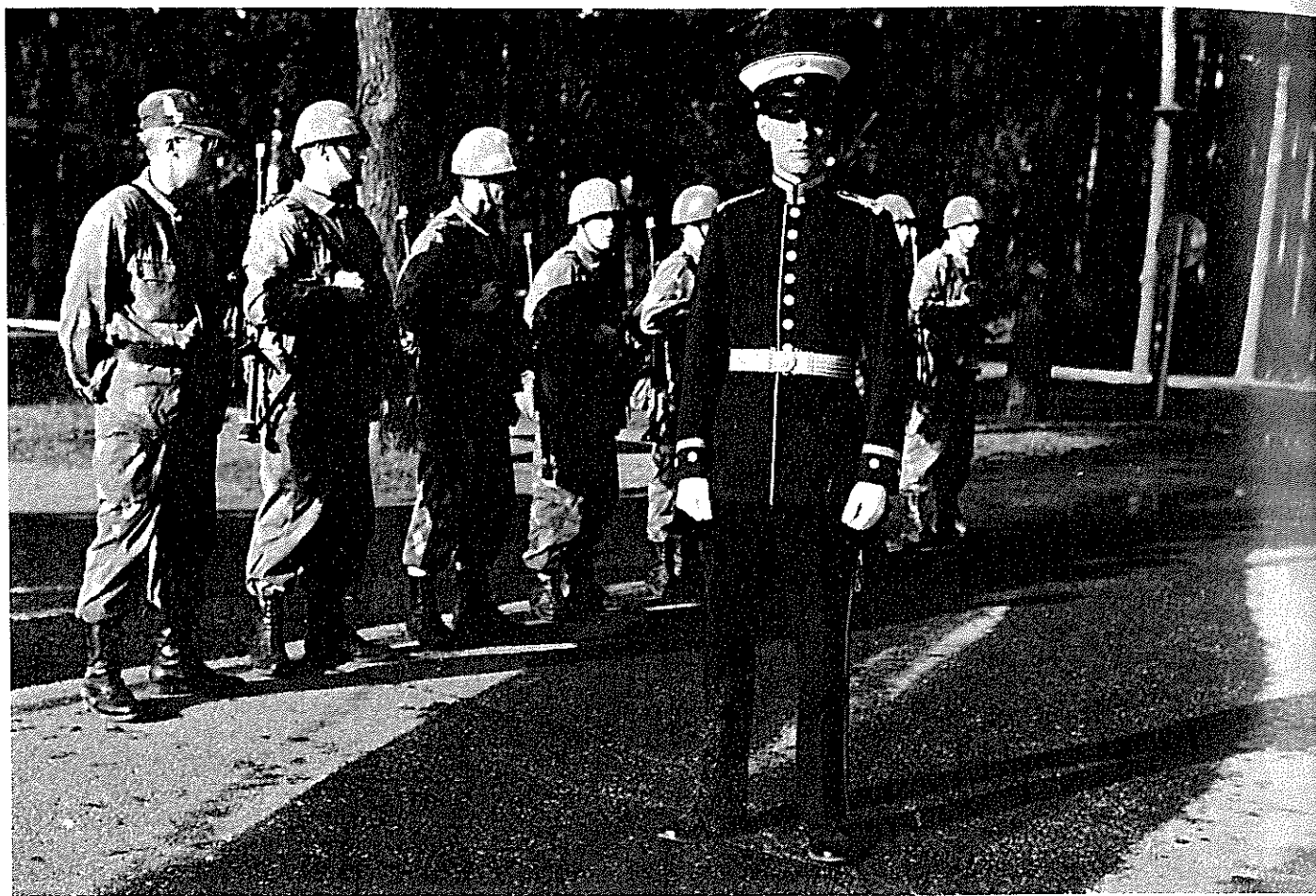
malla toisen maailmansodan aikana. Kuninkaan ja herttuan kohtalot olivat lopulta samanlaiset. Kuningas kaatui taistelukentällä ja herttua — kun hänen sodanjohtaja- asemansa ja poliittisen vaikutusvaltansa perusta, Ruotsin kuninkaan keisarinvallelle aiheuttama uhka ja tästä johtunut hänen välttämättömyyteensä keisarille, sortui kuninkaan kuoleman myötä — tuli tarpeettomaksi ja murhattiin. Wallensteinin sopivat eräessä mielessä sanat "vallankumous syö lapsensa".

Tämänkin mitalin on valmistanut **MITALIKESKUS KY**



Mitalikeskus Ky

13720 Parola puh. 917/712 964



Kouluttajaksi tekee nuoren luutnantin mieli.

Primumukseksi tullaan vain opiskelemalla

Kadettikunta järjesti puolustusvoimien 60 v juhluvuonna 1978 kilpakirjoituksen lukion II ja III luokille. Arvosteltavaksi lähetettiin 120 kirjoitusta. Aiheet olivat lukioasteelle verrattain vaativia, sillä niiden käsittely edellytti melkoisia asiantietoja sekä näiden itsenäistä hallintaa. Arvostelulautakunta piti lähetettyjen kirjoitusten tasoa yllättävän hyvänä.

Kilpailun voitti silloinen Munkkivuoren yhteiskoulun abiturientti Heikki Lagus, joka kirjoitti aiheesta "Suomen puolueettomuus ja puolustusvoimat". Arvostelulautakunnan mielestä kirjoitus osoitti aiheen hyvää kokonaishallintaa. Tuo kokonaishallinta osoittautui enteelliseksi, sillä Heikki Lagus valmistui upseeriksi 26.8. 1983 67. kadettikurssilta maasotalinjan priimuksena.

Teksti: ERKKI PAUKKUNEN
Kuvat: SA-KUVA

Päivää ennen luutnantiksi ylentämistään Heikki Lagus lukee lähes viisi vuotta vanhaa kirjoitustaan, rypistää jossain kohdalla otsaansa, mutta toteaa:

– En minä sitä nytkään paljon muuttaisi. Vaikka omaa tietämystä onkin vaikea arvioida ei siinä mielestäni karkeita virheitä ole.

Tämä osoittaa, että ainakin jotkut saavat oikeata tietoa turvallisuuspolitiikastamme jo kouluaikana.

– Turvallisuuspolitiikan opetus on täysin riippuvainen opettajista. Historian ja yhteiskuntaopin opetukseen sisältyy myös turvallisuuspolitiikkaa, mutta sen määrä ja sisältö riippuu opettajasta. En tiedä onko muutosta

tapahtunut viime vuosien aikana, mutta tuskin.

– Vanhassa koulussani kävin kertomassa upseerin urasta ja koulutuksesta. Vastaanotto oli hyvin myönteinen.

Varusmiesaika ratkaisi **uran**

Kilpailun aikoihin Heikki Laguksen tavoitteena oli pyrkiä Polille. Kadettikoulu oli vain yhtenä vaihtoehtona.

– Menin heti koulun jälkeen vapaaehtoisena varusmiespalvelukseen. Tuosta ajasta ei jäänyt mitään kielteisiä vaikutteita ja se ratkaisi elämänuran. Pyrin ja pääsin sekä Polille että Kadettikouluun, mutta saamani myönteinen kuva puolustusvoimista

ratkaisi valinnan Santahaminan hyväksi.

Varusmiespalvelus onkin varsin ratkaiseva vaihe puolustustahdon lisääntymiselle tai vähenemiselle. Sinä aikana omaksuttuja asenteita on vaikea muuttaa jälkeensä.

- Siinä sitä on tulevalle kouluttajalle todellinen haaste, huokaa Heikki Lagus.

- Kouluttajan tehtävä on kuitenkin mielenkiintoinen kaikessa vaativuudessaan. Parasta siinä on mielestäni nimenomaan varusmiesten kanssa oleminen, heidän kouluttamisensa. Odotan sitä suurella mielenkiinnolla.

Pelottaako astua vrusmiesten eteen?

- Ei pelota. Kadettikoulu on antanut vankan pohjan, jota käytäntö varmasti sopivasti täydentää. Rutiinia nuorelta luutnantilta tietysti puuttuu, mutta sitähan tulee. Varusmiehiä olemme päässeet kouluttamaan liian vähän. Harjoituksen pitäminen toisten kadettien kanssa on aina helpompaa kuin varusmiesjoukoissa. Varusmiesten kanssa harjoittelussa olisi omat hyvät puolensa, mutta se vaatisi paljon enemmän aikaa, jota ei ole.

Ei oikotietä priimukseksi

Kadettikoulusta jää Heikki Lagukselle myönteiset muistot.

- Opetus täällä on ollut mielestäni varsin hyvää ja hyvin hoidettua. Siviiliaineiden opetuksen määrää ja oikeaa suhdetta on vaikea arvioida, koska en vielä tiedä, mitä kaikkea tarvitaan jatko-opiskeluissa. Ne varmaankin luovat pohjaa tulevien kurssien opinnoille.

- Tietysti kolmessa vuodessa tapahtuu kaikenlaista, myös kielteisenä mieleenjääneitä asioita. Niitä on varmasti kaikessa opiskelussa ja pikku hankaluuksillakin on ehkä oma kouluttava vaikutuksensa.

Monipuolinen ja mielenkiintoinen koulutus on eräs Kadettikoulun hyvistä puolista, mutta koulussa vallitseva henki on erityisesti jäänyt Heikki Laguksen mieleen.

- Täällä on ollut todella hyvä henki ja hyvät toverisuhteet. Sitä tulen kaipaamaan.

Heikki Lagus aloittaa upseerin uransa Panssarivaunupataljoonassa, jossa hän suoritti varusmiespalveluksensa.

- Mukava mennä tuttuun paikkaan.

Hän ei vielä lupaa olla seuraava panssarikenraali Lagus, mutta antaa ajan näyttää.

Miten sitten tullaan kadettikurssin priimukseksi?

- Siihen tuskin on mitään oikotietä. Vain työ ja ahkera opiskelu ovat merkitseviä. Tietysti pitää lisäksi olla onnea mukana, mutta ahkera opiskelu ratkaisee.

(Julkaistu Kylkraudassa n:o 1/1979)

Heikki Lagus
Munkkiniemen yhteiskoulu

Suomen puolueettomuus ja puolustusvoimat

Maailman nykyisessä valtapolitiisessa tilanteessa jyrkän kahtiajaon vallitessa on puolueeton valtio pikemminkin poikkeus kuin sääntö. Puolueettomien maiden lukumäärä on pieni, vaikka useat valtiot varmaankin toivoisivat ansaitsevansa arvonimen puolueeton valtio. Maiden eri leireihin jakautumisen aiheuttama jännitys aikaansaa liittojen syntymisen. Ajatellaan, että liittoutuma voi puolustautua paremmin kuin yksittäinen valtio.

Koska puolueettoman valtion puolustuspotentiaali on pakostakin pienempi kuin liittoutuman, on puolueettoman valtion toimittava niin, ettei se joudu vedetyksi mukaan liittoutumien välisiin ristiriitoihin ja välienselvittelyihin.

Toisen maailmansodan jälkeen on Suomi pyrkinyt noudattamaan puolueettomuuspoliittista linjaa. Presidentti J.K. Paasikivi loi toimikaudellaan perustan tälle linjalle, ja presidentti Urho Kekkonen on jatkanut hänen työtään ansiokkaasti - onhan Paasikiven-Kekkonen linja saanut yleistä tunnustusta.

Suomen puolueettomuus nojaa neljään tekijään: ulkovaltojen tunnustukseen, ulkovaltojen luottamukseen, valmiuteen ja kykyyn torjua puolueettomuuden loukkaukset ja siihen, että oma kansa on puolueettomuutta tukevan ulkopolitiikan takana.

Määrittäessään kantansa siihen, onko Suomi puolueeton, ulkovaltat kiinnittävät huomiota Suomen sitoviin kansainvälisiin

sopimuksiin ja niiden toteuttamiseen. Suomen ulkopolitiikkaan ja kykyyn taata koskemattomuutensa eli Suomen puolustuskykyyn. Tässä tarkastelussa saavat puolustusvoimat osakseen suurta huomiota, sillä ne määräävät osaltaan ulkopolitiikkamme uskottavuuden.

Suomea sitovista sopimuksista tärkeimpiä ovat Pariisin rauhansopimus vuodelta 1947 ja YYA-sopimus vuodelta 1948. Molempia sopimuksia Suomi on pyrkinyt mahdollisuuksiensa mukaan noudattamaan. Erityisesti YYA-sopimus on aiheuttanut Suomen puolueettomuuteen kohdistuvia epäilyjä. On kysytty, miten maa, jolla "puolustus-sopimus" Neuvostoliiton kanssa, voi olla puolueeton. Samoin Länsi-Saksassa jälleen kiihtynyt suomettumiskeskustelu ottanut tukea väittämilleen juuri YYA-sopimuksesta.

Suomen puolueettomuuden yllä näin heitettyä varjoa voidaan kommentoida sanoen, että kaikkia sopimuksia voidaan tulkitella miten halutaan, tai niistä voidaan ainakin tehdä haluttuja johtopäätöksiä. Tosin YYA-sopimus määrittelee Suomen toiminnan kriisin uhatessa ja sitoo siten Suomea sellaisen kriisin aikana toimimaan Neuvostoliiton rinnalla, muttei estä Suomen puolueettomuutta rauhan aikana.

Yhtä paljon kuin tuijotetaan sopimuksia, tarkastellaan Suomen kykyä puolustaa itsenäisyyttä ja alueensa koskemattomuutta. Juuri tässä suhteessa on puolustusvoimien merkitys Suo-

men puolueettomuudelle ensiarvoisen tärkeä; sillä puolustusvoimat ovat maamme puolustuskyvyn perusta.

Ei voi kuvitella puolueetonta maata ilman puolustusvoimia ja -tahtoa, eikä Suomikaan tee tästä poikkeusta. Maa- ja merirajojen sekä ilmatilan jatkuva valvonta, mahdollisten loukkausten nopea havaitseminen ja torjunta ovat tekijöitä, jotka luovat kuvan Suomen valmiudesta puolustaa itseään.

Puolustusvoimain toimintakyky ja -mahdollisuudet ovat kansan puolustustahdon ohella tärkein ulkopolitiikkaamme tukeva tekijä, johon voimme itse vaikuttaa. Ja siksi olisikin huolehdittava siitä, että puolustuskykymme on mahdollisimman suuri. - Tähänhän meitä velvoittaa jo YYA-sopimuksen sotilasklassulikin.

Mahdollisuuksien mukaan olisi uusittava ja parannettava puolustusvoimain ja rajavartiolaitoksen kalustoa; taloudellisen tilanteen sallimalla olisi täydennettävä ilma- ja merivoimat Pariisin rauhansopimuksessa määrättyille enimmäistasoille. Vaikka puolustuskyvyn nostaminen aiheuttaakin väitteitä militarististen aineksien pääsystä johtaville paikoille, on tämän laatuinen varustautuminen suosittelavaa jo sen ulkopolitiikan uskottavuutta lisäävän vaikutuksen tähden. Tietenkään ei kohtuuden ylittävä varustautuminen ole paikallaan, sillä se saattaa luoda kuvan hyökkäykseen valmistautumisesta.

Sotilaspiirin päällikkö ei istu esikunnassa happanemassa

Eversti Raimo Savolahti, Jonsuun sotilaspiirin päällikkö vuodesta 1979, toimi ennen nykyistä tehtäväänsä Huoltokoulutuskeskuksen päällikkönä monia vuosia. Siellä työ oli lähes pelkästään kouluttamista, niin sotilaiden kuin siviilienkin. Opilasaines oli hänen näkemyksensä mukaan korkeatasoista. Annettiinhan siellä opetusta aina esipuseerikursseja myöten. Tehtävät erosivat aika tavalla toisistaan.

– Sotilaspiirin päällikkyyttä tuntuu melkoisena muutoksena työtehtävissä, eversti Savolahti toteaa. – Uutta ja outoaahan kaikki oli, varsinkin kun en ollut aikaisemmin palvellut sotilaspiirissä missään urani vaiheessa. Tietysti käytiin aluksi kaikki lain suomat mahdollisuudet käydä tutustumassa tulevaan työmaahan. Sattumalta silloin juuri oli Kuopion ja Pohjois-Karjalan läänien sekä Savo-Karjalan sotilasläänin yhteinen johtamisharjoitus meneillään. Pääsin korkeimman luokan sotapeliin mukaan ja opin tuntemaan alueen ylintä siviilijohtoa heti kärkeen.

– Luonnollisesti edeltäjäni, eversti Lennart Ekberg tutustutti sittemmin minut tehtäviin ja kiersimme maakuntaa, ainakin tärkeimmät kunnat, virastot ja laitokset. Sen jälkeen seurasi tutustuminen melkoiseen nippuun papereita sekä alaisteni suorittamat esittelyt. Eiväthän ne asiat kerralla menneet päähän, mutta tällä tavalla tuli runko selväksi. Vuoden verran ehkä meni, ennen kuin pääsin riittävästi sisälle asioihin.



Esikunnassa olen noin 2–3 päivää viikossa.

Sotilaspiirin päällikön tehtävät

Raimo Savolahti pitää sotilaspiirin ja sotilaspiirin päällikön tärkeimpänä tehtävänä liikekannallepanotehtävää. Sitten seuraa neljän asian kokonaisuus, jota hän ei halua tai jota ei voi panna tärkeysjärjestykseen. Aakkosjärjestyksessä ne ovat: asevelvollisten valvonta, kiinteistöhoito, reserviläisten koulutus ja yhteydenpito ympäröivää siviilimaailmaan.

– Liikekannallepanotehtävä pitää olla kirkkaana mielessä. Sen on mentävä ”nappiin”. Siinä ei saa klikata. Parannuksia on jatkuvasti mietittävä. Asevelvollisten valvonta merkitsee yhteydenpitoa maakunnan reserviin ja nostomiehiin. Se käsittää myös kutsuntoja, erilaisten lupien myöntämistä ja todistusten kirjoittamista eli kaiken sen, mikä liittyy asevelvollisten kanssa käytävään yhteistoimintaan. Sotilaspiiriin on samalla myös kiinteistöhoitopiiri. Rakentaminen kuuluu puolustusministeriölle, mutta se luovuttaa valmiit rakenteet sotilaspiirille niiden hoitamista varten. Reserviläisten kouluttaminen kasvaa vuosi vuodelta tärkeytensä ja määränsä puolesta. Tavoitteena on kouluttaa omat alaisensa joukot ja esikunnat määrättyssä kierrossa ja tietysti myös oma suoritushenkilöstö, joka sitten tarvittaessa hoitaa joukkojen perustamisen.

– Aivan yhtä tärkeänä pidän muiden edellä mainittujen kans-

sa yhteydenpitoa ympäröivään siviilimaailmaan, varsinkin johtohenkilöstöön sekä sellaisiin ihmisiin, joilla on riittävästi aktiiviteettia toimia erilaisissa vapaaehtoisissa tehtävissä. Yhteydenpidon pitää olla tiivistä. Sotilaspiirin päällikkö ei saa lokeroitua esikuntaansa. On jatkuvasti kuljettava erilaisissa tilaisuuksissa ja oltava vähän kaikkialla esittämässä onnitteita, pitämässä puheita, esitelmää ja alustuksia. Onpa myös saunailtoja, joiden matkassa on osattava olla. No tähän sopii Savolahdelle, ajattelevat ne, jotka minut tuntevat, mutta kyllä niissäkin pitää olla ajatusta mukana.

Kiinteistönhoidon Savolahti myöntää olevan hieman "tervanjuontia", mutta sekin tehdään, kun on kerran käsketty. Eikä hän välttämättä pidä myöskään pöydän takana istumisesta ja kynähomista, mutta ihmisten kanssa tekemisissä olosta hän nauttii. Kutsuntalautakunnan puheenjohtajana olo on mielenkiintoista. Kutsuntatilaisuudet käyvät samalla sotilaspiirin kutsuntakäsitteiden poikien vuositarjonnasta. Samalla saadaan yhteys kunnan johtoon ja luottamushenkilöihin.

Ihmisten keskeinen kanssakäyminen ja reserviläisten koulutus ovat tehtäviä, joista erityisesti pidän. Vanhana kouluttajana nautin, kun saan ukot riviin. Erityisesti innostun, kun näen, kuinka taso nousee muutamassa päivässä. Siinä nousee sotilaallisuuden, taidon ja puolustustahdon taso. Annan muiden hoitaa taidon opettamisen. Itse vaikutan lähinnä tahtopuolella sekä puutun myös sotilaallisuuden opettamiseen. Muut kouluttavat, kuinka aseita raplataan ja käsitellään sekä miten sissituki-kohta tehdään. Nautin jo etukäteen, kun pääsen mukaan suureen sotaharjoitukseen.

Ei vapaa-ajan ongelmia!

Tiedusteluun, kuinka paljon Joensuun sotilaspiirin päällikkö istuu työpöytänsä takana, Savolahti vastaa heittämällä muutama lukua: lomaa on 45 arkipäivää, kutsunnat kestävät yhden kuukauden ja kertausharjoituksia on noin 60 päivää. Yhteensä noin 4,5 kk. Lisäksi on muita menoja neuvottelupäiviä, neuvotteluita, maaston- ym. tiedusteluita ja tutustumismatkoja se-

kä tietysti yhteydenpito maakuntaan. Ehkä keskimäärin hän istuu kaksi- kolme päivää viikossa työpöytänsä takana. Tietenkin se jakaantuu epätasaisesti vuoden varrelle.

Eikä minua esikunnassa sen useammin tarvitakaan. Mitä minä siellä teen happenemassa. Sotilaspiirin päällikkö on liikkuva tyyppi. Tietysti joskus menee viikkoja, että on pois työpaikalta, mutta esimerkiksi tällä viikolla olen ollut pois vain yhden työpäivän. Sen sijaan enemmän kuin joka toinen viikonloppu on varattu ainakin jonkinasteisille työtehtäville. Viime viikonloppu olin presidentin seurueessa Puhoksen 150-vuotishöyrylaivajuhlissa ja Joensuun korkeakoulun päärakennuksen peruskiven muurauksessa.

Viikonlopputilaisuusruuhkat ovat yleensä maaliskuussa ja syys-lokakuussa. Silloin kaikki pitävät 10-, 20- ja 7,5-vuotisjuhliansa, puhumatta 100-vuotisjuhlista. En minä niistä kuitenkaan valita. Eivät ne aina kestä koko päivää. Useinkin saattaa selvitä parilla tunnilla, jos tilaisuus on täällä Joensuussa. Ja useimmiten ne ovat hyvin mielenkiintoisia. Tulkoon se kuitenkin sanotuksi, että minä teen tätä puolta työstäni halvalla, suorastaan ilmaiseksi, mutta jos kapteeni lähtee mukaan, niin sunnuntaikorvaukset rapisevat. Sotilaspiirin päällikkö sen sijaan on halpa mies!

Eversti Savolahti näkee Joensuun sotilaspiirin suurimpana ongelmana tällä hetkellä henkilökunnan puutteen. Rahasta hänen mielestään ei kannata puhua, sillä se on ilman muuta valtakunnallinen asia puutelistalla.

Tietysti myös henkilökunta puute on valtakunnallinen ongelma, mutta se on täällä meillä ikäänkuin käsissä ja näkyy joka hetki. Meillä on vakanssit kyllä täynnä, on ylimääräisiä työntekijöitä, värvättyjä ja naisia, mutta töidenkannalta puuttuu upseereita, toimiupseereita ja vakituksia värvättyjä. Tilanteeseen on vaikuttanut ennen kaikkea lisääntynyt reserviläisten koulutus. Siitä seuraa heijastuma suoraan työaikajärjestelyihin, kun ylittöitä pitää vahtia ja niiden kanssa peuhata, ettei tulisi rikosta, rötöstä tai väärinkäytöstä. Vaan oltaisiin asiallisia ja tasa- puolisista. Seuraa siis toinen rinnakkaisongelma ja siitä edelleen

kolmas: varastojen hoitamisvaikeudet ovat melkoiset, kun ei ole tarpeeksi varastohenkilökuntaa.

Maanpuolustushenki korkealla

Pohjois-Karjalan väestön maanpuolustustahtoa Raimo Savolahti pitää korkealuokkaisena. Mutta samalla tavalla hänen mielestään voi puhua vaikkapa Pohjanmaan, Kymenlaakson tai Keski-Suomen väestöjen maanpuolustustahdosta. Lahdessa se oli hyvä ja Pohjois-Karjalassa "melkoinen". Savolahden mielestä vastikään perustettu "Olli Tiaisen maanpuolustussäätiö" kuvaa hyvin alueen maanpuolustushenkeä.

Me läksimme ensin puuhaamaan sotilaspiirille saunaa, mutta sitten huomasimme, että se tuleekin paljon suuremmaksi, mitä olimme ajatelleet. Arkkitehti käytti hieman mielikuvitustaan. Vähäiset rahamme eivät missään tapauksessa olisi riittäneet. Silloin keksimme, että perustetaankin säätiö ja tehdään sille sauna, tai ehkä paremmin maanpuolustusväen kokoon- tumistila. Saimme puolustusministeriöltä maapohjan Ylämyllytän. Rakennuksen pitäisi valmistua tänä syksynä.

Säätiön tarkoituksena on pohjoiskarjalaisen maanpuolustustoiminnan tukeminen aatteel-

lisesti ja taloudellisesti, kunhan säätiö aikanaan pääsee jaloilleen. Tosin nytäkään ei ole penniäkään velkaa. Kansan käsi on ollut karttuista. Ehkä jatkossa teemme omaa lehteä, jaamme stipendejä ja järjestämme erilaisia tilaisuuksia. Ja luonnollisesti vaalimme perinteitä. Siltä pohjalta nimikin on valittu.

Toinen lähiajan merkittävä maanpuolustushengen ilmaus tapahtui toukokuun lopulla. 45 miehen reserviläisosasto harjoituksen päättämispäivänä marssi kaupungin kirkolta pääkatuja myöten sankarihaudalle ja lauloi reippaita sotilasmarsseja. Sattumalta joukossa oli runsaasti kuoromiehiä, joten homma kävi pänsä. Asiaa oli edellisenä päivänä tarjottu paikallisissa lehdissä, joten yleisöä oli katu- jen varsilla kuin parhaassakin paraatissa. Laulajien perässä kulki innostuneiden pikku poikien ja naisten joukko polku- pyörillä ja juosten.

Siviilipalveluksessa mukana pinnauspyrkimyksiä

Varsinaista negatiivista Savolahti ei maanpuolustushengestä pysty sanomaan. Kuitenkin siviilipalveluasia saa hänet harmittelemaan. Joensuun sotilaspiirin aseistakieltäytymisluvut eivät ole edes valtakunnan keskiarvon tasolla, mutta ovat silti olleet hiljaisessa nousussa, eivät tosin enää pariin vuoteen.



Henkilökuntapuuta on suurin ongelmamme.

- Erityisesti minua harmittaa, kun niitä poikia pitää kuulustella. Joka kerta he kertovat saman litaanian, jonka ovat kaveriiltaan omaksuneet. Aseistakieltäytyjähän ovat pääasiassa opiskelijoita. Eivät duunarit, maanviljelijät ja metsurit ano siviilipalvelukseen. Eivät myöskään 20-vuotiaat ylioppilaat. Tyypillinen aseistakieltäytyjä on saanut pari lykkäystä, hän on opiskelija, ikä 24-26 vuotta, ja päättänyt päähänsä valmiin tekstin. Kyllä minäkin sen jo osaan. Nyt niillä on kai tarkoitus etsiä jotain uusia argumentteja ja verukkeita, ettei se hiivatin Savolahti tiedä, mitä heillä nyt on mielessä.

- Tämä on murheellisin puoli sotilaspiirin päällikön työssä. Kun kerran laki sanoo, että siviilipalvelu on sallittua, niin keksikööt siviilipalvelumiehille mielekkäät hommat, koulutusta heille Liinamaan komitean suositusten mukaisesti, niin eiköhän sieltä hiljalleen karsiudu pintakuuhu pois. Nyt siviilipalvelus on monelle selvä pinnauspyrkimys. Hyväksyn täysin uskonnollisen vakaumuksen, sitä kunnioitan. Hyväksyn myös eettisen vakaumuksen. Uskonnon varjolla on vaikea pinnata eikä sellaista olekaan havaittu. Mutta kun eettiseksi vakaumukseksi sanotaan: "En tartu aseeseen. Suomen armeijalla ei tehdä mitään, jos sota syttyy. Minä lähen Ruotsiin, jos sotaan joudutaan. Neuvostoliitto puolustaa Suomea yya-sopimuksen mu-

kaan", niin siinä ei ole enää pelkkää vakaumusta, vaan myös poliittisia mielipiteitä, vähätelystä ja jopa pelkuruutta ja raukkamaisuuttakin. Suurlähettiläs Korhonen puhui niinkuin miehen pitääkin puhua.

Usein sanotaan, että rajan läheisyys vaikuttaa positiivisesti maanpuolustushenkeen. Tämän Savolahtikin myöntää Pohjois-Karjalasa oikeasuuntaiseksi toteamukseksi. Mutta kukaan ei tunnu muistelevan onneksi mitään menneitä tai valmistaudu joltain tiettyä suuntaa vastaan. Maanpuolustustahdolla ei täällä ole suuntaa. Pidetään vain itseltään selvytenä, että rajalla pitää olla valmiina. Henki on perinteisesti korkea, se on Olli Tiaisen henkeä.

Urheilu harrastuksena

Eversti Raimo "Rami" Savolahti tunnetaan upseerien keskuudessa iloiseksi velikullaksi, jolla juttu luistaa ja jonka seurassa ei tule ikävä. Tämän ovat todenneet jo lukuisat pohjoiskarjalaiset. Mutta mitä eversti tekee, kun hän "heittää vapaalle"? Uppoutuuko hän tulitikkulaatikoiden etiketteihinsä, joiden kokoelma on yksi Suomen laajimmista.

- No, täällähän minä kotona katselen telkkaria ja luen lehtiä, hän sanoo vaatimattomasti. - Minä kun en metsästä, en kalasta eikä minulla ole kesämökkiä. Minulla ei ole sellaisia menoja

kuin "normaaleilla" upseereilla. Olen heistä poikkeava. Ehkä kuitenkin ensimmäisenä on mainittava urheilu, vaikka itse en enää urheilekaan kuten joskus nuorempana. Olen Pohjois-Karjalan POPS-Klubin isäntä. POPS tarkoittaa "pesäpallo on peleistä suomalaisin". Maaherra oli ensin isäntä, mutta hän luovutti tehtävän minulle. Tarkoituksena on tehdä PR:ää pesäpallon hyväksi. Lähdemme katsomaan Itä-Länsi-ottelua Helsinkiin, jossa on myös POPS-klubin välisiä otteluita. Meillä oli viimeksi ottelu Viinjärven Urheilijoiden naisjoukkuetta vastaan. Sehän on ammattimainen joukkue, putosi mestaruussarjasta viime vuonna, ja hävisimmekin 12-8. Monet meistä löivät palloa ensimmäistä kertaa 20 vuoteen. Mutta katsomo oli täynnä maksanutta yleisöä, jolla oli hauskaa.

- Tietysti minulla on kausikortti jääkiekko-otteluihin, kaikki jalkapallopelit katsotaan ja pesäpalloa käydään katsomassa Kiteellä ja jopa Tohmajärveläkin. Nyt olen lähdössä Helsinkiin MM-kisoihin. Jokaiseksi päiväksi on liput. Istun tiiviisti katsomossa sekä aamu- että ilta-kilpailujen aikana.

Keräilijän luonnollinen uran valinta

Raimo Savolahden jopa valtakunnallista kuuluisuutta saanut harrastus on tulitikkulaatikkojen etikettien kerääminen. Kokoelma käsittää jo yli 30 000 eti-

kettiä ja se lisääntyy noin 1000:n etiketin vuosivauhtia. Vuoden hän kerää niitä ja kesälomasta on yksi viikko varattu kokoelman järjestelyyn, liimailuun ja luettelointiin.

- Keräily on sellainen harrastus, että se vie aikaa runsaasti. Tuo viikko kesälomasta ei oikeastaan ole vapaalle heittäytymistä, sillä etikettien järjestely on kyllä työtä, tosin hauskaa ja mielenkiintoista.

Joensuuta Savolahti pitää virkeänä urheilukaupunkina, jossa asuu välitön väestö. Mikäpä seurallisesta ihmisestä olisikaan hauskeempaa.

- Pidän erityisesti siitä, että reserviläiset moikkaavat vastaan tullessaan. Minä tietysti vastaan, vaikka en heitä tunnekaan. Joskus kysyn, missä on tavattu. Pidän siitä, että miehet puhuttelevat näin tuttavallisesti.

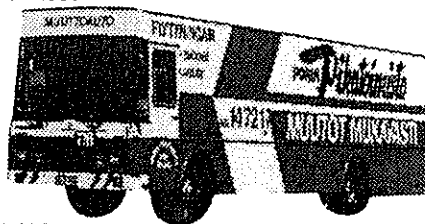
Raimo Savolahti lähti sotilasuralle, koska isäkin oli upseeri. Tosin ylioppilastutkinnon jälkeen tähtäimessä oli merikapteenin ammatti ja harjoittelupaikkakin oli varattu Aldebaranilla. Mutta mieli muuttui, ja hän perui aikomuksensa, sitähän isäkin oli toivonut.

- En osaa sanoa, pitäisikö katuva vai ei, kun en tunne merikapteenin uraa. Ehkä kuitenkin oli varmempaa pysyä maan kamaralla. Kenties se olisi ollut taloudellisesti edullisempaa ja näkemyksellisesti avartavampaa, jos olisi päässyt kaukolinjan laivoihin. Loppujen lopuksi valinta oli aivan luonnollinen.

MUUTTOJA JA KULJETUKSIA

kotimaassa ja ulkomaille

- muutto- ja umpikuorma-autoja 10-54 m³
- muuttolaatikat
- pakkaukset



KULJETUSLIIKE

PORIN PIKATOIMISTO

Pohjoispuisto 4 28100 Pori 10, Puh. 939-14 721 ja 14080



KUN ON KYSYMYS ASKARTELU- TARVIKKEISTA

ja niiden hankinnasta
kannattaa tutustua liikkeemme
laajaan tuotevalikoimaan.

Askartelukeskus Oy

Mikonkatu 8 Hki 10 puh. 661956
Uudenmaankatu 3 20500 Turku 50
Puh. 921-515 141

OLAVIN SÄHKÖ OY

Savolankatu 1, puh. 957-12931
Olavinkatu 35, puh. 957-21741
Savonlinna

KYRÖNMAAN SÄHKÖ OY

66440 TERVAJOKI
PUH. 961-785 300

**METALLILIIKE
E. LAINE**

Tapionkatu 5, puh. 211 882
65230 VAASA 23



JÄRVENPÄÄN LUKKO OY

Mannilantie 33
Järvenpää
puh. 2911 295
Tuusulantie 2 Kerava
puh. 2941 919

**HAUKIPUTAAN
SÄHKÖ OSUUSKUNTA**

90830 Haukipudas puh. 981-471 011
- Mukavimmin sähköllä -

FP- TUOTTEET OY

Teollisuustie 1 36220 Suorama
Puh. 931-790822

A-RYHMÄN URAKOITSIJA
SÄHKÖ-VASUNTA KY

Keskuskatu 5
88600 Sotkamo
puh. 986-62221

Nuaskatu 11
87400 Kajaani 40
Puh. 986-30721



Elementti-Juntunen Oy

74510 PELTOSALMI
Puh. 977-24 461

Oy FERRADO Ab

Valimontie 1 A, 00380 Helsinki 38
Puh. 90-550002

**HYDRAULISYLINTERITEHDAS
ROVA-TEKNO L. KALANEN KY**

Ahjotie 3
96320 ROVANIEMI 32
Puh. 991-14 566



**Koneurakoitsijain
liitto ry.**

Mechelininkatu 19 A 1 00100 Helsinki 10
puh. (90) 440 255

AGROMA Oy

PL 8 45101 Kouvola 10
Puh. 951-19 251

**Tampereen Kirjanpitokeskus
A. ja M. GYLLING KY**

Kuninkaankatu 26 B 33200 Tampere 20
Puh. (931) 31 930

vaasan
Canvas

WOLFFINTIE 36, VAASA
Puh. 961-110 260

juhani pousi oy

Tehontie 27 45200 KOUVOLA 20
puh. 951-122 211

**LOUHINTALIIKE
TIMO VILKKI**

Vasaratie 10 Hakamäki
48400 Kotka 40
Puh. 287 070



SILMÄOPTIKKO

VALANTA

MIKKELI: Porras-
salmenkatu 12
Puh. 360 200

LAHTI:
Aleksanterinkatu 1
Puh. 37 200



**KARJALAN
PULTTI OY**

Joensuu, Kuurnankatu 29
Puh. 973-29550 ja 29580

RAIMON RAHTI OY

– NOPEITA KULJETUKSIA –

Puh. 952-181 230
Keskusk. 13, Kotka

SAVON KULJETUS OY

Voittikatu 3
70700 Kuopio 70
puh. 971-227 555



LAPPEENRANNAN KAUKOKIITO G. VAKKILA KY

Seponkatu 5
53300 LAPPEENRANTA 30
☎ 953-23505-21670

AUTOAMPPERI OY

Lautamiehentie 2
02770 ESPOO 77
Puh. 90-8058020

TILAUSLINJA-AUTOILLAMME
nopeasti, mukavasti perille asti



KEURUU, PUH. (943) 2039

DATSUN – DODGE

Piirimyynti ja huolto Imatran talousalueella

AUTOMEKKA OY

Anssinkatu 9 – 55100 IMATRA 10
☎ 954-66744 Tervetuloa!

 LEVORANNAN
AUTOLIIKE
Vammala puh 2051

FORD-VAIHTO-AUTOKAUPPA
ON LUOTTAMUSKAUPPAA



JÄTEHUOLTOPALVELUA
KAIKILLE KIINTEISTÖILLE



Kuljetuskolmio Oy
Apilakatu 4 15610 Lahti 61
puh. 25226



mikko peltoniemi oy

Orikedonkatu 23
20380 Turku 38
Puh. 386655

- Kuorma-autot, perävaunut ja nosturit
- Puutavaraa

PARKANON AUTO JA PUU OY

39700 PARKANO Puh. 933-2323

Kotimaiset KOJAIR mikro
ilmansuodattimet

LUNNI OY

Oraspolku 2, 00680 Helsinki 68
Puh. (90) 724009

P. SILTALAN AUTOKOULU

Neilikkatie 4
01300 VANTAA 30
Puh. (90) 834338

Autotarvikkeita

T:mi OSSI HOLOPAINEN

Puh. 952-40505
Isoympyräkatu 21
49400 Hamina

SODANKYLÄN LIIKENNEKOULU ERKKI PALOLA

Jäämerentie 25 99600 Sodankylä
Puh. 993-11345

Kurssit alkavat maanantaisin klo 18.00

 MATTI TOIVOLA KY
KESKUSSAIRAALANTIE 1
PL 211
40101 JYVÄSKYLÄ 10
PUH. 941-213977
TLX. 28-184



MEKLARI

Vartioparaatia ja siviilipalvelusta

Eteläkorealaisen jumbojetin alasampuminen on hämmästyttänyt, narkästyttänyt ja pelästyttänyt maailmaa. Juttu on sinänsä aika pimeä. Neuvostoliiton vaikuttimet voidaan vain arvaila. Todennäköisesti haluttiin antaa opetus. Mitkään väitteet erehdyksestä eivät ole vakuuttavia. Jos näin olisi, ilmapuolustus siellä olisi vaihdettava korkeinta johtoa myöten.

Yhtä hämmästyttävää – jollei enemminkin – on se, miksi eteläkorealainen matkustajakone lensi lähes puoli tuhatta kilometriä reitiltään sivussa. Finnairin lentäjien mukaan Helsinki – Tokio välillä virhe voi olla ainoastaan muutamia kilometrejä. Kun kaiken lisäksi kone oli monenkin lennonjohdon tarkkailussa, olisi niiden pitänyt pystyä kertomaan eksymisen. Siinäpä melkoisia ongelmia, varsinkin kun täysin samantyyppinen tapaus sattui muutamia vuosia sitten Ita-Karjalassa.

Pitäisiköhän eteläkorealaisten puolestaan vaihtaa koko siviililennon puoli?

☆☆☆

Kun luutnantti Pauli Salminen ilmoittautui sotien jälkeen KTR 3:n toiseen patteristoon, sanoi komentaja, everstilutnantti Hallakorpi:

–Teistä tulee sitten patteriston viestiupseeri.

– Herra everstilutnantti, en ole saanut minkäänlaista viestikoulutusta, Salminen kiiruhti selittämään.

– Ei se mitään, Hallakorpi selitti, minulla oli sodassa viestiupseeri, joka oli nimeltään Salminen. Nyt minun on helppo muistaa, kuka on viestiupseeri.

☆☆☆

Tuli kesällä muutaman kerran seurattua Helsingin varuskunnan vartioparaatia. Täytyy sanoa, että mieli meni apeaksi. Kohtuuttoman harmaata joukkoa, joka ei kaiken lisäksi tiedä paraatimarssista mitään. Kyllähän ne pojat tahtiin menivät, mutta pääasiassa laahustellen ja soittokunta oli kuin kourallinen kirkkomuusikoita. Miksiköhän suomalainen sotilasotto on

niin kovin pitkäpiimäistä tempoltaan? Anteeksi vain, mutta tämän totesivat eräät ulkomalaiset ystäväni. Vartioparaatiin pitäisi saada näyttävyyttä. Turistit seuraavat sitä uteliaana eikä ole miellyttävää kuunnella huvituneita huomautuksia. Meklari esitti jo kymmenen vuotta sitten värikkyttä pukeutumiseen, mutta virallinen näkemys oli nihkeä: ei täällä vaatteilla koreilla! Pikkuhiljaa on kuitenkin tullut valkeaa nilkkasuojasta, värillistä kaulaliinaa ja jopa aselajiväristä olkapolettia. Kun kuitenkin tunnutaan annettavan periksi, niin miksi ei sitten kertaheitolla?

☆☆☆

Ensimmäinen ”tykistölyhenne” lienee ollut KTR 2:n ensimmäisen komentajan lempinimi ”Gabrielles”, joka muodostui hänen etu- ja sukunimestään: Gabriel af Forselles.

☆☆☆

Aseistakieltäytyjiä ja siviilipalvelumiehiä on julkisessa sa-

nassa kohdeltu kaltoin muutama viime kuukauden aikana. Meklarilla oli kyseenalainen kunnia nähdä muutamia ilmielävinä Lohjalla väestönsuojelukoululla. Eivät siviilipalvelumiehet näyttäneet ensinkään normaaleilta ihmisiltä. Kertausharjoitusten henkilökuntaa he halusivat ilmiselvästi ärsyttää. He osoittivat käytöksellään, että suvaitsevaisuus ei kuulu siviilipalvelumiesten ominaisuuksiin.

Omissa ruokajonoissaan he osoittivat olevansa piinkovia, muista – edes omista tovereistaan – välittämättömiä. Ruokaa otettiin lautanen täyteen, vaikka perässä tuleva olisi jäänyt ilman. Oma etu oli kaiken edellä. Tietysti täytyy sanoa, että näitä miehiähän (?) oli vain muutama, joten kenties yleisty ei ole aivan pätevä.

Tuli mieleen, että loppujen lopuksi on onni, että nuo miehet eivät ole sotavaessa. Korkea eettisyys ja paita housujen päällä näkyivät kuuluvan selvästi yhteen.

☆☆☆

"Simppu Ryynegreen, kertokaa ensilemmestänne!"

Sammumattomassa kaaderihengessä: Reino Hirvisepä

Kylkiraudan toimitus on jo pari vuotta sitten tilannut "simputusta" koskevan artikkelin majuri evp R. W.

Palmrothilta (alias Reino Hirvisepältä = nimimerkki Pallella/ 9.kurssi). Vasta nyt tultuaan kamarineuvokseksi ja päästyään kesähuvilansa vinttikamarin rauhaan hän on ehtinyt toteuttaa tuuman – lupauksensa mukaan. Kylkirauta kiittää: **PAREMPI MYÖHEMPÄÄN KUIN LIIAN AIKAISIN!** Kiitos, onnea ja ylhäistä mieltä – vanhaan kaaderityyliin!



Kadetti R. W. Palmroth. 9. kurssi.

Jokaisella sotakoululla kautta maailman – samoinkuin muillakin internaateilla on omat perinteiset tapansa ja ns. kirjoittamattomat lakinsa. Niin myös Suomen Kadettikoululla mm. tuo vanhemman kurssin nuorempiin kohdistama, puoliksi sotilaallinen ja aivan asiallinen, puoliksi leikillinen ja huumorintajua kysyvä kasvatustapa, josta – nyttemmin hiukan epämääräisen kaiun^osaanut – sana **s i m p u t u s** on saanut nimensä. Asiaa vain vähän tai peräti virheellisesti tunteva sivullinen kaivannee tässä suhteessa informaatiota.

Ensinnäkin tuo sana simppu on peräisin ensimmäiseltä kadettikurssiltamme (kadettien Yrjö

Valkaman ja Georg Lucanderin yhteistyönä keksimä), ja se tarkoittaa nuorempaa kurssia, joka ensimmäisen kouluvuotensa ajaksi joutuu sisäpalveluksessa vanhemman kurssin opetettavaksi, sekä virallisesti että epävirallisesti, elikkä siis myöskin palveluksen ulkopuolella.

Paitsi yleistä karaisua ja sotilaallista käytöstä, mihin tällä metodilla lähinnä tähdätään, pyritään täten kasvattamaan "mammaanpojistakin" miehiä, kohottamaan sisua ja sietokykyä eri tilanteissa sekä toisaalta välttämään tosikkomaisuutta ja liiallista tärkeilyä; lyhyesti sanoen oppimaan kurinalaisuutta, mutta myös joustavuutta ja tuntemaan koeteltua toveruutta. ("Per aspera ad astra" eli vaivojen kautta voittoon ja "Aurum ignae probatur, homini mens clamitate" eli kulta tulessa tuetaan, ihmismieli koettelemuksissa).

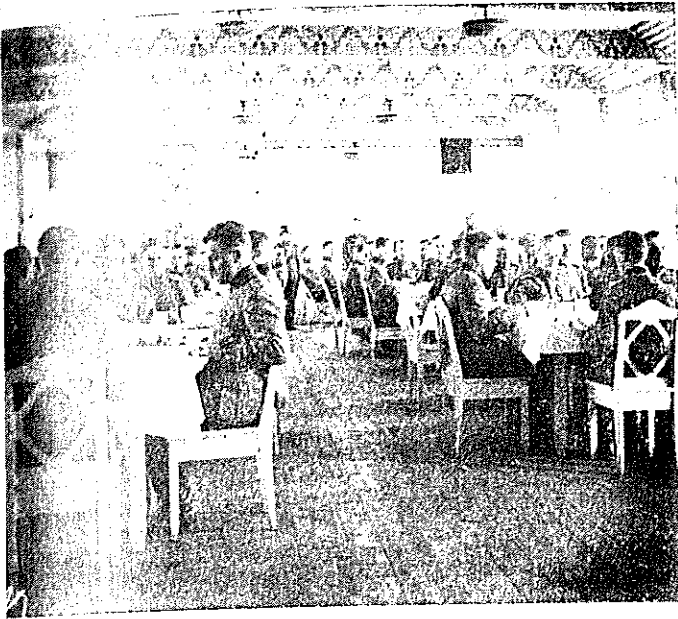
Tällainen simputus (käytettäköön nyt tätä sanaa sen alkupe räisessä merkityksessä) tapahtuu Kadettikoulussa tietenkin säädyllisissä puitteissa, kulttuuripitoisesti ja ihmisarvoa alentamatta. Kieltämättä joitakin poikkeuksia yleisestä säännöstä on ollut – varsinkin varhaisimpina aikoina ja poikkeuksellisten luonteiden aiheuttamina – sillä eihän kai ole olemassa sääntöä ilman joitakin poikkeuksia, mutta joka tapauksessa voidaan sanoa, että kadettiupseerit jokseenkin 100-%:sesti muistelevat simppuaikaansa hyväksyvästi hymyillen ja toteavat tuon perinteen lujittaneen yhteenkuulu-

vuuden tunnetta. Tästä syystä ns. kadettisimputus oli – ja on osittain yhä vieläkin – koulun päällystön sallimaa määrättyyn rajaan asti. Ovathan ko. upseerit itsekkin saman leikin läpikäyneitä ja osaavat arvostaa sen merkityksen – kuin myös tarvittaessa puuttua asioiden kulkuun.

Paheksuttavaa sen sijaan on, että simputusmetodi – väärin ymmärrettynä! – pääsi tässä taannoin leviämään myös kasarmielämän piiriin ja siitä kehitettiin suoranainen alokkaiden räökkäys- ja kiusoittelumuoto vailla minkäänlaista kasvattavaa tarkoitusta, hienovaraisuudesta ja tyylikkyydestä puhumattakaan. Mitä sadistisempi luonne, sitä brutaalimmat otteet, tämähän tiedetään, ja onneksi asiaan on puututtu tiukin ohjaksin. Mutta arvata sopii millaisia vaurioita kodin ja kasarmin välisissä suhteissa jo ennätti sattua. Kehityskulku oli muuten sama kuin 1600-luvun pennaalissa, kun saksalaisten yliopistojen keltanokkien l. pennaalien silloinen "simputus" levisi kouluihin

☆☆☆

Esimerkkeinä siitä millaista tuo legendaarinen simputusysteemi oli minun kadettiainani (1926–28) sieppaan muistikomeroistani muutamia tapauksia. (Laajemmin olen näistä asioista kertonut muistelmateoksessani "Kuin vierivä virta"). Heti kouluun tullessa saattoi simpuille satua jo emämunauksia, sellaisia kuin minulle seuraava. Olin kurssin alkua odotellessani pal-



9. kadettikurssi opettelemassa ruokailutapoja.

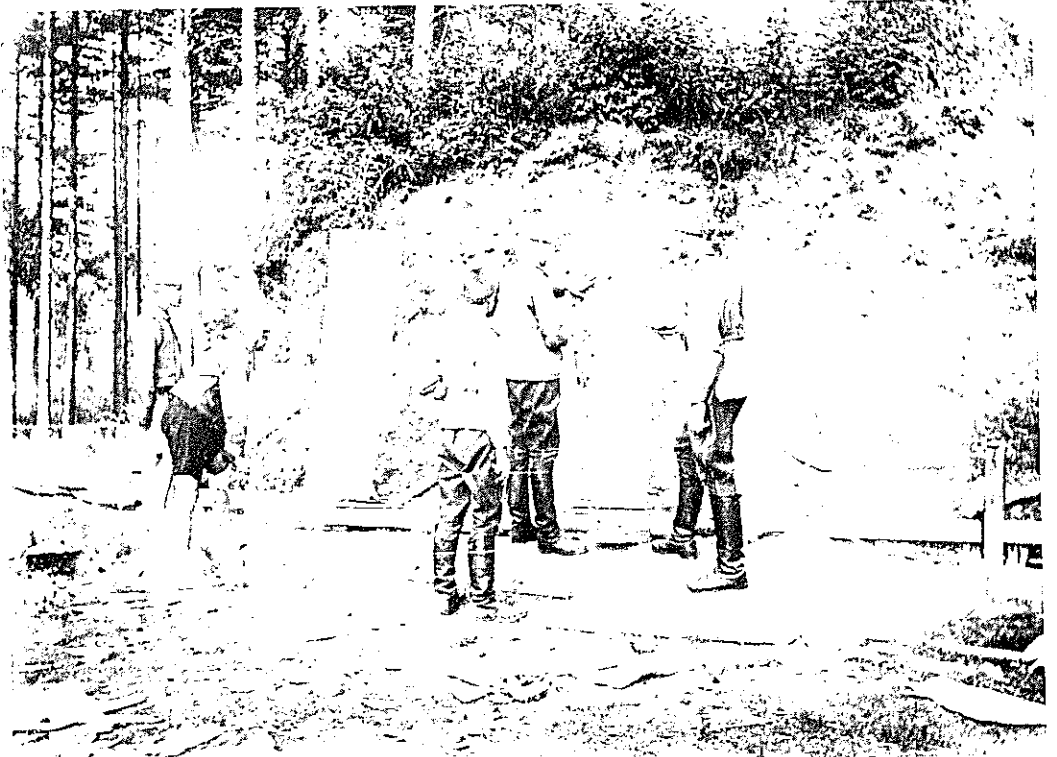
vellut "kesävänskänä" Aut.P:ssä ja annoin tuoda itseni HD moottoripyörän koslassa koulun rappujen eteen res.vänrikin sotisovassa ja koppelakki päissä. Totta kai heti syöksyi pari vanhempaa kadettia sieppaamaan "herra vänrikin" kapsakin, muta en kyennyt estämään ja mikä sitten "simppuyön" rituaaleissa sopivasti koostautui. Raskas virhe oli myös, kun morjestin päivystävää kadettitupseeria (vanhaa RUK-kaveriani Paavo Joel Hirvelää) uttavallisesti ja ilmoitin "vänrikki P:n" saneen siirron Aut.P:sta Kad.Kouluun. Kaveriunna ei kuitenkaan palvelusasioissa tunnettu ja niinpä Hirvelä (sittenmin eversti) pompahti tuolistaan ja jyrisi: "Herra vänrikki on tullut väärään paikkaan. Taalla vasta tehdään vänrikeitä. - Sotakorkeakoulu sijaitsee Lusankatu 1:ssä Liisanpuistoa vastapäätä. - HERRA VANRIKKI!"

Mitä sitten tapahtui seuraavan eli "simppuyön" vaiheissa, siitä kertoo "Simppujen hymni"-niminen laulunni mm. näin: (Sävelnana oli senaikainen huippuiskelmä "Oi, Lola pieni, salli sulonanjon soida").

- - - Vielä muistan kuinka, kurjat, kontattiin, kontattiin myrskyssä matkallamme konttuniin, kanttiniin. Siellä miekat väikkyi, sielu simppun saikkyi, paitasilla pantiin paraatiin. Oi, Sotapassi, ota suojahasi meitä

ja silmäs arvokkaat sinä synneiltämme peitä!
Oi, näytä meille tie, joka kadetiksi viimein vie,
tai muutenhan päästään taas vain kurjaan "räserviini"! - -

Millaista se simputus sitten oli? Sanoisin sitä tuollaiseksi leppoisaksi ajanvietteeksi, hie-man kujeilevaksi, pueriiliksi seurusteluksi tupakkasalongissa, laulelmien ja entisaikojen panttileikkien hengessä, - ei sen kummempaa. Virvan Matti oli voittanut jonkun juniorien pikaluistelukilpailun, joten hän sai näyttää taitoaan huopatossuissa,



Ampuakin piti osata.

Walldenin Venni tuli ratsuväestä (myös varomattomasti res.kornetin formussa!) joten hän sai esittää vikellystä ja atakia - tuoli ja lattialuuta välineinä - jne. Helppoahan se oli kun vain pysyi leikkimielellä mukana. Vähän vaikeampaa taisi olla Eka Penttilän osuus paria kurssia myöhemmin, kun hän joutui tulitikkua heittämällä näyttämään aliolan tyyliä ja no-teeraamaan aina päivittäin ennätystuloksensa. (Eka näet heitti pari vuotta aikaisemmin silloisen keihäänheiton ME:n Viipurissa, ja siitä tuo huomion osoitus).

- Kurssimme lahjakkaimpia simputtajia oli Late Laaksonen (Larjo), sittemmin lentäjämajuri. Kerran sattui seuraavanlainen tapaus. Oltiin siis jo vanhempia "Herroja Kadetteja" ja kun oltiin tilapäisessä lomakiellossa, oli pakko keksiä kaikenlaista viihdettä. Late antoi armollisesti simppujen järjestää "Tuhannen ja yhden yön saattuun", missä neljä rotevaa simppua kantoi hänen "ottomaaniin", s.o. matrassia, jolla tämä turbaanipäinen pasha lekotteli "chibukia" poltellen. Vierellä kulkivat simput Kuistio ja Pesonius leyhytelien palmunoksisilla "valtiasta" ja edellä asteli airut - tuleva kenraalimajuri Artola muistaakseni - joka huusi tämän tästä: "Hän saapuu!" Kulkuë liikkui arvokkaasti pitkin

yläkäytävää - siis Munkkiniemessä. Sattui niin, että itse koulun johtaja "Pappa" Laatikainen nousi juuri portaita käytävälle, kun airut toivoti juhla- viestinsä kuuluville. - "Kuka se sieltä saapuu?" kysyi Taavetti. - "Herra vanhempi kadetti Laaksonen, herra eversti", ilmoitti Artola. - "Jaahah, no - täytyy sitten siirtyä syrjään", oli "Papan" joviaalinen ratkaisu tilanteeseen.

☆☆☆

Koulun perinteitä valvomaan määrättiin kurssilla "Traditioiden isä", joka oli vastuuvetollinen sodanjumala Marsille sekä hänen maanpäälliselle edustajalleen Sotapässille. Mm. kirjanpito "Hengellisen säädyn" ritareista (= arestirangaistuksen kärsineistä kadeteista) kuului hänen tehtäviinsä. Kyseisellä ritarikunnalla oli omat reklementtinsä; suurmestari oli pisimmän tuomion saanut karsserikadetti, ja sitten olivat erikoisasemassa sellaiset herrat, joilla oli oikeus kantaa mustareunaista monokkelia. (Jääkööt heidän ansionsa arvoituksiksi, - en ryhdy niitä analysoimaan!)

Kurssimme aikana sattui pari tapausta, jotka ovat jääneet koulun historiaan, - toivottavasti eivät kuitenkaan toistuvina ilmiöinä. Olimme tuskin päässeet kotiutumaan "labyrinttiimme" syksyllä 1926, kun sanan-

Simppu Ryynegreen

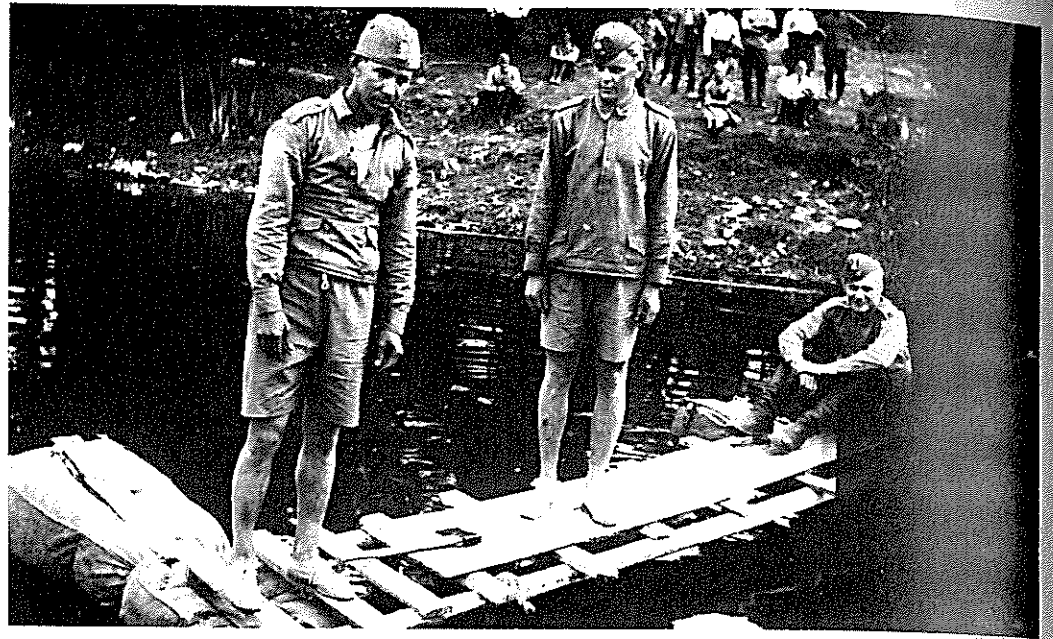
mukaisesti toteutui kaikkien koulupoikien suuri unelma: *koulu syttyi palamaan*. Palo sai alkunsa matkalaukkuvarastosta, missä ilmeisesti joku oli käynyt salaa tupakalla, ja kun siinä seinän takana sijaitsi juhlapukuvastasto, oli herrojen vanhempien huoli ymmärrettävän suuri. – "Simput polttaa juhlapuvut!", kuului heidän hätähuutonsa, ja sammutustöihin käytiin ripeästi. Palo oli levinnyt ullakon pehkuihin ja kattopeltejä jouduttiin raastamaan kourat veressä. Kronikkani kertoo tapahtumasta mm näin:

– – *Hirvuinen nyt kohu käy ja ruiskut kaikki ruuttaa, laukaksi myös Runoratsun ravi täytyy muuttaa.*

Ryskyy, paukkuu niinkuin tykit, mieleen tulee Juuttaa, – kas, nyt saapuu palokunta, auton torvet tuuttaa...

– Juuri mainitun kronikan kautta tuo tapahtuma sitten jäikin Kadettikoulun historiaan. Kun tulipalon jälkeen yhteisessä illanvietossamme luin tapauksesta tuoreen, seikkaperäisen kronikkani, sain koulun silloiselta johtajalta, "Jääkärimarssin" runoilijalta *Heikki Nurmiolta* kehoituksen pistää kokoon Puolustuslaitosta propagoiivat runoni oikein kirjaksi. Pohjana oli jo edellisvuonna RUK:ssa väsäämäni "Vähän päiviä" -niminen vihkonen ja lisää tuli kadetti-muistoja aina kun vähänkin jäi vapaata. Niin syntyi "*Runoratsulla armeijassa*" (Otava/ 1927), – kappale koulun historiaa "Simppu Ryynegreenin" silmin.

Toinen tapaus oli sitten "*Miekkoniemen nuijasota*", joka käytiin kesäleirillä Pääskylahdessa, lähellä Kyrönsalmen siltaa. Se nyt ei ollut mitenkään erikoinen uroteko, pistettiinpä vain matalaksi sakilaisjoukko, joka kävi Kylpylaitoksen kasinolta palaavan lomalaisporukamme kimppuun – hieman Härmän häyjen tapaan. Leirin suunnalta tuli pyöräilevä loma-kieltolaisten apujoukko Reiska Penttisen johdolla ja suoritettiin saarroitus Cannan tapaan. Tä-



Vesistöökoulutusta Pääskylahdella.

tä taistelusta on kuulemma jälkipolville säilynyt sotamuistona "Lotja-Puavon lakki", joka siinä rytäkässä lienee jäänyt tante-reelle.

Lopuksi muutamia 9. kurssin ajalta peräisin olevia *knoppikysymyksiä* simpputenteistä:

– Määritellä WC sotilaallisen lakoonisesti ja mainitkaa sen osat!

VASTAUS: WC on yhdistetyn lihasvoiman ja hydrostaattisen paineen avulla toimiva Huber-laite. Sen osat ovat a) Kiinteät osat: säiliö, putkisto ja pytty sekä b) liikkuvat osat: vipu, kansi ja vesi. (Tunnetuimmat

merkit ovat: Vega, Volga, Vanda, Niagara ja Schaffhausen...)

– Tilanne on kaamea: vihollinen maassa, omat joukot puussa. Mitä tekee pioneeriosaston päällikkö?

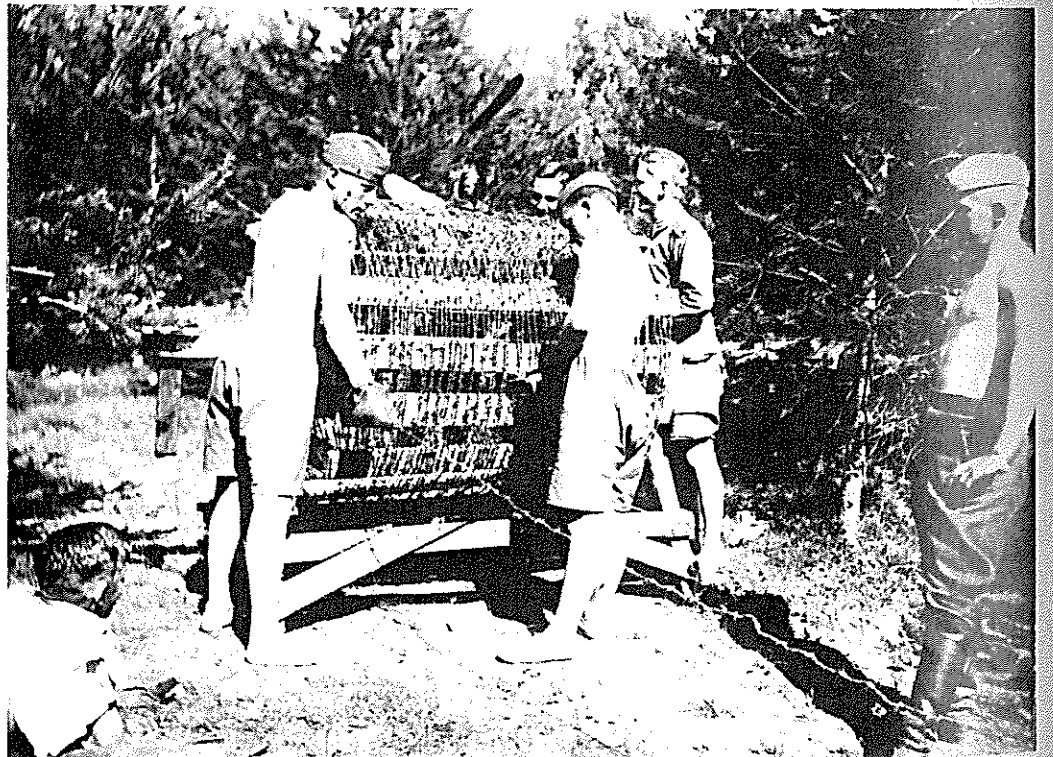
VASTAUS: Hän käskee kairaamaan vintilälle puihin reikiä tähystyksen helpottamiseksi.

– Ns. topeliaanisen teorian mukaan tunnettu sotahuuto "Hakkaa päälle" on peräisin suomalaisen ratsuväen atakista Breitenfeldin taistelussa. Miten uudempi sotatieteellinen tutkimus asian tulkitsee?

VASTAUS: Asiaa tutkineen

"Korialaisen komitean" työn tuloksena ilmoitetaan, että kyseisen sotahuuto on kansan suussa ahkerasti käytettynä hiukan muuntunut. Se tosin on peräisin – aivan oikein – 30-vuotisen sodan ajalta, mutta alkujaan siitä ovat käyttäneet savolaiset pioneerit Lech-virran taistelussa ja kuului se tällöin: "Hakku päähän!"

– Millainen on APPLIKAATORINEN METODI? Jaah, simppu ei tiedä. Naette tuon ladon 200 metrin päässä Greijuksen pellolla. Sen ympäri ja takaisin mars-maa-aars!



Vetäkää!

Kastehymni

Vanhan perinteen pohjalta mukaillut **Palle**

HERRAT VANHEMMAT:

Soolo: - Vaeltaapi valjuna omituinen lauma,
eessänsä katkera toivotie.
Sensaatiolakki ja housun hopeesauma
unikuva simppujen silmissä lie.

Kuoro: - :: Mut on onni, että
vielä riittää vettä.
Kastetta kohti nyt kulkunne vie! ::

Soolo: - Eroon siviilist' on ensimmäinen aste,
syntien saasta on mittaamaton.
Kadetiksi pääsyn ehtona nyt kaste
simppujen katraalla eessänsä on.

Kuoro: - :: Irti ihmisestä
synti pitää pestä.
Siksi nyt marssi käy kaukalohon. ::

Soolo: - Sotijaloks' ei vain sovi joka monni,
kaukana väikkyy se tähtien vyö.
Simpulla nyt siks' on arvaamaton onni
vanhemman kurssinsa kasvatustyö.

Kuoro: - :: Simput saavat kiittää
että vettä riittää,
konsa on koittanut kohtalon yö. ::

Soolo: - Komentajaa koskaan sotilaast' ei synny
itse jos ei opi tottelemaan.
Kadetiks' ei kelpaa nyyhksilyä nynny.
simpusta mies täällä koulutetaan.

Kuoro: - :: Siks on radikaali
kasterituaali.
Syökseen ja kylpyyn nyt puhdistavaan! ::
(Kasteen aikana monotonisena unisonona
perinteellinen värssi:)

Kuoro: - :: Kyllä vettä riittää,
siviileistä siittää
simppuja pulmuseen puhtosia. ::
Toimituksen jälkeen

SIMPPUJEN KIITOS:

Soolo: - Ylistetty olkoon yläluokka ylväs,
meille kun armonsa armosta soi.
Vanhempi kurssi, - koulun tukipylväs, -
kurjille meille nyt autuuden toi.

Kuoro: - :: Simpun naamataulu
kirkastui, ja laulu
kiitoksen hyminä nyt huminoi. ::

Soolo: - Sivilistin sielu käsittää ei saata:
on veriruskeat syntinsä nuo.
Siksi emme voi nyt kiittämästä laata
pääsystä areksen alttarin luo.

Kuoro: - :: Nyt on puhtahiksi
pesty pulmusiksi
simppujen surkea, saastainen vuo. ::

Soolo (resitatiivi):
-- PYHÄNÄ PIDETTÄKÖÖN AINA
KADETTIPERINNE,
KAUAN ELÄKÖÖN ULJAS VANHEMPI KURSSI!

Kuoro (tempo maestoso):
- :: ELÄKÖÖN - ELÄKÖÖN - E L Ä K Ö Ö N !

(Seremoniassa käytetään yksinomaan perinteellistä refrängimelodiaa. Simpuille jaetaan heidän osuutensa moniste vasta kuivausvaiheessa. Valitkoot itse solistinsa. Herrojen vanhempien kasteasuun kuuluvat koppelakki, käsineet, vyö, miekka ja kannukset). Asuna muuten yö- tai verryttelypuku).

Sommittelu: nimimerkki **Palle**

9. kadettikurssi.

Simputuksesta

Ykköskurssin kadetti, olympi-
aurheilija ja KadK:n johtaja,
kenrm Yrjö Valkama sanoo
muistelmateoksessaan (Paloja
ja Piloja 1956) simputuksesta:
"Eräät kirjoittajat, jopa sotilaat-
kin, jotka eivät piiriimme kuulu
eivätkä tunne todellista asianti-
laa, ovat kutsuneet tätä vanhem-
pien kadettien nyt jo yli 35 vuo-
den aikana suorittamaa kasvat-
us-, opetus- ja neuvontatyötä
'simputukseksi' ja väittäneet sen
olevan pennalismia* - Sitä se ei
ole koskaan ollut, eräitten kie-
roon kasvaneiden yksilöiden
epäonnistuneita yrityksiä luku-
nottamatta. - Tämä koulun op-
pilaskunnan keskeinen kasvat-
ustyö tapahtuu koulun johdon val-

vonnassa ja sen hyväksymissä
muodoissa, jotka eivät ole mis-
tään lainattuja, eivät ulkomailta
eivätkä myöskään vanhasta Suo-
men Kadettikoulusta, johon ka-
detit tulivat pikkupoikina - -
Nykyiset kadetithan ovat asevel-
vollisuutensa suorittaneita yliop-
pilaita ja reservin upseereita.
He kyllä ymmärtävät tämän kas-
vatuksen tarkoituksen. - - Sim-
putuksella on aina ollut kasvat-
tava ja kehottava tarkoitus.
Simppu-nimi ei ole myöskään
millään tavoin halventava. Kun
Kadettikoulun ulkopuolella pu-
hutaan simputuksesta, silloin
kun on kysymys pennalismista
tai suoranaisestä rikollisuudes-
ta, käytetään kevytmielisesti ai-

van väärää sanaa - -" Ykkös-
kurssin kadetti, majuri evp **Leo
Franck** kertoo simppujen kaste-
teesta: - "Ensimmäinen kaste
suoritettiin 12.2.1919 ykköskurs-
silta myöhästyneille kadeteille.
"Pyövelinä" toimi "Boskis" Ol-
jemark ja hymniä - alkeellisessa
muodossa - laulettiin tunnetulla
ja hyvin kevytkenkäisellä sävel-
mällä 'Femton jäntor skola mig
följa från min dödsbädd till min
grav...' - Kurssitoverini Georg
Lucanderin kuulin ensimmäise-
nä huudahtavan: 'Förbannade
simpor.' 'Tämän kuultuaan eh-
dotti Yrjö Valkama, että uusien
kadettien nimeksi otettaisiin
simppu, mikä merkitsi jotain
hyvin alkukantaista ja kehitty-

mätöntä. Siitä muodostui sittem-
min verbi simputtaa."

(Haastattelijana oli
Reino Hirvisoppi)

* Pennalismisana on peräisin
saksalaisista yliopistoista 1600-
luvulta, tarkoittaen pennaalien
(keltanokkien) alistamista van-
hempien civisten käskynalaisuu-
teen. Se joutui huonoon huu-
toon useinkin sadismia lähente-
levine rituaaleineen. Samanlais-
ta - joskus karkeaa - pilaa teh-
tiin toisissa yliopistoissa depo-
nenteista (depositio cornuum).
Mm. ruotsin valtakunnan yli-
opistoista depositio poistettiin
1691.



Eversti Valo Nihtilälle muistokivi Kärkölään

JAAKKO AHOLA

Päijät-Hämeessä on paikallislehtien maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toimesta pystytetty useaan kuntaan viimeettiin liittyviä muistomerkkejä.

Viime heinäkuun 31. päivänä paljastettiin Kärkölässä reserviupseerien ja sotaveteraanien yhteishankkeena eversti **Valo Konstantin Nihtilän** muistokivi hänen synnyinkotinsa puistossa Kärkölän kirkonkylässä. Muistokiven symboliikalla on kuvattu eversti Nihtilän panosta puolustustaisteluisamme, keskittymällä hänen sotilasuransa kahteen päävaiheeseen.

Toimiessaan sotia edeltäne-

nä aikana sotakorkeakoulussa taktiikan opettajana voidaan hänen katsoa kasvattaneen talvi- ja jatkosodan rintamakomentajat. Tätä tehtävää kuvaamaan on muistokiveen kiinnitetty Sotakorkeakoulun merkki. Hänen toimintaansa Päämajassa operatiivisen osaston päällikkönä, kenraali Airon lähimpänä apulaisena, operaatioiden suunnittelijana ja toteuttajana kuvaa kiveen kiinnitetty Päämajan risti. Kivessä on lisäksi teksti: "Suuren sotilaan muistokiven pystyttivät v. 1983 synnyinpitäjän reserviupseerit ja sotaveteraanit."

Kiven taiteellinen suunnittelu

on lahtelaisen arkkitehti **Unto Ojosen** käsialaa.

Muistokiven paljastuspuheen piti kenraalimajuri **Juhani Ruutu**. Hän toi esiin keskitetysti eversti Nihtilän sotilasuran eri vaiheet ja kuvasi häntä henkilöinä mm.: "Hän oli loppuun asti esikuvana nuoremmilleen vastuunauliudessa ja vastuun rohkeudessa."

Tilaisuudessa esitti omaisten tervehdyksen eversti Nihtilän poika diplomi-insinööri **Rainer Nihtilä** kiittäen myös muistokiven pystyttäjää isänsä elämäntehtävää kohtaan osoitetusta arvokkaasta huomionosoituksesta

ta. Puolustusvoimien virallisen tervehdyksen tilaisuuteen toi Lahden sotilaspiirin päällikkö everstiluutnantti **V. K. Simola**.

Muistomerkin luovutuspuheessa muistomerkkitoimikunnan puheenjohtaja asemapäällikkö **Jaakko Ahola** esitti jalkaväenkenraali evp **Sakari Simeliuksen** tilaisuuteen lähettämän viestin: "Kiitän markovillalaisien puolesta Valo Nihtilän muiston kunnioittamisesta. Hän oli etevä upseeri ja jalo ihminen." Muistokilven vastaanotti tilan nykyinen isäntä eversti Nihtilän veljen poika agrologi **Raimo Nihtilä**.

Kaukonäköinen sotilas

JUHANI RUUTU
Eversti Valo K Nihtilän
muistokiven paljastuspuhe

Häme on suurmiesten maakuntaa. Faaltä on lähtöisin niin valtiollisen kuin kulttuurielämämmekin monia merkkimiehiä. Sotilaat eivät tee tässä suhteessa poikkeusta. Ainakin kahdella puolustusotietämme sotapäälliköllä on jo Hämeessä muistopaatensa.

Nyt olemme kokoontuneet kunnioittamaan Kärkölän suuren pojan, eversti Valo Konstantin Nihtilän mittavaa elämäntyötä, jonka kantavina voimina olivat hämäläinen sitkeys, peräänantamattomuus ja vaatimattomuus yhtyneinä harvinaiseen lahjakkuuteen. Toimiesaan keskeisillä virkapaikoilla Sotakorkeakoulussa ja Yleisesikunnassa hän osoitti olevansa mies, joka kirjaimellisesti noudatti yleisesikuntaupseerin velvoittavaa elämänohjetta: "Viel leisten, wenig hervortreten, mehr sein als scheinen." (Saada aikaan paljon, näkyä vähän, olla enemmän kuin miltä näyttää). Omalta osaltani olen hyvin iloinen siitä, että saan olla mukana tässä tapahtumassa, sillä opin tuntemaan Valo Nihtilän toimiessani vuosikymmeniä myöhemmin vastaavissa virkatehtävissä ja saadessani häneltä arvokkaita ohjeita ja kannustusta.

Valo Nihtilä syntyi 87 vuotta sitten ja vain muutamaa vuotta ennen Suomen suuriruhtinaamaan oman sotaväen lakkauttamista. Niinpä hänen ylioppilaksi valmistuessaan ei sotilasuraa ollut tarjolla, ja oli varsin luonteavaa, että hän maanviljelijän poikana aloitti opiskelun Helsingin yliopiston maatalous- ja metsätieteellisessä tiedekunnassa. Vapaussodan kokeminen ryhmän- ja joukkueenjohtajana Savon rintamalla johti kuitenkin ratkaisuun sotilasuran hyväksi. Sotilaalliset opinnot hän aloitti Viipurin upseerikokelaskursseilla, missä hän selviytyi ns B-kurs-

sin priimukseksi. Rehtinä ja vaatimattomana toverina hän oli kurssilaisten eittämätön henkinen johtaja.

Sotakorkeakoulun kurssin suoritettuaan Nihtilä toimi ensin Kadettikoulun ja sitten Sotakorkeakoulun taktiikan opettajana yhteensä lähes vuosikymmenen ajan. Hänen opettajakautensa oli suomalaisten sotataidon voimaperäisen kehittämisen aikaa, jossa johtotähtinä olivat olohimme sopiva sodankäyntimenetelmä ja sen edellyttämä taktiikka sekä horjumaton maanpuolustusasto. Pääosa puolustusotietämme komentaja- ja tärkeimmissä esikuntatehtävissä toimineista upseereista oli hänen kouluttamiaan. Liiottelematta voi todeta, että talvisodan ihmeen paljon pohdittuihin perusaineksiin kuuluivat hänen työnsä hedelmät, jotka parhaaksi kypsyivät koviin kohtalon vuosiin mennessä.

Joskin Valo Nihtilä oli hyvin tietoinen opettajan työnsä merkityksestä, ei hän aitona sotilaina voinut olla pyrkimättä kentälle. Hänen toiveensa toteutuikin, kun hän pääsi pataljoonan komentajaksi Pohjan Rykmenttiin. Varsin pian hänen kykyjään tarvittiin kuitenkin Yleisesikunnassa, jonka operatiivisen toimiston päälliköksi hänet siirrettiin vuonna 1939. Synkkien pilvien kasautuessa taivaanrannalle sai Valo Nihtilä tehtäväkseen Karjalan Kannaksen vapaaehtoisen linnoittamistyön johtamisen. Se, mitä silloiset "lapiojääkärit" taitavasti johdetulla pyyteettömällä työllään saivat aikaan, oli myös merkittävä osatekijä talvisodan ihmeen syntymiseen.

Sotien aikana Nihtilän harvinaislaatuinen operatiivinen lahjakkuus sitoi hänet armeijakuntaportaaseen ja päämajaan niin tarkoin, että hänen hartaasti toimomansa rintamakomentajakau-

si rajoittui puoleen vuoteen jatkosodan JR 16:ssa Tapparin lohkolle. Useilla komennuksilla ratkaisevan tärkeille sotatoimialueille hän pääsi kuitenkin merkittävästi vaikuttamaan itse taistelujenkin kulkuun. Niinpä Talvisodan maailmanmainetta saavuttaneet mottitaistelut Laatokan koillispuolella kehittyivät hänen ollessaan siellä ylipäällikön lähettinä sotatoimien ohjaajana. Vastavanlainen komennus toistui jatkosodan lopulla, kun hän etukäteen järjestetyn sotapelin ja välittömän ohjauksen avulla edesauttoi ratkaisevasti Aunuksen Ryhmän vetäytymisen onnistumista. Heinäkuussa 1944 sain omakohtaisesti kokea perusyksikköportaassa, miten viivytykäsäkyt selkiytyivät Nihtilän käynnin johdosta ja miten toimintaan tuli uudenlaista suunnitelmallisuutta ja aktiivisuutta.

Armeijakunnan esikuntapäällikkönä Valo Nihtilä ansioitui talvisodan loppuvaiheessa Länsi-Kannaksella. Samassa tehtävässä hän oli myös Länsi-Kannasta takaisin, vallattaessa vuonna 1941. Komentajan sairastuttua Nihtilä joutui käytännössä johtamaan tämän menestyksekkään operaation, jonka tuloksena kaksi vihollisdivisioonaa lyötiin ja yksi tuhottiin sekä saatiin runsas sotasaalis.

Toimittuaan vielä Kannaksen Ryhmän esikuntapäällikkönä Nihtilä joutui palaamaan päämajaan operatiivisen osaston päälliköksi. Siellä hän kiinnitti ylijohdon huomiota Karjalan Kannaksella vääjäämättömästi ennen tai myöhemmin alkavaan suurhyökkäykseen. Valitettavasti ei hänen näkemyksiään otettu varteen kyllin ajoissa. Vasta suurhyökkäyksen kesällä 1944 alettua oivallettiin eversti Nihtilän kaukonäköisyys. Joukkojen pääosa keskitettiin Kannakselle ja rintama saatiin raskaiden tais-

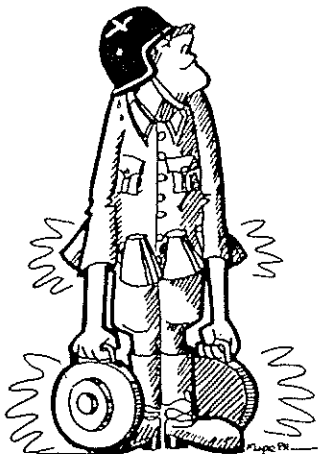
telujen jälkeen vakautetuksi.

Sotatoimien meidän itärintamallamme päätyttyä, mutta maailmansodan yhä riehuessa, aina vastuuntuntoinen eversti Nihtilä ryhtyi valmistelemaan sissisotaa pahimman tapauksen varalle. Tämän toiminnan tulkitseminen sisäpolittiseksi johti hänen vangitsemiseensa ja ylimpiin virkoihin viittaavan uransa katkeamiseen. Tämäkään ei estänyt häntä tekemästä vapaaehtoista maanpuolustustyötä elämänsä loppuun saakka. Hän oli loppuun asti esikuvana nuoremmille vastuunauliudessa ja vastuun rohkeudessa.

Jalkaväenkenraali Sakari Simelius lausui muistosanoissaan eversti Valo Nihtilän hautajaisissa 6.11.1973, että maamme menetti hänessä henkiseltä ryhdiltään lujan nerokkaan upseerin ja korkeimman luokan kansalaisen. Samassa tilaisuudessa Nihtilän pitkäaikainen esimies sodan ja rauhan ajoilta kenraaliluutnantti Lennart Oesch sanoi, että Valo Nihtilä jos kukaan olisi ansainnut ylennyksen kenraaliksi. Näiden ansioituneiden sotilaiden muistosanoihin tahdon vielä lisätä Nihtilän lähimmän suoranaisen esimiehen kenr Aksel Airon lausunnon haastattelusaan vuonna 1978: "Nihtilä oli aivan ensiluokkainen mies."

Näemme edessämme järkälelen hämäläistä graniittia, jonka muodon ja symbolien avulla taiteilija, arkkitehti Unto Ojonen on osuvasti ilmentänyt Valo Nihtilän elämäntyötä. Vasemmanpuoleinen huippu SKK:n merkkeineen kuvastaa taktiikan kehittäjää ja opettajaa, oikeanpuoleinen huippu on omistettu operaatioiden suunnittelijalle ja toteuttajalle yli- ja keski johdon esikunnissa. Olen vakuuttunut siitä, että tämä kivi tulee puhuttelemaan suomalaisia maanpuolustajia sukupolvesta toiseen.

LÄHES 50 VUOTTA
PAINAVAA YHTEISTYÖTÄ
PUOLUSTUSVOIMIEN
JA LAPINLEIMUN
VÄLILLÄ.



Parhaiten me osaanne ohittavijt,
kerta- ja kestormuovijt:



LAPINLEIMU OY

KILSA-TUOTTEET 37800 TOIJALA 937-21080 Telex 22380

120 VUOTTA RAKENTAVAA RAHOITUS- TOIMINTAA.

Hypoteekkiyhdistys on erikoistunut pientalojen rakennuslainoihin niin kaupungeissa kuin maaseudullakin. Hoidamme monien tyyppitalovalmistajien talopakettien rahoitusta. Meillä on erikseen osoitettu varoja myös monien ammattiryhmien henkilöstön omakotitalojen lainoitukseen. Kaikissa rakennuslainoissa koskevissa asioissa ottakaa yhteys Helsingin Osakepankin, Kansallis-Osake-Pankin, Postipankin, Suomen Yhdyspankin tai Ålandsbankenin konttoriin omalla paikkakunnallanne.

SUOMEN HYPOTEEKKIYHDISTYS

Yrjönk. 9, Postiosoite: PL 509, 00101 HELSINKI 10,
puh. vaihde 90-647 401, telex 123646



LAPIN KULTA I
tunturipurojen raikkautta

SAANANMAJA OY

99490 Kilpisjärvi

☎ (996) 77746

KÄSIVARSI KUTSUU

Tule ja koe kaamoksen pehmeä
hämäryys SAANANMAJALLA.

Meiltä löydät aidon erämaan
hiljaisuuden, kaamoksen keskellä
luonto on lähelläsi.

Erinomaiset retkeilymahdollisuudet.

Aitoja Lapin ruokia.

Oikeata lomatumnelmaa.

**KUN NÄET LAPIN KAAMOKSEN, ET
VOI OLLA PALAAMATTA
UUDESTAAN.**



Puolustusvoimain komentaja vaihtui

Kenraali Lauri Sutela saavutti säädetyn eroamisiän 11.10.1983. Uudeksi puolustusvoimain komentajaksi on nimetty kenraali Jaakko Valtanen.

Hän on itsenäisyytemme aikana 16. puolustusvoimain komentaja. Virkanimikkeet ovat vuosien mittaan vaihtuneet. Mannerheim oli v 1918 Suomen tasavallan sotajoukkojen ylipäällikkö. Kenraalimajuri Wilkman (Wilkama) oli Suomen sotajoukkojen ylipäällikkö, kunnes nimike vaihtui elokuussa 1918 Suomen armeijan päälliköksi. Vuonna 1919 nimike vaihtui ylipäällikön esikunta päälliköksi ja syksyllä 1919 sotavaen päälliköksi. Sotien aikana Mannerheim oli puolustusvoimain ylipäällikkö ja 6.10.1944 nimike muuttui nykyiseksi eli puolustusvoimain komentajaksi.

Pisimpään komentajana on toiminut jalkaväenkenraali Aarno Sihvo, joka kahteen eri otteeseen oli komentajana yhteensä noin 14 vuotta. Lyhimmän ajan komentajana on ollut kenraalimajuri Kaarlo Edvard Kivekäs 20.6.1919—12.9.1919. Kenraalimajuri Vilkama toimi komentajana viisi eri kertaa yhteensä noin kuusi vuotta.

Kenraali Jaakko Valtanen on syntynyt 9.2.1925 Hämeenlinnan malaiskunnassa. Hän on tullut ylioppilaaksi Helsingin Normaalilyseosta v 1945, suorittanut aktiiviupseeritutkinnon Merisotakoulussa v 1946, kapteenitutkinnon tykistökoulussa 1951 ja yleisesikuntaupseerin tutkinnon Sotakorkeakoulussa v 1955. Kenraali Valtanen on suorittanut useita ulkomaisia opintomatkoja.

Kenraali Valtanen osallistui Talvisotaan vapaaehtoisena lähettinä

ja radiomiehenä sekä sotaan 1941—45 radioaliupseerina mm Karjalan Kannaksella. Suoritettuaan reserviupseerikurssin v 1944 hän toimi tulenjohtoupseerina Itä-Suomenlahdella.

Valmistuttuaan vakinaiseksi upseeriksi v 1946 kenraali Valtanen palveli mm miinaraivaustehtävissä Suomenlahdella sekä linnakkeen päällikkönä Suomenlinnan Rannikotykistörykmentissä. Vuosina 1955-58 kenraali Valtanen toimi Sotakorkeakoulussa koulutusupseerina ja taktiikan opettajana. Vuonna 1960 hänet nimitettiin puolustusvoimain komentajan adjutantiksi. Vuosina 1964—67 hän toimi Rannikkojääkäripataljoonassa sekä pataljoonaupseerina että komentajana ja vv 1967—69 pääesikunnan tiedotusosaston päällikkönä. Vuonna 1970 Valtanen siirtyi Valtakunnallisten maanpuolustuskurssien johtajaksi ja v 1973 Etelä-Suomen sotilasläänin esikunta-päälliköksi Hämeenlinnaan.

Vuosina 1975-78 kenraali Valtanen toimi Pääesikunnan komentopäällikkönä ja vuosina 1978-81 yleisesikuntapäällikkönä. Etelä-Suomen sotilasläänin komentajana hän toimi vuodet 1981-82. Marraskuussa 1982 Valtanen siirrettiin pääesikunnan päälliköksi. Puolustusvoimain komentajaksi kenraali Valtanen on nimetty 12.10.1983 alkaen.

Ylennykset: vänrikki 1944, luutnantti 1946, yliluutnantti 1952, kapteeni 1953, majuri 1961, everstiluutnantti 1966, eversti 1968, kenraalimajuri 1975, kenraaliluutnantti 1978 ja kenraali 12.10.1983.

Kenraali Valtanen on ollut Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnan jäsen, Puolustuslaitoskomitean varapuheenjohtaja sekä III Parlamentaarisen puolustuskomitean pysyvänä asiantuntijana. Hän on toiminut myös Puolustusneuvoston pääsihteerinä.



Tasavallan presidentti, puolustusministeri ja puolustusvoimain komentaja onnittelemassa uusia luutnantteja.

Uudet luutnantit

Tasavallan Presidentti on nimittänyt upseerin virkoihin ja ylentänyt luutnanteiksi 26.8. lukien:

Pasi Johannes Alatalo; Petri Juhani Airaksinen; Esa Kalevi Salminen; Pasi Artturi Vainio; Kari-Pekka Rannikko; Pentti Sakari Keckman; Heikki Sakari Lagus; Lasse Juhani Silas; Jouni Antero Lindroos; Per Kristian Forsell; Peter Anders Lindblom; Mauri Tapani Lehtiranta; Mikko Usko Juhani Santavuori; Harri Antero Luoma; Juha Tapio Sillman; Jyrki Veli Kalevi Usva; Rauno Kalervo Kuusisto; Jukka Ojala; Harri Juhani Vuontelo; Timo Juhani Koukkari; Kai Risto Kalmar; Juha Matti Oskari Niemi; Sakari Paavo Antero Martimo; Tarmo Kalervo Napari; Erkki Pentti Lyly; Kari Juhani Saari; Raimo Juhani Sevon; Arto Tapani Heikkinen; Jouni Petri Juutilainen; Kari Juhani Maijala; Jarmo Juhani

Nieminen; Jyrki Jaakko Ronkainen; Pekka Olavi Tennilä; Mikko Heikki Tapio Törmänen; Jouni Veli Matti Ukkonen; Rauno Jaakko Lankila; Juha Eino Pyykkönen; Jari Heikki Manelius; Pekka Tapani Intke; Antti Eemeli Tiilikainen; Jouni Juhani Tuominen; Jari Kalevi Rankila; Ilkka Tapio Tilli; Jukka Pekka Haltia; Mauri Tapani Koskela; Lauri Matti Juhani Kauppinen; Vesa Ilkka Tapio Kouhia; Pasi Jouni Juhani Poikonen; Pasi Kullervo Rikkinen; Reijo Eerik Kinnunen; Mikko Juhani Vainonen; Kari Juhani Lamminen; Markku Tapani Laitila; Kimmo Juhani Lehto; Reijo Ilmari Savioja; Juha Paavo Putkonen; Vesa Sakari Siltakorpi; Matti Juhani Vainionpää; Hannu Tapio Liimatta; Eero Ilmari Luukka; Paavo Heikki Salonen; Terho Jouni Rikhard Mustonen; Juha Olavi Pöllänen; Jouni Antero Vainio; Pauli Matti Sa-

lo; Markus Artturi Aarnio; Aki Matti Ikäheimonen; Harri Sakari Kiuru; Kaj Richard Juhani Lindholm; Juha Matti Savisaari; Taisto Kalevi Vanhamäki; Jari Olavi Wetterstrand; Ismo Johannes Aaltonen; Kari Matti Janhunen; Jari Vilho Nykänen; Lauri Tapio Puranen; Petri Tapio Erävaara; Ari Tapio Jussila; Jarmo Olavi Mäkelä; Juha-Pekka Pystynen; Heikki Ilmari Helin; Veli-Antti Jaakko Huotari; Kari Tapani Salmi; Kari Martti Tuomela; Jari Esko Juhani Lappalainen; Jari Johannes Puskala; Rauno Armas Säteri;

Rajavartiolaitoksessa:

Jukka Antero Jaakkola; Mikko Tapani Karkia; Tero Heikki Kaakkinen; Henrik Hjalmar Mikael Wärnhjelm; Esa Antero Hirvonen; Pirkka Juhani Mellanen; Juha-Matti Saarinen ja Matti Pekka Tiainen.

Tasavallan Presidentin puhe kadettien nimitys- ja ylennystilaisuudessa Tasavallan Presidentin linnassa 26.8.1983

Kadetit!

Onnittelten Teitä suorittamanne upseerin tutkinnon johdosta.

Nimitän Teidät puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen luutnantin virkoihin ja ylennän Teidät luutnantteiksi.

Olemme juuri kokeneet maailman tähän asti suurimman kansainvälisen yleisurheilutapahtuman yli 150 eri kansakunnan edustajien kohdatessa toisensa Helsingissä. Tämä tapahtuma on rauhanomaista kansainvälistä vuorovaikutusta lisäävä ja tukee osaltaan jännityksen lieventämiseen tähtääviä toimia maailmassa.

Haluamme olla eri tavoin mukana vahvistamassa yleistä rauhantilaa ja lisäämässä kansojen välistä yhteisymmärrystä. Pyrimme pysyttämään kansainvälisten ristiriitojen ulkopuolella ja säilyttämään hyvät suhteet kaikkiin maihin, erityisesti naapureihimme.

Turvallisuuspolitiikkamme tavoitteena on valtiollisen itsenäisyytemme säilyttäminen. Tähän tähtää myös ulkopoliittikkaa tukeva maanpuolustus. Se osaltaan kertoo turvallisuuspolitiikkamme johdonmukaisuudesta ja kansainvälisistä päivänpoliittisista kiistakysymyksistä riippumattomasta linjasta. Se osoittaa halumme ja kykymme noudattaa sitoumuksiamme. Puolustuksellisiin päämääriin perustuva maanpuolustus ei ole ristiriidassa kansainvälisten rauhan- ja aseidenriisuntapyrkimysten kanssa.

Nuoret upseerit!
Kolmen vuoden tiiviin opiskelun jälkeen Te olette nyt valmiit upseereina toteuttamaan maanpuolustuksen tärkeitä osatehtäviä.

Te saatte johtoonne ja koulutettavaksenne asevelvollisuuttaan suorittavia varusmiehiä ja reserviläisiä.

Suurelta osin Teistä riippuu, miten he suhtautuvat saamaansa koulutukseen. Pyrkikää parhaan kykynne mukaan täyttämään heidän odotuksensa puolustusvoimista ja siellä annettavasta koulutuksesta. Olkaa heille hyvänä ja kannustavana esimerkinä.

Toivotan kaikkea menestystä työllenne isänmaan palveluksessa!

Kadettikoulun, Ilmasotakoulun ja Merisotakoulun herrat johtajat ja opettajat!

Kiitän Teitä upseerikoulutuksen hyväksi tehdystä työstä ja toivotan sotilasopetuslaitoksillenne jatkuvaa menestystä.

Puolustusvoimain komentajan, kenraali Lauri Sutelan puhe kadettien nimitys- ja ylennystilaisuudessa Tasavallan Presidentin linnassa 26.8.1983

Herrat luutnantit

Olette nyt virkauranne alussa. Toivon että tunnette tehneenne oikean valinnan. Kaikista Teistä ei voi tulla kenraaleita tai amiraaleja – siihen meidän puolustusvoimamme on liian pieni – mutta jokaisesta Teistä voi tulla esimerkillisiä upseereita, sellaisia joita kunnioidetaan ei niinkään omaamanne sotilasarvon takia, vaan tietojenne ja taitojenne vuoksi sekä sen vuoksi, mitä olette ihmisenä. Teiltä tullaan vaatimaan paljon. Teidän on kehitettävä itseänne, kartutet-

tava kokemusvarastoanne ja pätevoidyttävä yhä vaativampiin tehtäviin käymällä yhä uusia kursseja. Teillä on kuitenkin kaikki edellytykset selvittää tehtävistänne kunnialla. Olette saaneet paremman upseerin peruskoulutuksen kuin oman kadettikurssin aikana, jonka talvisotaa edeltävä YH-kausi päätti vain vajaat 1 1/2 vuotta kestätyään. Kun minun kurssitovereistani sotavuodet veivät joka kolmannen, toivon hartaasti, että Te saisitte täyttää tehtävänne itsenäisen Suomen puolustusvoimissa rauhan oloissa.

Joudutte aluksi pääasiallisesti kouluttajan tehtäviin. Teidän käsienne kautta tulee kulkemaan Suomen puolustuksen tärkein elementti, suomalainen sotilas, niin varusmies kuin reserviläinenkin. Koulutakaa hänet hyvin. Kohdelkaa häntä oikein. Pitäkää huolta hänestä. Olkaa vaativia, mutta asiallisia, oikeudenmukaisia ja tasapuolisia. Vaatikaa eniten itseltänne. Silloin Teitä arvostetaan johtajana ja esimiehenä. Silloin siirtyy puolustustahtoisia, hyvin koulutettuja miehiä reserviimme, sellaisia joita Suomi tarvitsee.

Tänä päivänä kannetaan huolta rauhan tilan säilymisestä. Niin pitääkin. Rauha on kallis asia eritoten tällaisena joukkotuhohäiden aikakautena. Muistakaa! Te olette rauhan asialla tekin. Omistautumalla työlle puolustusvoimien hyväksi Te teette työtä rauhantilan luojittamiseksi ja isänmaamme parhaaksi turvallisuuspoliittisen linjan mukaisesti.

Toivon Teille kaikesta sydämestäni menestystä valitsemallanne uralla. Toivon Teille kuin myös omaillosillenne kaikkea hyvää.

Pitäkää lippu korkealla!

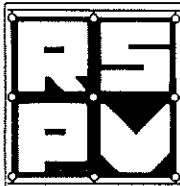
RAKENNUSINSINÖÖRITOIMISTO

PAAVO AIRAKSINEN

Lainaankatu 5 A 7, 96200 ROVANIEMI 20
Puh. 991-15900

Sähköinsinööri Kallioinen & Oikonen Ky

Kauppalankatu 5 A 5
KOUVOLA
Puh. 951-22651



ARKKITEHTITOIMISTO
SALMINEN JA VÄRÄLÄ OY
Runeberginkatu 31 A 1, 00100 Helsinki 10
puh. 90-444 204

Arkkitehtitoimisto JYRKI ROOS KY

Torikatu 24, 80100 JOENSUU 10
Puh. 973-28 258



Sigge

Arkkitehtitoimisto
Sigvard Eklund Ky

Linnankatu 10 A 20100 Turku 10 921-333466

Säätö- ja mittauselektroniikka

15820 Lahti 82 Nostava
Puh. 918-87358

Elektronikkayksikköjä teollisuudelle,
tyristorisäätäjät ja automatiikkayksiköt.

Rakennus

EVÄ-KARA KY

Lappeenranta, Koulukatu 20 puh. 953-18350



POHJOIS-KARJALAN

HAKA OY

Kauppakatu 32
80100 JOENSUU 10, puh. 973-26026

INSINÖÖRITOIMISTO

sulin

Ormuspellontie 18
00700 Helsinki 70
puh. 90-354 500

INSINÖÖRITOIMISTO TELEPOLAR KY

Ilmarinkatu 3 94100 Kemi 10
Puh. 980-16351

- Mobira radiopuhelinjärjestelmät -

Insinööri Savon Suunnittelu Oy

Haapaniementie 6, 70620 KUOPIO 62,
puh. 971-127 644

AHTI

 - RAKENNUSOSAKEYHTIÖ

Kullervonkatu 12 - PL 352 - 33101 Tampere 10
Puh. 931-30210

Vaasan
Rakennuskeskus
Kauppapuistikko 6
65100 VAASA 10

Vasa
Byggcentrum
Handelsplanaden
65100 VASA 10

Puh. 961-111225 Tel.

Rakennustoimisto M. KURTTI KY

Valtakatu 25 94100 Kemi 10
Puh. 980-23 003

RAKENNUSLIIKE VÄINÖ HEUSALA KY

Päiviönkatu 32 A, 74100 Iisalmi
Puh. 977-21 961

RAKENNUSLIIKE Yrjö Savelius ky

Suvitie 9 - 90800 OULU 80
Puh. 981-391222

RAKENTAA UUTTA ● KORJAA VANHAA
● URAKALLA JA LASKUUN

Ajatuksia rauhasta

Voimakkaat valtiot haluavat siirtää rajansa eteenpäin – laajentaa aluettansa. Strategisesti oikeat rajat kulkevat jostain syystä aina toisten kansakuntien alueella.

☆☆☆

Ei ole helppoa elää seinätysten alueellisesti suuremman vallan kanssa, on sanottu.

☆☆☆

Ei ole mahdollista säilyttää pitkäaikaisempaa rauhaa, kuin naapuri haluaa.

☆☆☆

Sävyisiä ei voi elää rauhassa, jollei se miellytä pahaa naapuria.

☆☆☆

Toiset ovat hyökkääjiä.

☆☆☆

”Lyö vihollinen hänen omalla maaperällään” on Puna-armeijan sanoma jokaiselle ikäluokan sotilaille.

☆☆☆

Churchill: ”Muut varustautuvat, kun englantia puhuvat kansat ymmärtämättömyydessään ja huolettomuudessaan ovat valmiita rauhaan.”

☆☆☆

Puolustus ei provosoi sotaa.

☆☆☆

V. Clausewitz: ”Valtaaja on aina rauhan ystävä; hän haluaisi tunkeutua alueellemme ilman vastarintaa.”

☆☆☆

Joku on sanonut: ”Tämä eläin on hyvin vihainen; kun sitä ahdistetaan, se puolustautuu.”

Helmut Moltke: ”Emme saa unohtaa, että vain miekka saa miekan pysymään tupessaan ja että selkälaisissa olosuhteissa aseriisunta merkitsee meille sotaa, sitä sotaa, jonka me mielellämme haluaisimme välttää.”

☆☆☆

Kaikki puhuvat rauhasta, mutta kuka turvaa sen? (Teksti länsisaksalaisen kasarmin portilla ennen odotettua rauhanmielenosoitusta.)

☆☆☆

Puolustus on riippumaton hinta.

☆☆☆

On suuri virhe sekoittaa rauha ja aseriisunta keskenään.

☆☆☆

Puolustusvoimien on pystyttävä käymään sotaa, jotta niiden ei tarvitsisi käydä sitä. Ilman tätä kykyä puolustus ei ole sotaa ehkäisevä eikä rauhaa säilyttävä.

☆☆☆

Puolustus ei provosoi sotaa, mutta turvaa rauhan.

☆☆☆

Valtaosa kansakunnasta pitää puolustuksellista sodankäyntiä laillisena – se hyväksyy itsepuolustusodan välttämättömyytenä.

☆☆☆

Puolustus varmistaa oman eloonjäämisen.

☆☆☆

Pysyvästi käytettävissä olevat joukot ovat riippumattomuuden kannalta tarpeen.

Kenraali Lauri Sutela KOMENTAJAN LINJA 1974-1983

Kenraali Lauri Sutelan jäädesä eläkkeelle 11.10.1983 on pääesikunta julkaissut juhlaKirjan komentajan kunniaksi.

Kenraali Lauri Johannes S u t e l a toimi puolustusvoimain komentajana oloissamme harvinaisen pitkän ajan - vuodesta 1974 vuoteen 1983 saakka - lähes kymmenen vuotta. Tuota vuosikymmentä voidaan Lauri Sutelan omia sanoja lainaten kutsua puolustusvoimien kehityksen parlamentaariseksi vuosikymmeneksi.

Toimittuaan jo ensimmäisessä parlamentarisessa puolustuskomiteassa vuosina 1970-71 asian tuntijajäsenenä, hän oli koko toimikautensa ajan toteuttamassa paitsi tämän myös seuraavien komiteoiden laatimia puolustusvoimien kehittämissuosituksia. Lauri Sutela vaikutti komentajakautenaan voimakkaasti ensin ilmapuolustuksen sitten meripuolustuksen ja toimikautensa loppuvuosina erityisesti maavoimien uudistamisen suunnanmäärittäisiin.

Esittämällä kolmannelle parlamentariselle puolustuskomitealle puolustusvoimien kehittämisen peruslinjat vuosiksi 1982-1996 ja komitean puolestaan hyväksyessä ne suositustensa perusteiksi. Lauri Sutelan voidaan sanoa asettaneen linjaviitot puolustusvoimien toiminnalle lähes neljännesvuosisadan mittaista ajanjaksoa varten.

Kenraali Lauri Sutela on virkauransa eri vaiheissa johdonmukaisesti korostanut puolustusvoimien osuutta ja tehtäviä rauhantahtoisesta puolueettomuuspolitiikkamme osana.

Erityistä painoa hänen turvallisuus- ja sotilaspoliittiset näkemyksensä ovat saaneet hänen komentajakaudellaan pitämässään puheissa, esitelmissä ja haastatteluilta. Hän on tukenut näkyvästi tasavaltamme presidenttien johtamaa ulko- ja turvallisuuspoliittista linjaa. Varsinkin valtakunnallisten maanpuolustuskurssien tervehdyspuheissaan hän on korostanut luottamukseen ja vastavuoroiseen arvonantoon perustuvien kansainvälisten suhteiden merkitystä Suomen turvallisuusasemalle.

Läheinen ja arvostava yhteistyö presidentti Urho Kekkosen kanssa oli epäilemättä seurausta Lauri Sutelan selkeistä ja realistisista turvallisuuspoliittisista käsityksistä.

Komentajakaudellaan hän on myös määrittänyt pyrkinyt vahvistamaan puolustusvoimien päällystön sekä asevelvollisten turvallisuuspoliittisia tietoja.

Lauri Sutelan linjaan on kuulunut myös huoli puolustusvoimien materiaalisesta kehittämisestä. Hän on tuntenut tarkoin puolustusvoimien suorituskyvyn tekijät ja sen puutteet. Esittäessään käsityksensä puolustusvoimien kehittämisen tarpeista, hän on kuitenkin varonut antamasta pessimistisen aliarvioivia lausuntoja mahdollisuussistamme.

Lauri Sutela on ymmärtänyt, että pessimismin ilmapiiriin luominen kaivaa maata sekä puolustustahdon että henkilöstön palvelumotivaation alta. Hän on ymmärtänyt, että luottamus puolustusvoimien mahdollisuuksiin selviytyä tehtävistään on eräs puolustustahdon kulmakivi. Puolustusvoimien kaikinpuolisesta kehittämisestä Lauri Sutelalla on ollut realistinen näkemys ja selkeä linja.

Erityisen painon Lauri Sutela pani suhteiden hoitamiseen naapurimaidemme Neuvostoliiton ja Ruotsin asevoimien kanssa. Vierailujen aikana pitämässään puheissa hän on johdonmukaisesti korostanut pienen, puolueettoman maan puolustusvoimien merkitystä rauhan ja itsenäisyyden säilyttämisessä sekä kansainvälisten sopimusten täyttämässä.

Puolustusvoimain komentajana ja sotilaana kenraali Lauri Sutela on ollut ulkopuolisten silmissä uskottava ja luottamusta nauttiva ammattimies ja alaisensa silmissä tunnustettu ja arvostettu esimies.

Tähän kenraali Lauri Sutelan kunniaksi julkaistuun juhlaKirjaan on koottu osa hänen komentajakautensa puheista, esitelmistä ja haastatteluista. Julkaistavaksi valittujen valinta ja karsinta on ollut vaikea tehtävä. Kirjan runko muodostuu maanpuolustuskurssien avauspuheista, joita mukaan on otettu varsin runsaasti. Otsikointi mukaillee puheiden julkistamisessa aikanaan käytettyjä sanontoja. Muiden tekstien valinnassa on pyritty siihen, että kirjasta syntyisi kokonaisuus, joka antaa monitahoisena ja selkeänä kuvan Lauri Sutelasta Suomen puolustusvoimien komentajana.

Toimikunnan mielestä valitut esitykset antavat oikeutuksen antaa juhlaKirjalle nimen

Kenraali Lauri Sutela Komentajan linja 1974-1983

Kirjoitusten valinnassa toimistuskunta on onnistunut hyvin. Otsikot johdattavat lukijan heti aiheeseen. Loppuun asti harkit-

Sakari Talvitie MAANPUOLUSTUS- HENKEÄ KARJALASSA Karjalaisen kulttuurin edistämistä

"Olen lehtimies, en tiedemies", Yrjö Talvitie kirjoittaa teoksensa lukijalle tarkoitettussa esipuheessa. Kenties hän yrittää vähätellä sillä työnsä arvoa, mutta tuntuu siltä, että hän ei osu oikeaan. "Maanpuolustushenkeä Karjalassa" on tieteellisestikin pätevä esitys, mutta saattaa olla onni, että kirjoittaja on lehtimies. Teksti on sujuvaa ja koko teoksessa on positiivinen journalistiote. Ehkä muutama paikoin kovin lyhyet kappaleet, jopa eräänlaiset "sähkösanomat" hieman häiritsevät, mutta luettavuutta ne eivät huononna.

Talvitie on käynyt läpi kunnioitettavan määrän lähdeaineistoa, erityisesti vanhoja aikakaus- ja sanomalehtiä, joista hän on poiminut niin yksityiskohtia kuin laajojakin kokonaisuuksia, mutta ennen kaikkea hän on pystynyt näkemään ja vetämään esille ajan hengen.

Teos on jaettu kuuteen osaan alueellisesti, erikseen tarkastellaan Pohjois-Karjalaa, Laatokan Karjalaa ja Karjalan kannasta. Nämä puolestaan on jaettu kahteen ajanjaksoon kukin: aika vapaussotaan asti ja vapaussodasta talvisotaan.

"Maanpuolustushenkeä Karjalassa" kertoo koruttomalla mutta vakuuttavalla tavalla, kuinka karjalainen itsenäisyystahto sortovallan aikoina ja jo sitä ennenkin antoi kaakkoisen Suomen asukkaille voimia ja tulevaisuudenuuskoa, joiden avulla kestiin siihen asti, kunnes itsenäisyys koitti. Itsenäisyyden aika ennen talvisotaa oli puolestaan yhteishengen luomisen kautta. Talvitien kirja on mielenkiintoista luettavaa, johon tosin saattaa vaikuttaa "kotikontujen tervehdys".

MSi

tut sanonnat osoittavat aiheen syvällistä hallintaa ja antavat kuvan hyvästä puhujasta, joka ei kaihda myöskään huumorin käyttöä. Joidenkin kuvien taitto rikkoo hieman juhlaKirjalta vaadittavaa ulkoasua, mutta kokonaisuus on kuitenkin erittäin hyvä. Tämä kirja kuuluu hyllyssä Tamminiemi-kirjan viereen.

I.E.

Vilho Tervasmäki PUOLUSTUS- NEUVOSTO VUOSINA 1958-1983 K. J. Gummeruksen Kirjapaino

Eversti Vilho Tervasmäki kirjoitti lyhyessä ajassa merkittävän tutkimuksen puolustusneuvostosta. Tänä vuonna tuli kuluneeksi 25 vuotta tuon neuvoston antavan ja koordinoivan elimen perustamisesta, joten juhlaKirja oli siinä mielessä paikallaan. Kysymyksessä on tilaustyö, jonka todellinen arvo on varsinaisessa käsikirjoituksessa, joka on kassakaapissa (?) odottamassa ehkä aikaa parempaa. Julkaistu kirja on melkojen tyypistä puolustusneuvostolle jätetystä käsikirjoituksesta. Jos syynä on varojen puute, kuten on annettu ymmärtää, asiaa voidaan vain ihmetellä. Mutta jos syynä ovat asiat, joita ei haluta julkisluotoon, voidaan ihmetellä vielä enemmän. Tosin puolustusneuvoston asiakirjat ovat salaisia vielä runsaat 15 vuotta ensimmäistenkin vuosien osalta, mutta luottaisin silti arvostetun ammattimiehen näkemykseen.

Supistuksista huolimatta Tervasmäki on saanut kokonaisuuden säilymään täsapainoisena. Onpa alkuun saatu vielä mahtumaan taustatekijöinä puolustusneuvosto ennen sotia sekä sotien aikana ja puolustusrevisio kohta sotien jälkeen. Erityisesti nykyisen puolustusneuvoston syntytekijät lukija olisi mielellään nähnyt laajempaan selvityksenä, sillä niihin tuntui mahtuneen monenlaista esitystä, selvitystä ja mielipidettä.

"Puolustusneuvosto vuosina 1958-1983" on erinomainen tiivistelmä aikamme puolustuspoliittisista toimenpiteistä. Oikeastaan se tulisi sisällyttää oppikirjaksi sotilaskoulutuksessa käytettäväksi - yleisemminkin kuin vain SKK:n pääsyutkintoon, minne se tulee jo seuraavalla kerralla (?).

MSi

Ykköslehti Vaasan läänissä

VAASA

on luotettava tiedonvälittäjä
Pohjanmaalla

ABSO muovi

Alihankintatyönä ruiskupuristettuja muovituotteita.

TURKU
puh. (921) 421538

Puutavaraa ja puusepäntöitä MASAN PUU Matti Lammela

Pori, Ruosniemi. Puh. 939-33 660

Kalusteita liikelaitoksille sekä omakotitalouksiin.

HYVÄ
KALUSTEKAUPPA!

A. MUSAKKA KY

TEHTAANTIE 10 KEURUU PUH. 20282



ORIMATTILAN SIIVOUSPALVELU

Puh. 918-72 904

HAMMASLABORATORIO AARNO KOIVUNEN

Savonkatu 10
74100 Iisalmi 10
Puh. 977-21668

Pohjolan Romu Oy

Sammaltie 67 90600 OULU 60
Puh. 981-301 571

Asiantuntevaa kiinteistö- ja huoneistopalvelua

LKV Esplanaadin Notariaatti Ky

Fredrikinkatu 30 A 4 00120 Helsinki 12
Puh. (90) 645 281 ja 608 852

ORIVEDEN SANOMAT

PL 33, 35301 Orivesi, puh. 935-2352

KUKKATUKKULIIKE TÖÖLÖN KUKKAPISTE

Nordenskiöldinkatu 3 b
Helsinki 25 Puh. 416884

AMMATTITAITOISTA KUKKAPALVELUA
NYT UUSISSA TILOISSA

Parolan Kukkakauppa

917-712 277

RUUKIN APTEEKKI

92400 Ruukki
Puh. 982-71044

VIEREMÄN APTEEKKI

74200 Vieremä
Puh. 977-84 008

SONKAJÄRVEN APTEEKKI

74300 Sonkajärvi - Puh. 977-61 515

VESIJOHTOLIIKE HELMER LAAKSO & KUMPP.

24240 Salo, Katrineholminkatu 8
Puh. 924-3493

MITALIT ● MERKIT
MYÖS VALAEN

JALOSEPOT OY



Keskikankaantie 34
15870 SALPAKANGAS PUH. (918) 802042

KADETTI- KUNTA

HALLITUS

			OSOITE	PUHELIN
Puheenjohtaja	kenrm	M Vanonen	PE Oper.os PL 919 00101 Hki 10	90-625 801
Varapuheenjohtaja	kom	J Pajala	PE Oper.os PL 919 00101 Hki 10	90-625 801

VALTUUSKUNTA

Puheenjohtaja	kenrl	J Pajula	Viipurint. 21 A 7, 13210 Hämeenlinna 21	917-68 771
---------------	-------	----------	---	------------

TOIMISTO

Toiminnanjohtaja	kom	R Waris	Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15	90-665 137
Toimistonhoitaja	rva	M Lehtinen		90-665 739

Kadettiipiiri

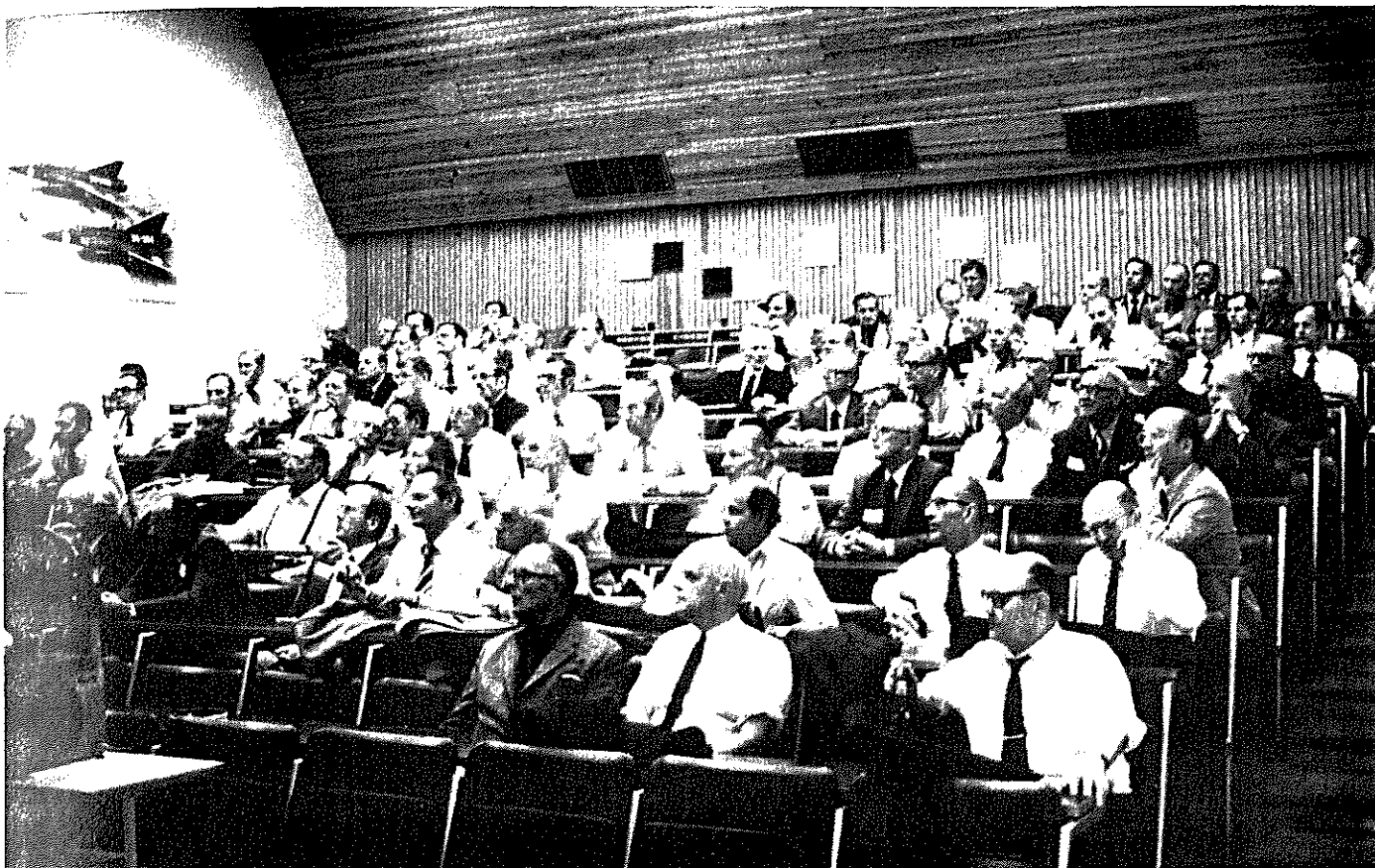
Sihteeri

Osoite

Puhelin

Helsinki	kapt	A Lankinen	SKK, PL 266, 00171 Hki 17	90-177 791
Itä-Uusimaa	kapt	I Kianto	Varuskunta rak. 2 D 24, 04300 Hyrylä	90-255 233
Lahti	ltn	K Karmala	HämRJP, PL 6, 15701 Lahti 70	918-40 811
Hämeenlinna	kapt	J-P Mustonen	PsPrE, PL 5, 13701 Parolannummi	917-207 218
Länsi-Uusimaa	ylil	Ö Björkman	UudPr, PL 5, 10641 Dragsvik	911-13 760
Riihimäki	ylil	A Salo	Ek/ViestiR, PL 5, 11311 Riihimäki 31	914-35 071
Turku	ylil	P Laiho	TurItPsto, PL 5, 20811 Turku 81	921-359 200
Niinisalo	ylil	M Soini	SatTR, PL 5, 38841 Niinisalo	930-36 050
Säkylä	ylil	J Roinne	Erkintie 3, 27800 Säkylä	938-70 200
Pirkka-Häme	kapt	E Helorinne	TamISpE, PL 37, 33541 Tampere 54	931-615 440
Keski-Suomi	ylil	T Laine	KSpionP, PL 5, 42721 Keuruu 2	943-192 223
Pohjois-Kymenlaakso	ylil	V Lillberg	Pilvilinna C 30, 45100 Kouvola 10	951-21 161
Etelä-Karjala	ylil	P Koljonen	UudRP, PL 5, 53901 Lappeenranta 90	953-12 900
Mikkeli	kapt	Y Peltola	MikSpE, PL 57, 50101 Mikkeli 10	955-10 777
Savonlinna	kapt	R Natunen	Heikinpohjant. 2 d B 9, 57100 Savonlinna 10	957-22 704
Hamina	kapt	L Lind	Sibeliuksenk. 1 b B 13, 49400 Hamina	952-43 020
Kuopio	maj	J Ruutu	Puijonsarvent 29 E 24, 70260 Kuopio 26	971-222 422
Pohjois-Karjala	kapt	R Uusitalo	PL 15, 81701 Lieksa	973-80 171
Vaasa	ylil	J-E Juslin	VaaRPsto, PL 61, 65101 Vaasa 10	961-114 361
Seinäjoki	kapt.	E Kaakinen	SeiSpE, PL 100, 60101 Seinäjoki 10	964-21 983
Kokkola	kapt	K Pökkä	KokSpE, PL 24, 67101 Kokkola 10	968-14 466
Oulu	ylil	K Hilden	1 ErVK, PL 96, 90101 Oulu 10	981-224 833
Kainuu	ltn	J Kuntsi	Rak 4 C 18, 87600 Kajaani 60	986-25 751
Lappi	ltn	T Härkönen	RovItPsto, PL 5, 96961 Rovaniemi 96	991-61 451
Kadettioppilaskunta	kad	J M Valkeajärvi	KadK, PL 7, 00861 Hki 86	90-68 601

Evp-upseerit kertaamassa



Ohjusilmatorjunnan esittely kiinnosti evp-upseereita.

Länsi-Uudenmaan Sotilaspiirin Esikunta järjesti toukokuussa kolmannen kerran alueensa evp-upseereille tarkoitetun perehdyttämispäivän. Edelliset kertauspäivät oli järjestetty vuosina 1979 ja 1981.

Sotilaspiirin päällikön eversti Pertti Envallin kutsu lähetettiin sotilaspiirin alueella asuville 250 evp-upseerille.

Hyrylässä Helsingin Ilmatorjuntarykmentissä ja Tuusulan

Taistelukoulussa kauniin kesäpäivän aikana 24. toukokuuta läpiviety "kertausharjoitus" oli saanut mukaan 100 evp-upseeria, luutnantista kenraaliin saakka.

Kertauspäivän ohjelmaan kuului ohjusilmatorjunnan ja Taistelukoululla toimeenpantavan upseerikoulutuksen esittely. Nämä esittelyt tapahtuivat eversti Rauli Helmisen ja eversti Hannu Särkiön johdolla.

Päasesikunnan koulutus- ja suunnitteluosastojen päälliköt eversti Petter Parikka ja eversti Juhani Niska selvittivät kuulijakunnalle omien toimialojensa kehitysnäkymiä. Maanpuolustuskurssien johtajan apulaisen tehtävistä Hämeen Jääkäripataljoonan komentajaksi siirtynyt everstiluutnantti Jussi Hautamäki esitti katsauksen Suomen sotilaspoliittisesta asemasta.

Evp-upseerien kertauspäivä päättyi päivälliseen ja illanviettoon Taistelukoululla. Päivän aikana käydyissä keskusteluissa tuli konkreettisesti esille vakinaisesta palveluksesta jo erossa olevien upseerien halu olla mukana maanpuolustuksemme kehitystyössä. Myös jokainen evp-upseeri on maanpuolustaja ja siksi tärkeä tämän päivän puolustusvoimille.

HALUTAAN OSTAA

punotut majurin olkaimet

(myös käytetyt)

Tarjoukset: O Häyry

Välskärinkatu 3 A 8 Hki 26
puh 44 22 64 (klo 9.00–12.00)

MERKKIPÄIVÄLUETTELO 1984

Seuraavassa Kylkiraudassa julkaistaan luettelo Kadettikunnan jäsenistä, jotka vuoden 1984 aikana täyttävät 90, 85, 80, 75, 70, 60 tai 50 vuotta.

Niitä, jotka eivät halua syntymäpäivätietoaan julkaistavan, pyydetään ilmoittamaan siitä Kadettikunnan toimistoon 31.10.1983 mennessä. Luetteloon voidaan toivomuksen mukaan merkitä asianomaisen kohdalle matkoilla, ei vastaanottoa tms.

Toiminnanjohtaja

Tuotteitamme myyvät Vaasan talousalueen
hyvin varustetut liikkeet.

VÖYRINPOIKA

Leipomo- ja konditorialiike
Oy Ecce-re Ab

Vöyri Puh. (961) 56044, 56021

J. MYLLYNIEMEN LEIPOMO JA BAARI

63100 Kuortane
Puh. 965-54 293

Jussilan Leipomo Oy

Takojankatu 6
33540 Tampere 54
Puh. 931-550 180



MAITOTUOTE OY

Kuussillantie 16
01230 Vantaa 23, Puh. 8764414

Oy Multor Ab

KIRJA JA OFFSETPAINO

Lönnotinkatu 32 A, 00180 Helsinki 18, puh. 640654

SUOMI-ARPA

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö

TOPSTYLE KY

Savonkatu 23 — 45100 KOUVOLA 10
Puh. 951-11 842

HÄMEEN PUSSITEHDAS OY

Kuoppamäentie 5 (931) 26 615
33800 Tampere 80

KEKSI-, KORPPU- ja RINKELITEHDAS

PIEKSÄMÄEN KESKI

PIEKSÄMÄKI,
Keskuskatu 24, puh. 958-11 898

KESKIKYLÄN KAUPPALEIPOMO KY

JALASJÄRVI
☎ 964-560 360

NELO leipoo suussa sulavaa...

JALKARANNANTIE 20, 15110 LAHTI 11
PUH. 918-20866

Tmi Aug Ääri

TAMPERE

ROVANIEMEN KAUPPA OY

Varastotie 1 96100 ROVANIEMI 10
PUH. 991-13641

KESKUS-KAUPPA U. VÄISÄNEN

89200 Puolanka
Puh. 987-51 087

KAAKON RAJAKAUPPA OY

Kauppalankatu 12,
Kouvola
Puh. 951-16 977



KUN KÄYT KUOPIOSSA
Poikkeus ensin Partasella

Näet talon täynnä
tarjouksia:

- matkamuistoja • lölöjä • lahjoja •
ja käyttötavaroita

PARTANEN OY

Kauppak 32
KUOPIO puh 116 754

CARLSON
KAUPPAKATU TORI

PARTANEN OY

SYV

HAAVA-
RIEMEN
KATU

TAVARATALO

TUUSULASSA TUNTUI KAADERIHENKI

Eikö tunnu enää! Tottahan tok! Onko tekijä saanut käskyn kirjoittaa? Onko hän piirin sihteeri? Ei. Kirjoitus kertoo vuosijuhlatunnelmista niille, joita näissä tilaisuuksissa ei nähty. Toivon mukaan nähdään ensi kerralla!

Palaan menneen talven lumiin – Itä-Uudenmaan kadetti-piirin vuosijuhlatilaisuuksiin.

Itä-Uudenmaan kadetti-piiriin kuuluu noin kaksisataa jäsentä. Heistä peräti kuusikymmentä, joukossa evp -jäseniä, osallistui tammikuun hämärässä Tuusulan sankarihaudalla järjestettyyn seppeleenlaskutilaisuuteen.

Tilaisuudessa puhui everstiluutnantti Mikko Virrankoski mainiten mm.: "Itsenäisyytemme säilyttäminen on vaatinut lukuisissa sankarihaudoissamme lepääviltä sotilailta raskaimman uhrin. Heidän joukossaan lepää myös lähes 500 upseeriveljeämme, mikä on noin 17 prosenttia vuoteen 1945 mennessä valmistuneista kadettiupseereista. Muutamilla kursseilla talvisodan molemmin puolin kaatuneita oli yli 30 prosenttia. Lisäksi oli vaikeasti tai lievästi haavoittuneita saman verran.

Näiden raskaiden vaiheiden suomalaisten elämäntyö kiteytyy Sotainvalidien Veljesliiton tunnuskausesta uhrin ansiosta lippu liehuu.

Nyt on meidän ikäpolvemme vuoro seisoa eturivissä Suomen lippuvartiassa. Meidän on työkenneltävä uupumatta ja jatkuvasti valtiojohtomme määrittämien turvallisuuspoliittisten päämääriemme hyväksi. Se ei riitä, että me teemme tunnollisesti päivätyömme. Tahtoa ja tarmoa pitäisi riittää myös vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön esimerkiksi oman järjestöemme Kadettikunnan riveissä. Meidän on tultava ulos varuskunnistamme ja mentävä siviiliyhteisöjen pariin voidaksemme toteuttaa yhtä Kadettikuntamme toimintapäämääristä, nimittäin kansallisen yhteenkuuluvuuden tunteen luojittamista ja maanpuolustustah-

don kohottamista, erityisesti nuorison keskuudessa. Sotilaallinen maanpuolustuksemme ei tule toimeen pelkästään hyvillä välineillä vaan siinä tarvitaan myös hyvää tahtoa. Me emme työskentele ketään vastaan mutta tarvittaessa kaikki Suomen puolesta."

Viikonloppuna pidettiin ohjelmallinen iltapukujuhla Taistelukoulun upseerikerholla. Kun osallistujat lähestyivät soitukujaa pitkin rakennuksen portaita, tahdisti kaksi rumpalia sisäänmenon. Ovet aukenivat. Juhlasaliin pääsi vain vartioitujen ovien läpi siten, että tulijat ilmoitettiin juhlallisesti, ennen kuin heidän sallittiin astua peremmälle. Oli mielenkiintoista seurata yhdessä seiniltä tuijottavien Taistelukoulun entisten

johtajien muotokuvien kanssa tulijoita: toiset tulivat sisään ylättyneinä, toiset vähän hämentyneinä.

Tervetulosanojen jälkeen alkoi pukukavalkaadi. Sisään marssi yksi kerrallaan eri aikakausien suomalaisiin asepukeihin sonnustautuneita sotureita. Seremoniamestari Risto Häkkinen kertoi pukujen taustoista – kiitos järjestösihteeri Juha Tetrin pukukokoelman. Esittelyä seurattiin kiinnostuneina mutta niin suomalaisen vakavana, kunnes tuli Talvisodan ja "Jermun" vuoro; Suomi -konepistooli roikkui kainalossa ja holkkitupakka irvisteli leukaperissä.

Illallisen jälkeen palautti juhlamestari mieliimme vanhojen tanssien taikaa. "On siitä ainakin kymmenen vuotta, kun viimeksi näitä tanssittu" kuului ääni joukosta. Myöhemmin seurasi nykyajan "vanhaa" tanssimusiikkia hyvän varusmiesorkesterin tahdissa.

Iltaan kuului puheita – ei pitkäpiimäisiä – ja tietysti "Juuhan Ville". (Mitenkähän tuo kirjoitetaan. Mikä on tämän viisun

historia?) Nuorimman osaksi lankesi puhe naisille. Sen piti kadetti Mikko Vainonen. Hän aloitti puheensa näin:

"Hyvät Naiset! Teille puhuminen on aina haaste. Muistanette mitä miehenne sanoi kosiessaan teitä? Eikö hän seonnutkin hiukan sanoissaan! Ainakin ääni katkeili. Ei siis ihme, että minuakin nyt jännittää tämä kunniatehtävä.

Sallinette minun lainata Eino Leinoa, vaikka olemmekin Aleksis Kiven tanhuilla. Näin Leino lausuu runossaan "NIIN SINUA KATSOIN NEITTI":

Niin sinua katsoin, neiti, kuin lapsi lelua uutta, niin sinua kuulin, neiti, kuin korpi kevätkäkeä kunnahalta kukkuvalta.

Kukuit kukkihin poveni, lauloit ilmi mun iloni, helkyit keväiset kaiut, herätit salon sävelet puroina porisemahan kanteleina kaikumahan tuulen viedä, toisen tuoda, vaaran vastahan sanoa.



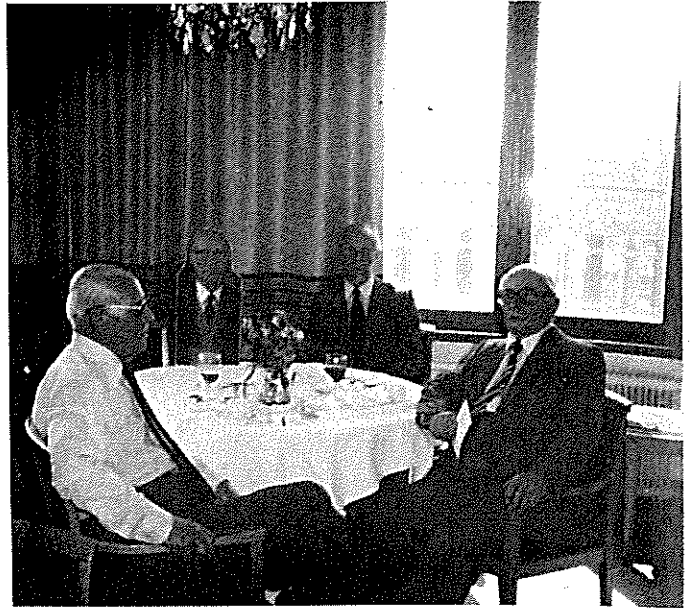
Puvut olivat ennen nykyisiä koristeellisempia.

KURSSI- KUULU- MISIA

4. Kadettikurssi 60 vuotta

Tasan 60 vuotta tuli kuluneeksi 16.5.1983. Toukokuun 16. päivä 1983 tuli kuluneeksi tasan 60 vuotta siitä kun 4. Kadettikurssi päättyi ja kadetit nimitettiin virkoihin. Kurssin 60 hengen vahvuudesta on enää jäljellä 10 %. Kuvan esittämällä juhlalounaalla oli läsnä 4 henkeä. Yksi kadettiveli on ulkomailla ja yksi oli sairaana. Kurssilaisten keski-ikä on 82 vuotta.

Kurssi on kokoontunut vuosittain toverilounaalle Helsinkiin keväällä ja syksyllä, mutta tästä lähtien kokoontuminen jäänee yhteen kertaan vuodessa osallistujien vähetessä ja vanhetessa. Mukana olivat kenrm Lauri Sotisaari, evl Yrjö-Sakari Hämeen-Anttila, evl Kaino Oksanen ja maj Mikael Sarvela.



4. kurssi 16.5.1983

14. Kadettikurssi 51 vuotta

14. Kadettikurssi vietti 51. vuotisjuhlaansa Helsingissä Kattajanokan Kasinolla lauantaina 14.5.83. Läsnä oli yhteensä 20 henkilöä, joista 13 kadettitoveria ja 7 "daamia", näistä 3 edusti edesmenneitä miehiään. Veikko Koppisen toivotettua kaikki tervetulleiksi luettiin kurssin vuosikertomus, missä mm. palautettiin mieliin onnistunut 50. vuotisjuhlan vietto vuosi sitten Lahden Messilässä. "Kadettivääpelimme" esitti ko juhlan yhteydessä toimeenpannun runokilpailun aikana aloittamansa runon, joka ei silloin vielä ennättänyt tulla valmiiksi ja joka on tallennettu kursin arkistoon. Veikko Koppinen ehdotti, että vastaisten kurssikokousten alkajaisiksi esitettäisiin yhdessä seuraava tunnuslause 60 vuoden vanhan husaarin säkeellä, joka nyt-

kin lausuttiin:

*"Tato tii, tato taa,
ei väistyä saa,
nyt kaikista kallein on
syntymämaa.
Huraa!"*

Muisteltiin viime vuotisen kokouksen jälkeen riveistämme poistuneita kolmea kadettitoveria, Lauri Lainetta, Toivo Yläkaria ja Veikko Elovaaraa, hetken hiljaisuudella, minkä jälkeen lauloimme yhdessä B.H. Cruselin säveltämän "Oi terve Pohjola". Tämän jälkeen jatkui yhdessä lounaan ja vilkkaan seurustelun merkeissä, jolloin mm. Veikko luki sepittämänsä runon "Karpaloinen, kurjenmarja". Runo tallennetaan kurssimme arkistoon.

Kadetti nro 858



15. Kadettikurssi 50-vuotias



15. KADETTIKURSSI 50-vuotisjuhlakuvassa

vasemmalta alarivissä:

P. Ervi, T. von Essen, O. Ahos, C-O. Lindeman, Y. Markkanen, J. Jarkka,

ylärivissä vasemmalta:

E. Kokko, M. Sirén, O. Vehviläinen, U. Leskinen, P. Heinänen, R. Oksanen, M. Avela, T. Kallio, V. Raitia, A. Soiniemi.

Juhlapäivää vietettiin Helsingissä 16.5.1983. Kurssin edustajat suorittivat kunniakäynnin Hietaniemen sankarihaudalle ja Suomen Marsalkan paadelle.

Päivän merkeissä luovutettiin rahasumma kadettikunnalle Vanhojen kaaderien rahastoon.

Iltaa vietettiin ravintola Seurahuoneen juhlavissa tiloissa. Eräille tapaaminen oli ensimmäinen vuosikymmenien jälkeinen. Useita puuttui joukosta terveydellisistä syistä. Paikalla oli 16 veljeä ja 12 daamia. Kursivanhin evl Pauli Ervi lausui saapuneet tervetulleiksi alkucocktailin myötä. Kadettivel-

jemme Mikko Sirenin säveltämän kurssimme kunniamarssin, Kadettimarssin, saattamana siirryttiin valmiiksi katettuun illallispöytäan. Seurustelun lomassa kenrm Martti Avela muisteli tapahtumia kurssimme taipaleelta ja evl Torsten von Essen puhui naisille.

15. Kadettikurssi kävi koulunsa "vanhaan hyvään aikaan", jolloin koulu vielä sijaitti Munkkiniemessä ja kesät touhuttiin Pääskylahden leirillä Savonlinnan liepeillä. Hilpeinä muistuvat mieliimme sen aikaiset kartanpiirustusharjoitukset ja jopa venäjänkielen oppitunnit oma-

laatuisten opettajapersoonallisuuden ansiosta. Mutta kurssissa ja Herran nuhteessa elettiin, siitä piti huolen mm. kadettikompanian päällikkö, majuri "Pinkka" Lagus, myöhemmin maineikas panssarikenraali. Kannusten kilinä käytävässä merkitsi hänen saapumistaan iltahuutoon ja nosti jännitystä. Tuomio "rajotun rankaisemaan" tiesi asianomaisille kaikkea muuta kuin lieviä seuraamuksia.

Muistamme myös koulun johtajan, eversti, sittemmin jalkaväenkenraali "Pappa" Laatikaisen rehevän olemuksen. Dramaattinen oli hänen kurssillem-

me pitämän päättäjäispuheen loppu: "Suomi-äiti surisi, jos se tietäisi, millaisia upseereja se saa." Tuo purkaus aiheutui siitä, että päivää ennen ylentämistä kurssilla oli tutustuminen panssarilaiva Väinämöiseen. Jokunen kadetti käytti tilaisuutta hyväkseen, livahti kaupungille ja kärysi.

Kurssiltamme valmistui 66 upseeria, joista on elossa 26. Koulun aloittaneista kaatui sodissa 16 ja vammautui 8. Moni erosi armeijasta sotien jälkeen ennen täyttä eläkeikää.

V.R. (Viljo Ratia)



20. Kadettikurssi 45 vuotta

20. kurssi vietti 45-vuotisjuhlaansa 16.5.1983 Tampereella. **Kauko ja Kaisu Heikkilä** huolehtivat juhlapäivän järjestelyistä.

Kalevankankaan sankarihaudalle suoritettu kunniakäynti aloitti juhlapäivän ja seppeleen laskijoina olivat **Mikko Sisto,**

Aki Marte ja Teuvo Raimoranta. Lounaan ja kulttuuripitoisen Tampereen katselukierroksen jälkeen vierailtiin Kauko ja Kaisu Heikkilän kotona. Siellä nähtiin kauniiden mannekiinien esittävän tamperelaista muotia vieraitten innostavien aplodien

saattelemana. Nykymuoti havaittiin hyvin romanttiseksi.

Juhlailalliset olivat ravintola Katrillissa. Kaadereita oli mukana 22 eli selvästi yli puolet kurssin tämän päivän vahvuudesta, mikä on 40.

20. Kadettikurssi kokoontuu

nykyisin kahdesti vuodessa, syys- ja kevätkauden lounastilaisuuksiin. Edellinen maakuntakäynti oli pari vuotta sitten Turkuun.

Kadetti nro 1453

25-vuotisjuhla Ivalossa 7.–8.5.1983

42. kadettikurssilla meri- ja lentokadettiveljineen on muille kurssijuhlilla suunnitteleville oiva neuvo annettavana: Jos haluatte juhlinne ennätysosanoton, menkää mahdollisimman pohjoiseen. Näin teki tämä 1958 val-

mistunut joukko ja sai mukaan peräti 51 osanottajaa.

Juhlan isännöisyys oli uskottu vast'ikään eläkevaariksi siirtyneen Juhani Herrasen vankkoihin lappilaiskouriin. Näiden kourien ohjauksessa ohjelma

pyörikin varmoin, tyyliikkäin ja juhlallisoin kääntein runsaan vuorokauden mittaisena kavalkadina.

Suurin osa juhlijosta saapui Ivaloon lentäen. Suoraan kentältä siirryttiin Ivalon rajakomppa-

niaan, jonka päällikkö, majuri Piironen oli järjestänyt vierailijoille mielenkiintoisen parituntisen, joka sisälsi näytteitä sissikoulutuksesta, antoi tietoa Lapin rajamiehen toimista ja taidoista yleensä ja päättyi kull-



42. kurssi Saariselällä

huuhdonta-äytökseen, jonka aikana huutoja ehti myös tehdä kaupat vanhasta valtausoikeudesta kurssiveli Seppo Hintikan kanssa. Hinta oli yksi kultahippu, jonka paino jääköön kaupan osapuolten salaisuudeksi.

Pääjuhlan pitopaikkana oli Saariselän retkeilykeskuksen mahtava kelojuinen päärakennuksen juhlahuoneisto. Jo alkukimara antoi aavistuksen siitä, että ainakaan tarjoilu ei tulisi jättämään toivomisen varaa. Etelän pois pilattua ihmistä hemmoteltiinkin pitkin iltaa toinen toistaan ihmeellisimmillä makuelämyksillä. Ohjelmallisen puolen aloitti kurssin ikäpresidentti, kirjailijankin jo varsin tunnetuksi tullut Pentti Tikkanen, julkaisemalla päiväkäskynsä. Juhlan kohokohdaksi muodostui kadettiväapeli Aku Karvisen syyttävä puhe, jossa hän voimakkaasti korosti kadettivel-

jeyden alati velvoittavaa elämäntehtävää, isänmaan pyyteettömänä palvelijana pysymistä, suoraselkäisyttä ja kestävyyttä.

Illan vanhetessa ajatukset siirtyivät yhä enemmän nostalgisiin muistelmiin aina neljännesvuosisadan taakse. Näihin tunnelmiin auttoi myös osaltaan kulttuurikadetti Esko "Nenä" Niemisen osalle tullut puhe, jonka aiheen kadettiväapeli oli kaukoviisaasti määrittänyt otsikolla "vaimoillemme", jolloin sanoma voitiin keskitetysti osoittaa niille ihmeellisille olennoille, jotka ovat jaksaneet vaeltaa urhoollisesti mukana pyörien alati liikkeellä olevassa upseerikarussellissa.

Loppuilta sujui innokkaan pyörähtelyn ja pienten juorupiirien vuorotellessa, kaikkien yrittäessä parhaansa mukaan todistaa, että ikäpresidentin päiväkäskyssään onastelema ukkoutuminen ei ollut mailla halmeilla

havaittavissa.

Seuraavana aamuna kurssi työnty jo hyvissä ajoin kuulakkaaseen Lapin kevätilmaan, siirtyäkseen Tankavaaraan, tutkimaan Lapin kullankaivuun historiaa. Oli äitienpäivän aamu ja jokaisen kainaloisen rintapieltä koristi isäntä-Jussin ja kadettiväapeli-Akun huomaavaisesti junailema ruusu.

Juhlakokouksessan kurssi totesi, että sen 68 valmistuneesta on jäljellä 65 veljeä. Näistä oli Ivaloon sonnustautunut 28, joten osallistumisprosentti lähenteli viittäkymmentä. Ilahtuneina ja hyväksyen otettiin vastaan kurssiveli "Uffe" Ulfssonin kutsu saapua viettämään 30-vuotisjuhlaa Ahvenanmaalle, jonne veli Uffe lienee siirtynyt jo nyt asustelevaan ilmeisesti varta vasten juhla valmistelujen aloittamiseksi ajoissa.

Ivalon lentokentällä kurssi jätti haikeat jäähyväiset Herrasen isäntäpariskunnalle. Tunnelmat olivat korkealla ja jokainen vakuutteli toisilleen tyytyväisyyttään siitä, että oli päättänyt lähteä tälle pitkälle matkalle, joka oli ylittänyt odotukset suuremmoisella tavalla. Mutta vielä paluumatkalinkin kurssin ohjelma jatkui. Aina vitaalinen kurssiveli, jo varhaisessa vaiheessa liikelämän palvelukseen siirtynyt Jyrki Loikkanen piti omalta osaltaan huolta henkisen vireen säilymisestä tyrkkäämällä osantajien kilvoiteltavaksi videopelin. Kiihkeän kilvan tuloksena todettiin merikadettien kadettiväapeli Pentti Väyrysen henkilökohtaisten ATK-aivojen tehneen vähiten virhelaskelmia ja hän sai koneen Vaasaan laskeutuessa kilpailuvälineen omakseen.

Kadetti nro 3624

52. Kadetti- kurssi 15 vuotta

Kuluneen kevään aikana täyttyi 52. Kadettikurssi mittavat 15 vuotta. Tapauksen kunniaksi oli 26.3.1983 kokoontunut Kadettikoululle 56 kadettiveljeä, useimmat daamiensa kanssa.

Koululla tutustuttiin Kadettikoulun nykyiseen opetukseen ja juotiin kahvit. Lisäksi pidettiin kurssikokous, jonka aikana perustettiin 52. kadettikurssin kukkaisrahasto ja kaavailtiin seuraavaa laajempaa kokoontumista 5 vuoden kuluttua Pohjois-Suomeen. Rattoisaa iltaa vietettiin sen jälkeen Säästöpankkiopistolla, jossa päämajoitustemastarina toimi ansiokkaasti kadettiveli K G Wallander.

Kurssimme aikainen Kadettikoulun johtaja kenraali M Haaksalo tervehti sähköitse kurssiamme ja toivoi uljaalle kadettikurssillemme menestystä. Yhteinen kiitos tavoittakoon tässä yhteydessä järjestelytoimikunnan. Terveiset koko kurssille. Ensi kerralla liikkeelle vielä runsaslukuisemmin.

Kadetti nro 5191



Sa-kuva

17. Kadettikurssin edustajat

Evl (evp) Å Åström ja Evl (evp) T Yrjö-Koskinen luovuttivat kummikurssin stipendin 67. Kadettikurssin priimukselle Ltn (Kadalik) H Lagukselle.



52. kurssi

**Keskustan
viihtyisä
lounaspaikka**
Rautatiekatu 19-21 Lahti,
puh. 25116



**RAVINTOLA
KATAJANOKAN KASINO**

Puh. 653401
Laivastokatu 1 00160 Helsinki 16
— tervetuloa herkuttelemaan —



LOMAKOHTEEKSI LEVIN LOMA

Todella kauniit näkoalat Levitunturilla.
Patikka ja lenkkeilymahdollisuudet hyvät.
Erinomaiset laskettelurinteet.
Tarjoamme täysihoidon 2—4 ja 6 hengen
huoneissa.

LEVIN LOMA

Tiedustelut suoraan 994-81 199 Kittilä,
Sirkka tai 962-71 005

Tehokas liikelounaspaikka.
Tuhti Suomalainen ruoka.
Puotilantie 5 Helsinki Puh. 337852

Puotilan Kartano

Ravintola Kultajyvä

Torikatu 8
FORSSA
puh. (916) 11191

RAVINTOLA ZIVAGO

Anderš Pub
Saaristonkatu 12 Oulu
Puh. 981-223886

**LAPELA OY
Konepaja**

Rauma puh. 938-12 222

• Alihankintatöitä • Laivakorjauksia

ED OY ELEKTRO-DIESEL AB

Puh. 563 3011
Vanha Kaarelantie 28
01610 VANTAA 61

RAUMANTIEN PUU

Puh. 939-29211 ja 29412
Ulasoorin teollisuusalue
28600 PORI 60

**ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
JUKKA VUORI**

Uusikoivistontie 42 A 2
PORI Puh. 939-22551

— Linja-autoasemaa vastapäätä —

Helsingin Osakepankki
palvelupankki

**HÄMEENLINNAN
OSUUSMEIJERI**

Hämeenlinna
Puh. 917-23 301

RÄIHÄ KY

— MUOVILELUJA EDULLISESTI —

Murtokatu 5 Järvenpää
Puh. 90-287 495

**OSUUSKUNTA
POHJOLAN MAITO**

86600 HAAPAVESI
Puhelin 983-52 632

OY ELOPAK AB

Sisä- ja ulkomaalaukset

HELSINGIN MAALIPOJAT oy

Huoneistokorjaukset ja -saneeraukset

Siuntionkatu 6—8, HELSINKI 51
Puh. 90-737467, 7531353

ITSE ASIASTA

Ylennetty kenraaliksi
Valtanen Jaakko Joukamo 18.mek. 12.10.1983

Ylennetty kontra-amiraaliksi
Tikka Juha Yrjö Julius 25.mek. 12.10.1983

Ylennetty everstiksi
Lyly Pentti Juhani 36.k. 4. 6.1983
Niemenkari Aimo Antero 43.k. 1. 8.1983

Ylennetty everstiluutnantiksi
Nieminen Tauno Juhani 49.k. 4. 6.1983
Ulfsson Stig-Björn Erik 42.k. 4. 6.1983
Granroth Lars Gunnar 49.k. 1. 7.1983
Partanen Aulis Raimo Tapio 49.k. 1. 7.1983
Lamminparras Tuomo Ensio 46.k. 1. 8.1983
Simola Eero Antero 44.k. 1. 8.1983
Kunnari Heimo Kalervo 44.k. 1. 9.1983
Virtanen Pentti Johannes 48.k. 1. 9.1983

Ylennetty majuriksi
Ahtikari Eero Olavi 29.mek. 4. 6.1983
Eerola Erkki Lauri 46.k. 4. 6.1983
Grönqvist Ole Johannes 49.k. 4. 6.1983
Grönroos Tor-Björn Runar 49.k. 4. 6.1983
Hankaniemi Tapani Heikki 54.k. 4. 6.1983
Heinonen Seppo Aulis Ilmari 49.k. 4. 6.1983
Horsma Jarkko Uolevi 48.k. 4. 6.1983
Huhtanen Pertti Lauri Antero 31.mek. 4. 6.1983
Hurri Pentti Juhani 46.k. 4. 6.1983
Jaatinen Antero 49.k. 4. 6.1983
Jarva Leevi Leo Väinämö 49.k. 4. 6.1983
Jokinen Hannu Tapio 49.k. 4. 6.1983
Juvonen Kari Juhani 49.k. 4. 6.1983
Karjalainen Ilkka Aarne Tapani 49.k. 4. 6.1983
Loponen Esko Vilho Juhani 48.k. 4. 6.1983
Malmberg Pertti Antti 54.k. 4. 6.1983
Mustonen Usko Juhani 48.k. 4. 6.1983
Niemelä Eero Sakari 48.k. 4. 6.1983
Nokkala Arto Immo Juhani 54.k. 4. 6.1983
Oja Leo Kaarlo Mikael 49.k. 4. 6.1983
Puska Kauko Matti Antero 49.k. 4. 6.1983
Rovio Martti 48.k. 4. 6.1983
Sakko Teuvo Olavi Johannes 48.k. 4. 6.1983
Salpakari Seppo Ensio 45.k. 4. 6.1983
Sarkanen Leo Kalervo 50.k. 4. 6.1983
Savaste Kaarlo Ilmari 49.k. 4. 6.1983
Sivilä Paul Kaleva 48.k. 4. 6.1983
Suvinen Ilmari 49.k. 4. 6.1983
Syrjäsuu Urmas Ilmari Yrjänä 49.k. 4. 6.1983
Uusitalo Ilkka Kalevi 49.k. 4. 6.1983
Viding Heikki Juhani 49.k. 4. 6.1983
Volanen Rauno Aulis 50.k. 4. 6.1983
Dufva Tuomo Antti Oskari 50.k. 1. 7.1983
Iivonen Antti Armas 54.k. 1. 7.1983
Kaakinen Tauno Iisakki 49.k. 1. 7.1983

Kallio Markku Juhani 54.k. 1. 7.1983
Koverola Seppo Uolevi 50.k. 1. 7.1983
Laine Leo Raimo Olavi 54.k. 1. 7.1983
Latvio Esa Uolevi 50.k. 1. 7.1983
Piispanen Kari Antero 50.k. 1. 7.1983
Alasjärvi Jouko Armas 54.k. 1. 8.1983
Huhtala Jouko Antero 54.k. 1. 8.1983
Luostarinen Esko Juhani 52.k. 1. 8.1983
Ojanperä Seppo Juhani 51.k. 1. 8.1983
Pääkkönen Matti Johannes 51.k. 1. 8.1983
Haapala Esa Ilmari 54.k. 1. 9.1983
Jokinen Pekka Juhani 54.k. 1. 9.1983
Viita Paavo Juhani 50.k. 1. 9.1983

Ylennetty komentajakapteeniksi
Pöyhä Erkki Juha Antero 39.mek. 4. 6.1983
Ropponen Matti Juhani 38.mek. 1. 8.1983

Ylennetty kapteeniksi
Ahvenainen Sakari Väinö Ensio 60.k. 4. 6.1983
Jokela Hannu Kalervo 60.k. 4. 6.1983
Karvonen Markku Tapio 60.k. 4. 6.1983
Koskino Pekka Tapio 60.k. 4. 6.1983
Marttila Erkki Johannes 60.k. 4. 6.1983
Storgårds Karl Gustav Mikael 60.k. 4. 6.1983
Sundqvist Pertti Johannes 60.k. 4. 6.1983
Autere Jari-Matti Ensio 60.k. 1. 7.1983
Grönberg Stig-Göran 60.k. 1. 7.1983
Kääriäinen Juhani Mikael 60.k. 1. 7.1983
Laukka Tom Sigurd 60.k. 1. 7.1983
Luukkonen Hannu Tapio Alfred 60.k. 1. 7.1983
Miettinen Miika Risto Juhani 60.k. 1. 7.1983
Saari Olli Juhani 60.k. 1. 7.1983
Tikkanen Seppo Antero 59.k. 1. 7.1983
Bergius Panu Antti Sakari 59.k. 1. 8.1983
Kenttälä Sakari Veli Kullervo 59.k. 1. 8.1983
Lahtinen Pertti Veli 59.k. 1. 8.1983
Rantanen Markku Juhani 59.k. 1. 8.1983
Saari Simo Ilmari 59.k. 1. 8.1983
Seppänen Reijo Kalevi 60.k. 1. 8.1983
Heinrichs Karl Martin Mikael 59.k. 1. 9.1983
Korhonen Pentti Kalervo 59.k. 1. 9.1983
Rintanen Heikki Mikael 59.k. 1. 9.1983

Ylennetty kapteeniluutnantiksi
Taskinen Hannu Tapio 45.mek. 1. 7.1983
Varjokallio Seppo Matti Juhani 45.mek. 1. 7.1983
Toikka Juhani Markku Olavi 45.mek. 1. 8.1983

Myönnetty ero
Kenraali Sutela Lauri Johannes 22.k. 11.10.1983
Ev Tikka Olli Yrjö Julius 28.k. 4.10.1983
Komdri Hirvonen Lasse Seppo 27.mek. 1. 2.1984
Evl Harjula Toivo Johannes 41.k. 1. 7.1983
Evl Kavela Heikki Juhani 29.mek. 1. 9.1983
Evl Hänninen Aaro Arvid 34.k. 24.11.1983
Evl Saikkonen Pauli Johannes 40.k. 1. 2.1984
Kom Back Matti Ilmari 30.mek. 1. 9.1983
Kom Tuomi Osmo Onni 29.mek. 1. 2.1983
Maj Vaara Aarno Kalevi 37.k. 1. 7.1983
Maj Saharinen Seppo Emil 47.k. 28. 7.1983
Maj Sillman Eero Edvin 43.k. 1. 9.1983
Maj Korhonen Reijo Kalevi 44.k. 1. 2.1984
Maj Järvinen Tapio Lauri 39.k. 1. 2.1984
Kapt Kytöpuro Kaj Martti 52.k. 23. 6.1983
Kapt Hemilä Seppo Juhani 58.k. 1. 7.1983
Kapt Juholin Olavi Johannes 54.k. 1. 9.1983
Kapt Ojanen Risto Erik Jalmari 49.k. 1. 2.1984
Ylil Kallio Markku Heikki Johannes 63.k. 1. 7.1983



HUOLTOASEMA K. TOUKONEN

Joensuu, Rantakatu 21
Puh. 973-24535



-huoltamo Lauri Juntunen Ky

88600 SOTKAMO puh. 986-60641

Tervetuloa hyvän palvelun asemalle



HUOLTO SEPPO HÄMÄLÄINEN

Puh. 913-22 608 ja 22 788
03100 Nummela

Väri- ja tapettiliike H. NYGÅRD

38600 Lavia, Puh. 939-571 235

AMV-ERISTE OY

Svartböle
04130 Nikkilä
Puh. 90-8746417

Abecita Oy Vaatetustehdas

62100 Lapua
Puh. 964/388 311

ETELÄ-SUOMEN VOIMA OY

Piispankatu 22, 06100 Porvoo 10
Puh. 915-142 233

SÄHKÖKORTTELI OY

Åkerlundinkatu 5 A 33100 Tampere 10
(931) 34 110

Erä-Jahtista
eränkävijän varusteet.
• ASEET • PANOKSET • REPUT
ERÄ-JAHTI
Kerhula Saksala
ark. 9.00-18.00
lau. 8.00-13.00
Puh. 85624

Karjalan Kassa ky

Kassa-konttorikone- ja viihde-elektronikka huolto
Lappeenranta kauppakatu 29-31, Sokos alakerta
puh 953-16361, 11900/145 auto 94040/53437

PIETARSAAREN SEUDUN PUHELIN OY

68600 PIETARSAARI Alholmankatu 3

oy vesirakentaja

Lapinrinne 1 B, 00180 Helsinki 18, puh 6942344

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO VELI PETERI

Olavinkatu 34 (Linnahovi)
SAVONLINNA
RANTASALMI Osuuspankin talo
(aikavaraukset) Puh. 957-23036

VIIPURIN HIILI JA KOKSI OY (VI-HI-KO)

Hamina, puh. 952-54 109, 54 600



LÄMPÖTEKNILLISTÄ SUUNNITTELUA



Lunkintie 1 90460 Oulunsalo
Puh. 981-482 155, 482 177

IN MEMORIAM

**Eversti
Mattila**
Aimo Ensio
s 16.10.1906
k 17. 4.1983
Kad N:o 657
11. kurssi

**Eversti
Karanko**
Väinö
s 5.4.1901
k 24.4.1983
Kad N:o 466
8. kurssi

**Majuri
Löfman**
Jorma Kalevi
s 18.6.1934
k 14.5.1983
Kad N:o 3826
44. kurssi

**Kapteeni
Repo**
Risto Johannes
s 7.3.1929
k 14.3.1983
Kad N:o 3716
42. kurssi

**Kapteeni
Lindholm**
Kurt Allan
s 11.4.1920
k 11.4.1983
Kad N:o 2511
26. kurssi

**Majuri
Kavander**
Karl Gustaf
s 26.8.1912
k 2.6.1983
Kad N:o 1156
17. kurssi

**Majuri
Jaakonkari**
Jaakko Johannes
s 2.5.1906
k 5.6.1983
Kad N:o 679
11. kurssi

**Majuri
Huttunen**
Heikki Pellervo
s 2.12.1906
k 11. 6.1983
Kad N:o 1261
18. kurssi

**Everstiluutnantti
Louhia**
Reino Oiva Ilmari
s 12.11.1904
k 14. 6.1983
Kad N:o 597
10. kurssi

**Majuri
Nohrström**
Walter Ensio
s 22.8.1898
k 29.6.1983
Kad N:o 110
2. kurssi

**Everstiluutnantti
Länsman**
Seppo Lauri Ensio
s 29.6.1930
k 10.7.1983
Kad N:o 3309
37. kurssi

**Majuri
Paavola**
Ahti Ilmari
s 27.11.1900
k 22. 7.1983
Kad N:o 458
8. kurssi

**Everstiluutnantti
Airo**
Aimo Akseli
s 15.6.1908
k 27.7.1983
Kad N:o 1254
18. kurssi

**Everstiluutnantti
Winqvist**
Åke Gustaf
s 6.3.1913
k 2.8.1983
Kad N:o 1370
19. kurssi

**Majuri
Vuorikari**
Vesa Kalevi
s 22.9.1935
k 17.8.1983
Kad N:o 3969
45. kurssi



**LÄMMÖNERISTÄ
SELLUVILLALLA**

SELLUVILLA on sellukuitua kyllästettyinä mineraaleilla.

Selluvillalla eristät tehokkaasti
- yläpohjat - seinät - lattiat

Valitsemalla SELLUVILLAN, minimoit
energiakustannukset.

Käänny lämmöneristysasioissa
puoleemme.

**UUDENMAAN
PUHALLUSERISTEVILLA OY**
07500 ASKOLA, puh. 30295



Kiellatupa

Kielajoki, 99910 Kaamanen
Puh: Tel: 997-64121

KARIGAS-
NIEMEEEN 38 km ←

28 km

5 km

KAAMANEN

INARIIN 32 km

**HOIDA
KUNTOASI!**

Tule talvi/kesälomalle
viihtymään ja liikku-
maan puhtaassa luon-
nossa ohjaajamme
opastuksella.
Hyvät saunat ja kotoi-
nen ruoka.
Kielitaitoista palvelua



**TORIMARKET
ERKKI NISKANEN**

Keuruu puh. 943-20219



**VALINTA
KAARTOJÄRVI**

KERAVA puh. 245104



**RAUTA
MAATALOUSKESKUS
ISOMÖTTÖNEN KY**

Puh. 989-3191
93600 Kuusamo



**UUDEN SUMMAN
-VALINTA**

Puh. 952-55102
49420 Hamina 2

**SIMON
KYLÄN**



**- VALINTA
ERKKI GLAD**

Simonkallio puh. 90-832054



TÄHKÄPÄÄ

edullinen – monipuolinen

46900 INKEROINEN
Päätie 25, puh. 951-71955 tai 71954



-VALINTA MATSINEN

Puh. 975-21072
Mähkö 81720 Lieksa 2



-HALLI AKU

om. Aulis Kujala
35990 Kolho
puh. 934-456 065



- MYRRVALINTA

Uomatie 15
01600 Vantaa 60
Puh. 90-531867



-HALLI KURVINEN

ILOMANTSI
Myymälä 974-21236
Konttori -21565



Luottamuksellista kauppaa
27 vuotta

VALINTA KISAKULMA

Valtatie 12 90500 Oulu 50
Puh. 981-344329



-HUHTATORI

Olavi Kinnunen
Koskenalantie 5
Seinäjoki
Puh. 964-142224



**KHALLI
Saturnus**

Avoinna Ylivieska
Ark. 9-19
La. 8-13 Puh. 20802



KREIVINTORI

Antinkankaantie – Puh. 982/37579 RAAHE

**Arkkitehtitoimisto
Olavi Suvitie ja Taito Uusitalo**

Sammonkatu 8-10 F 33540 Tampere 54

**vahva suomalainen
uutislehti
AAMULEHTI**

Kylkirauta

**-lehden
painotekniikan ja -tuotannon pääosissa:**

Tekstin- ja kuvanvalmistus:

Alm Päivi, Anttila Sirkka, Enala Matti,
Havakka Hellevi, Iho Ritva, Iisakkala Riitta,
Kallionpää Marja-Leena, Kivimäki Erkki, Kivinen Liisa,
Koskinen Keijo, Laaksonen Kirsti, Liekari Eero, Lieskivi Anita,
Lieskivi Veijo, Lintunen Hanna, Mattila Tarmo, Nurminen Teijo,
Norri Virpi, Peltonen Jukka, Peltonen Tapio, Rantanen Leena,
Rantanen Rauno, Suihko Kalevi, Toivonen Päivi,
Varjokorpi Heli, Verho Mika, Vuorio Marja, Värjönen Riitta.

Paino:

Aaltonen Liisa, Ala-Nissilä Olli-Pekka,
Alm Olli, Anttila Kosti, Jalonen Rauno, Kantsila Tarmo,
Ojala Markku, Pörsti Paavo, Tammivaara Pentti.

Jälkikäsittely:

Kallio Onerva, Koskinen Laina,
Lisinen Seppo, Markkula Arja, Mäkelä Aili, Mäkilä Antti,
Raitanen Aino, Salmi Kari, Tammivaara Raija,
Valtonen Hanna.

Työnjohto:

Ala-Nissilä Juhani.

Johto, markkinointi ja yhteydet:

Hirvonen Terho, Verho Eila.

Ammattilaisia kaikki.

LOIMAAN KIRJAPAINO

Pl 2, 32201 Loimaa, puh. 923-31232